

Szkoła marzeń na TAK!



 WSiP

Podręcznik
Klasa 1 | Część 2

SPIS TREŚCI

- K** Piosenka „Szkoła marzeń na TAK!” 3

LISTOPAD

Tydzień IX. Ptasi świat 4

- K** 1. Czy Brzydkie Kaczątko naprawdę było brzydkie? 6
- K** 2. Po co nam bajki? 8
- K** 3. Dlaczego ptaki odlatują na zimę do ciepłych krajów? 10
- B** 4. Jak zrobić ramkę do zdjęć? (litery r, R) 12

Tydzień X. Listopadowa aura 14

- K** 1. Jak poprawić sobie nastrój jesienia? 16
- K** 2. Dlaczego w mieście są parki? (litery p, P) 18
- K B** 3. Jak zmienia się jesienna pogoda? 21
- K** 4. Czy deszcz zawsze pada tak samo? (litery w, W) 24

Tydzień XI. Podobni, ale nie tacy sami 26

- K** 1. Dlaczego nie należy oceniać po wyglądzie? 28
2. Jak zmienić wygląd nie do poznania? (litera a) 30
- K** 3. Po co nam zmysły? 32
- B** 4. Czy można stracić węch? (litery n, N) 34

Tydzień XII. Buty i buciki 36

1. Jak się samodzielnie ubrać? 38
- K** 2. Dokąd prowadzą siedmiomilowe buty? ... 40
3. Co wspólnego ma kopyto z butem? (litery b, B) 42
- B** 4. Czy sznurówki da się zawiązać w węzeł? (litera ę) 46

GRUDZIEŃ

Tydzień XIII. Gry i zabawy z przyjaciółmi 48

- K** 1. Co to znaczy „być prawdziwym przyjacielem”? 50
- K** 2. W co lubisz grać? (litery g, G) 52
- K** 3. Jak zaprzyjaźnić się z kotem i psem? 55
- B** 4. Jak wygląda nowoczesny cyrk? (litery c, C) 58

Tydzień XIV. W chacie przy herbacie 60

1. Co to jest „savoir-vivre”? 62
- K** 2. Gdzie rośnie herbata? (litery h, H) 64
3. Jak wygląda góralska chata? (dwuznaki ch, Ch) 68
- K B** 4. Co podać do herbaty? 70

Tydzień XV. Czas na zimę 72

- B** 1. W co można bawić się zimą? 74
- K** 2. Co to jest „śnieżyisko”? 76
3. Jak zwierzęta przygotowują się do zimy? .. 78
- K** 4. Co dostanę pod choinkę? 80

STYCZEŃ

Tydzień XVI. Wkraczamy w nowy rok 82

1. Jakie mamy postanowienia noworoczne? .. 84
- B** 2. Jakie marzenie może mieć ślimak? (litery ś, Ś) 86
3. Po co zwierzęta mają muszle? 88
4. Kiedy będę mieć już osiem lat? (zmiękczenia si, Si) 90

Tydzień XVII. Pomagamy innym 92

- K** 1. Jak można pomóc innym? 94
2. Co to jest „pomocna dłoń”? (litera ń) 96
3. Jak pomagać zwierzętom zimą? 98
- B** 4. Kim jest „niania”? (zmiękczenia ni, Ni) 100

Tydzień XVIII. Moi dziadkowie 102

- K** 1. Jak sprawić dziadkom radość? 104
2. Jakimi farbami maluje się obraz? (litery f, F) 106
- K B** 3. Co się dzieje, kiedy jest mróz na dworze? .. 108
4. Po co odśnieżać jezdnie i chodniki? (litery ł, Ł) 112

Sprawa dla detektywa 114

Sposób na czytanie 116

Dobre wychowanie – zakończenia opowiadań wychowawczych 126

Świat wokół nas – opowiadania przyrodnicze „Lena i Tymek poznają świat” 129

Lektura 136

K – moduł kultura

B – moduł bezpieczeństwo i obrona



sł. i muz. Malina Sarnowska

Szkoła marzeń na TAK!

1. Śniła mi się dzisiaj szkoła:
uśmiechnięta aż po dach,
kolorowa i wesoła,
jak to bywa w pięknych snach. Ach!

Setki nowych wiadomości
pchały się do szkolnych klas.
Chciały w ławkach się rozgościć,
zostać tam na dłuższy czas.

Ref.: Teraz rozumiem, co i jak.
Radośnie wołam: „Szkoła na TAK!”.
Nowych przyjaciół czuję smak.
Szkoła na TAK!
Szkoła na TAK!

2. Tymek chodzi nie w humorze,
zła pogoda ciągle trwa.
Może bajka tu pomoże
albo ulubiona gra?

Po jesieni przyjdzie zima,
święta nam rozjaśnią mrok.
Dobry humor łap i trzymaj
przez całutki nowy rok!

Ref.: Teraz rozumiem, co i jak...



1. Posłuchaj nagrania piosenki. Zaśpiewaj ją razem z nagraniem.
2. Podzielcie się na dwie grupy. Jedna grupa niech nauczy się tekstu pierwszej połowy drugiej części piosenki, a druga – drugiej połowy.
3. Wymyślcie w grupach ruch, który pasuje do tekstu. Wykonajcie go podczas śpiewania swojej części piosenki.

W tym tygodniu odpowiemy na pytania:

1.

Czy Brzydkie
Kaczętko
naprawdę było
brzydkie?



2.

Po co nam
bajki?



3.

Dlaczego ptaki
odlatują na zimę
do ciepłych
krajów?



4.

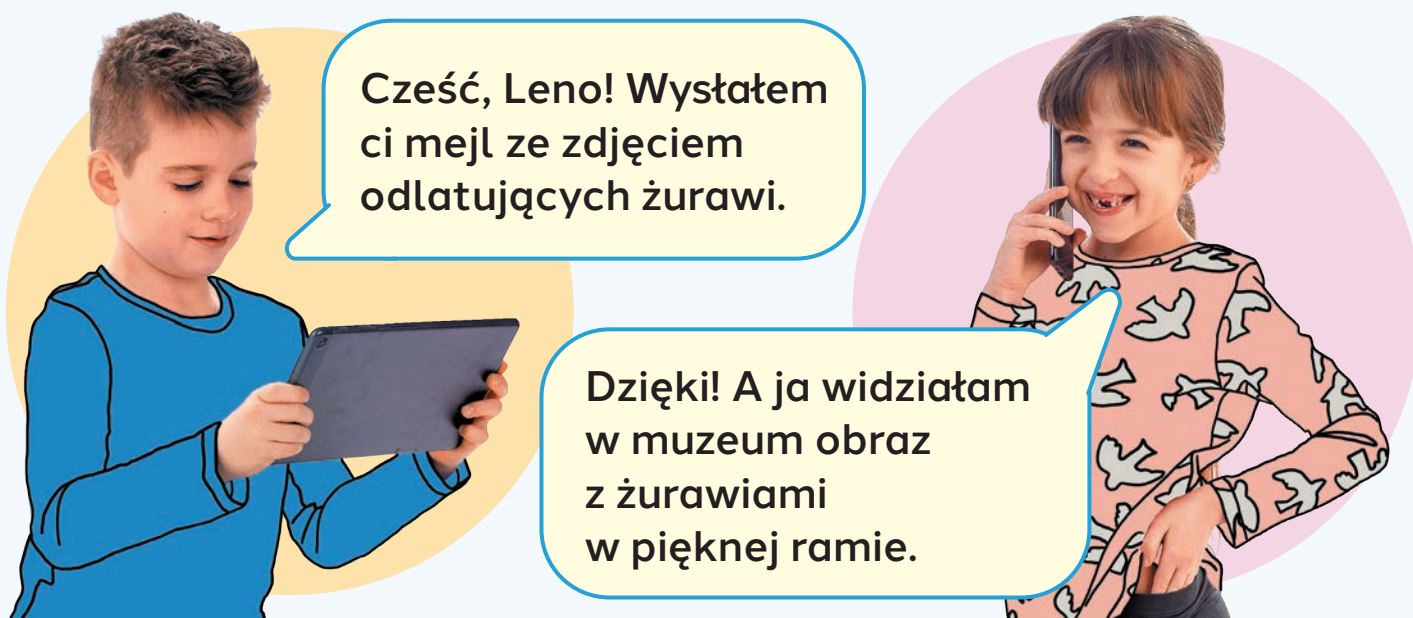
Jak zrobić
ramkę
do zdjęć?



1. W drodze ze szkoły poobserwuj ptaki. Jak one się zachowują? Czy coś cię zaskoczyło w ich zachowaniu?
2. Zastanówcie się w parach, dlaczego zimą gniazda bocianów są puste.



Józef Chełmoński „Świt. Królestwo ptaków”



3. Obejrzyj obraz. Jak ci się on podoba? Jaki jest jego nastrój?

4. Co jeszcze, poza obrazami, można oprawiać w ramy lub ramki?

1. Czy Brzydkie Kaczętko naprawdę było brzydkie?

Hans Christian Andersen, przełożyła Stefania Beylin

Brzydkie kaczętko

(fragment)

Jakże pięknie było na wsi! Lato było w pełni! Żółciło się żyto, zielenił owies, siano na zielonej łące ułożono w stogi, bocian chodził na długich, czerwonych nogach i paplał po egipsku; nauczył się bowiem tego języka od matki. Wokoło łąk i pól ciągnęły się wielkie lasy, a w lasach leżały głębokie jeziora – tak, na wsi było naprawdę prześlicznie. W blasku słońca, otoczony głębokimi rowami, stał tam stary dwór; od muru aż po brzeg wody rosły liście łąpianu, a były tak wielkie, że pod największymi mogły się zmieścić stojąco dzieci; było tam tak dziko jak w najgęstszym lesie. W tym gąszczu siedziała w swym gnieździe kaczka, wysiadywała pisklęta, nudziła się, bo trwało to bardzo długo, a rzadko kto ją odwiedzał; inne kaczki wołały pływać po kanałach niż wchodzić pod liście łąpianu, aby z nią pogadać.

Aż wreszcie jedno jajko po drugim zaczęło pękać, słysząc było: „Pip, pip!”, wszystkie żółtka ożyły i wytknęły główki. (...)

– Czy jesteście już wszystkie? – [powiedziała matka]. Potem wstała.

– Nie, to jeszcze nie wszystkie; największe jajko jeszcze nie pękło. (...)

Wreszcie duże jajko pękło. „Pip, pip!” – zapiszczało pisklętko i wylazło; było bardzo duże i brzydkie. Kaczka przyjrzała mu się.



Baśń to opowieść o fantastycznych postaciach i niezwykłych zdarzeniach. Na końcu baśni dobro zostaje nagrodzone, a zło – ukarane.

1. Posłuchaj fragmentu tekstu. Wymień postacie, które występują w baśni.
2. Co to znaczy **wierzyć w siebie**? Co znaczy **akceptować innych**? Wymieńcie się opiniami.
3. Oceń, dlaczego inne zwierzęta nie akceptowały Brzydkiego Kaczątka.





– Jakież to kaczątko jest duże – powiedziała. – Niepodobne do żadnego innego. Ale nie jest to chyba pisklę indyjskie? No, zaraz się o tym przekonamy. Musi wejść do wody, nawet gdybym je miała sama tam wepchnąć! (...)

– Nie, to nie jest indyk! – powiedziała kaczka. – Spójrz tylko, jak ładnie porusza nogami, jak prosto się trzyma. To moje własne dziecko. W gruncie rzeczy, kiedy mu się dobrze przyjrzeć, jest zupełnie ładne. Kwa, kwa! (...)

Ale inne kaczki patrzyły na nie i mówiły głośno:

– Ach, Boże, po cóż nam to towarzystwo? Jakby nas nie było i tak dosyć. Fe, jak wygląda tamto kaczątko! Nie chcemy go tu mieć pomiędzy nami! – I zaraz potem jedna z kaczek podfrunęła i dziobnęła kaczątko w kark.

– Zostaw je w spokoju – powiedziała matka. – Nie robi nikomu nic złego.

– Tak, ale jest takie duże i tak dziwnie wygląda! – powiedziała kaczka, która dziobnęła kaczątko. – I dlatego trzeba je szturchać! (...)

Kaczki je dziobały, kury szczypały, a dziewczynka, która karmiła drób, kopła je nogami. Wreszcie kaczątko uciekło, przefrunęło przez płot, a małe ptaszki w krzakach uniosły się, przerażone, w górę. „To dlatego, że jestem takie brzydkie!” – pomyślało kaczątko i zamknęło oczy; ale biegło wciąż dalej, aż przyleciało nad wielkie bagno, gdzie mieszkają dzikie kaczki. Siedziało tam całą noc, bo było takie zmęczone i smutne. (...)

4. Wysłuchaj całej baśni H.Ch. Andersena „Brzydkie kaczątko”. Jaki płynie z niej morał?

5. Porozmawiajcie w grupach o tym, jakie mogą być plusy i minusy bycia wyjątkowym. Co by było, gdyby wszyscy byli jednakowi?

2. Po co nam bajki?



COŚ CIEKAWEGO

5 listopada obchodzimy **Międzynarodowy Dzień Postaci z Bajek**. Bajki i baśnie towarzyszą nam od dzieciństwa. Uczą, pocieszają i przekazują życiowe prawdy. Dzięki czytaniu lub słuchaniu bajek rozwijamy wyobraźnię, pamięć oraz poznajemy nowe słowa.

1. Wymień postacie przedstawione na ilustracji. Z jakich baśni one pochodzą?
2. Jakie znasz inne bajki lub baśnie? Podaj tytuł swojej ulubionej bajki.
3. Pokazujcie bez słów wybraną baśń tak, żeby pozostałe dzieci odgadły jej tytuł.
4. Narysuj na kartce z bloku postać z bajki, w którą chciałabyś / chciałbyś się zamienić.





Nie tylko historia Dziadka do Orzechów została opowiedziana muzyką i tańcem. „Śpiąca królewna” i „Jezioro łabędzie” to również przykłady baśniowych baletów. W ostatniej scenie „Śpiącej królewny” odbywają się królewskie wesele i wielki bal, na którym pojawiają się postacie z innych bajek: Kot w Butach, Tomcio Paluch, Wilk z Czerwonym Kapturkiem i różne wróżki.

Wyobraź sobie, że każdy z bajkowych gości ma swój ulubiony taniec i własny sposób poruszania się do muzyki.

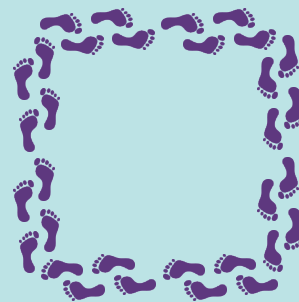
Tańczą polkę kotki dwie,
jedna w butach, druga – nie.



Wróżka na balu dziś płąsa
w rytm walca,
lekko i zwinnie się kręci
na palcach.



Maszeruje Tomcio Paluch,
malusieńkie stopy ma.
Przytupuje tak piętami,
że aż pod nim ziemia drga.



1. Posłuchaj nagrania wierszyków. Wyrecytuj je i jednocześnie wyklaskuj rytmicznie sylaby oznaczone w tekście kolorem, a w nagraniu – podkreślone mocniejszym dźwiękiem.
2. Znajdź w tekstach wierszyków nazwy dwóch tańców. Czy wiesz, jak się je tańczy?
3. Spróbuj przejść się po sali w taki sposób, jak pokazują ślady stóp widoczne na obrazkach.

3. Dlaczego ptaki odlatują na zimę do ciepłych krajów?

Stefania Szuchowa

Odloty

– Ptaszki, ptaki wędrowniki!

Gdzie lecicie?

– Do Afryki!

Lecimy całą gromadą

dalej, niż pociągi jadą!

Będziemy machać skrzydłami
nad górami, okrętami...

I jaskółki, muchotłówki,
skowronki, krętogłówki*,
dudki, kukułki, jerzyki
poleciały do Afryki.



* krętogłówki – właściwa nazwa: krętogłowy



dudek



kos



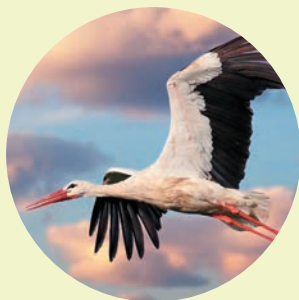
lelek

1. Posłuchaj wiersza. Powiedz, dokąd leciały ptaki. Co widziały po drodze?
2. Wymień nazwy ptaków podane w wierszu. Dowiedz się, jak wyglądają te ptaki.
3. Obejrzyj zdjęcia ptaków umieszczone pod wierszem. Przeczytaj głośno ich nazwy.
4. Podaj inne znane ci gatunki ptaków. Gdzie je widziałas / widziałeś?



Ptaki odlatujące i pozostające na zimę

Niektóre ptaki odlatują z Polski na zimę do ciepłych krajów, bo w naszym kraju jest dla nich za zimno. Wcześniej dużo jedzą, żeby zmagazynować tłuszcz. Dodaje on im energii w trakcie długiego lotu.



bocian



żuraw

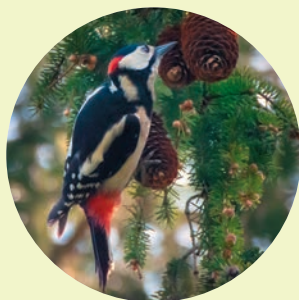


gęsi



kukułka

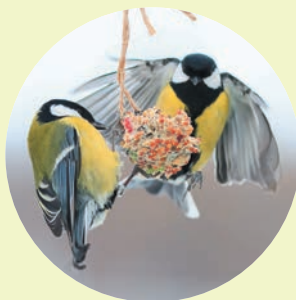
Ptaki pozostające na zimę w Polsce mogą tu znaleźć pożywienie. Niektóre korzystają z pokarmu w karmnikach.



dzięcioł



sójka



sikory



gil

Wśród piór tych ptaków pojawia się puch, który chroni je przed niskimi temperaturami. Gdy ptakom jest zimno, stroszą pióra i siadają na gałęzi blisko siebie, żeby się nawzajem ogrzać.

Są też ptaki (na przykład jasiołki), które przylatują na zimę do Polski, ponieważ panujący tu klimat jest dla nich łagodniejszy niż tam, gdzie one żyją.



1. Posłuchaj opowiadania ze stron 129–130. Odpowiedz na zawarte w nim pytania.
2. Podzielcie się na grupy i zastanówcie, dlaczego niektóre ptaki odlatują do ciepłych krajów, a inne pozostają. Zaprezentujcie swoje pomysły całej klasie.
3. Jak radzą sobie ptaki przed nadejściem zimy i w czasie mrozów?
4. Zaobserwuj, jakie ptaki żyją tam, gdzie mieszkasz. Jak możesz im pomóc podczas zimy?



4. Jak zrobić ramkę do zdjęć?

r R

r R



ramka

ram ka

r a m k a



Radek



rak rok ryk kura kora kara
karta radio Maria Marek

Tu jest ramka Radka. Tam jest
ramka Marty. Radek rysuje
ramki. A to  do ramek.

1. Przyjrzyj się ilustracji. Podaj nazwy zwierząt widocznych na zdjęciach w ramach. Podziel te nazwy na sylaby.
2. Wyszukaj na ilustracji elementy, w których nazwach słyszysz głoskę r.



rekin



wróbel



tor



Radek interesuje się fotografią. Najbardziej lubi fotografować różne ptaki. Jego zdjęcia są oprawione w drewniane albo metalowe, proste lub ozdobne ramki. Niektóre fotografie są w plastikowych antyramach. Dzisiaj Radek zrobił zdjęcie parze łabędzi. Tym razem sam wykonał do niego ozdobną ramkę. Łabędzie to jedno z najcięższych ptaków latających.

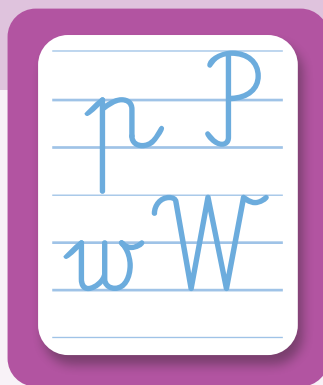
3. Powiedz, czym interesuje się Radek. Po czym można to poznać w jego pokoju?

4. Wykonaj ramkę na zdjęcia z dwóch prostokątów z tektury. W jednym z nich wytnij otwór na zdjęcie. Sklej ze sobą obie części ramki. Z tyłu przyklej podstawkę z tektury. Ozdób ramkę kolorową plasteliną.



LISTOPADOWA AURA

W tym tygodniu odpowiemy na pytania:



1.

Jak poprawić
sobie nastrój
jesienią?



2.

Dlaczego
w mieście
są parki?



3.

Jak zmienia się
jesienna
pogoda?



4.

Czy deszcz
zawsze pada
tak samo?



1. Jak uważasz, czy pogoda może poprawić lub pogorszyć twój nastrój? Dlaczego?
2. Czy jesienią można przewidzieć, jaka pogoda będzie następnego dnia?
3. Obserwuj pogodę za oknem w ciągu dnia. Co zwróciło twoją uwagę?



**Jak wygląda po deszczu
kałuża na trawie, a jak –
na chodniku?**

- Zastanów się, jaka może być odpowiedź na to pytanie.
- Sprawdź to – wykonaj doświadczenie.
- Porozmawiajcie o tym, czy wasze przypuszczenia się potwierdziły.

Poszłam dzisiaj
na spacer do parku
i strasznie zmokłam.

Ojej! A u mnie
cały dzień
świeci słońce.



4. Jaka jest dzisiaj twoja „wewnętrzna pogoda”? Zamknij oczy i zastanów się, co czujesz. Czy jest to radość, smutek, gniew, a może coś innego? Opowiedz o tym.



5. Jak można spędzać czas, gdy pada deszcz? Podajcie jak najwięcej propozycji.

1. Jak poprawić sobie nastrój jesienią?



1. Opowiedz, co robią dzieci przedstawione na fotografiach.
2. Powiedz, co robisz, żeby nie nudzić się w długie jesienne wieczory.
3. Wykonaj dowolną techniką plakat zachęcający do spędzenia jesiennej wieczoru inaczej niż zwykle.





COŚ CIEKAWEGO

Wszyscy ludzie na świecie odczuwają cztery te same podstawowe emocje.



radość



smutek



złość



strach

Różny jest tylko sposób, w jaki je wyrażamy.

Pamiętaj, że nie ma dobrych ani złych emocji. Masz prawo odczuwać je wszystkie. Staraj się jednak zawsze wyrażać swoje emocje tak, żeby nie krzywdzić innych.

4. Przyjrzyj się fotografiom pokazującym jesień. Jakie emocje budzi w tobie pierwsze zdjęcie, a jakie – drugie zdjęcie? Spróbuj nazwać te uczucia.



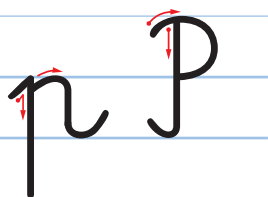
5. Które z tych emocji są dla ciebie przyjemne, a które – trudne?



6. W jakim nastroju obudziłaś / obudziłeś się dzisiaj? Nazwij go. Określ go kolorami.

2. Dlaczego w mieście są parki?

p P



park

park



Pola



por pas pole pasta patyk
kapok pismo aparat parasol

To jest park. Jak tu pusto!
Taka pora roku. Jest listopad.
Ta para to mama i tata Poli.
A to jest pies Poldek.

1. Wyszukaj na ilustracji elementy, w których nazwach słyszysz głoskę p. Wypowiedz te nazwy głoskami.
2. Wyjaśnij własnymi słowami, dlaczego w mieście są parki.



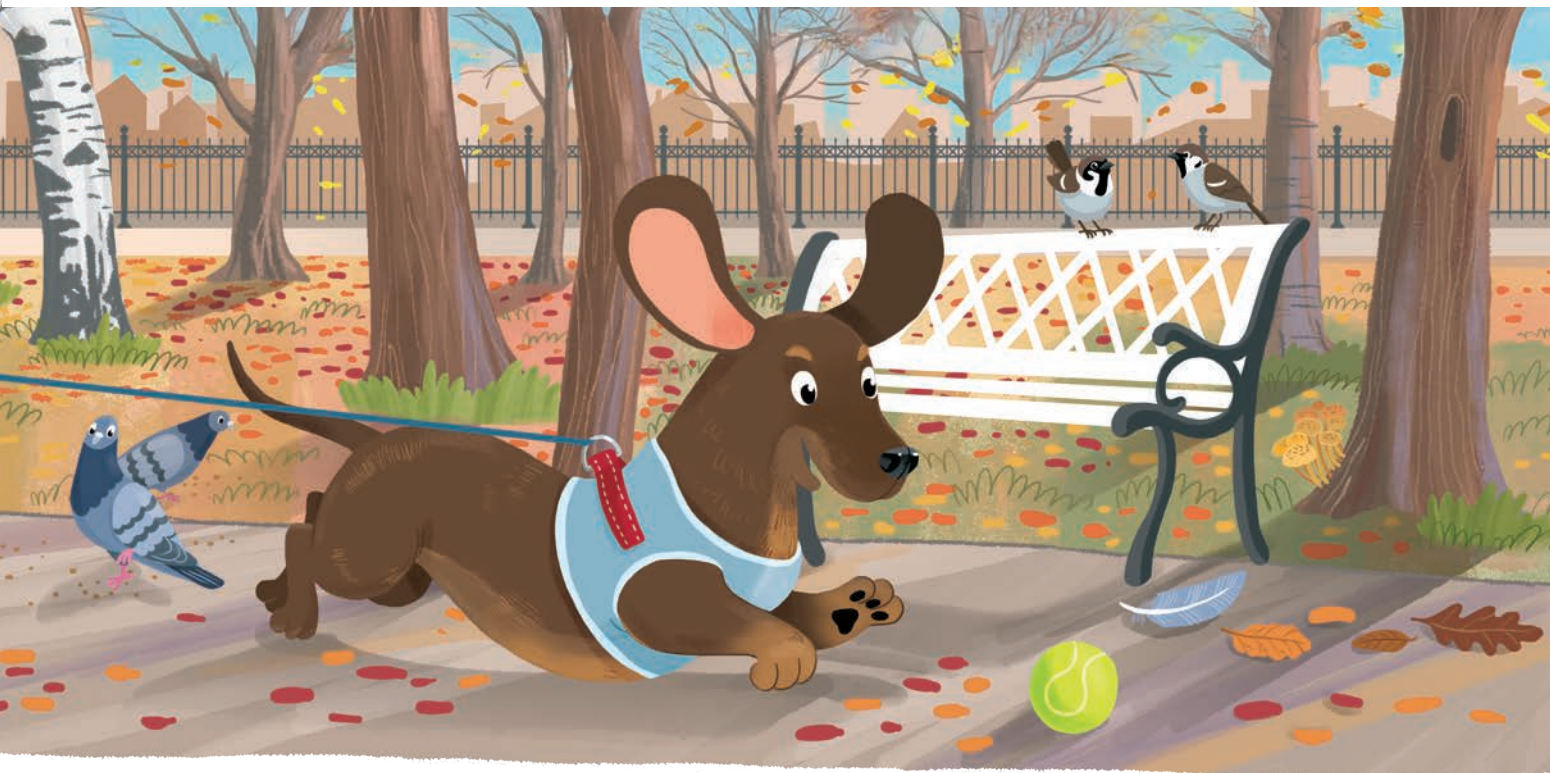
palma



mapa



mop



W każdym mieście są parki. To miejsca spacerów i odpoczynku. Parki są też domem dla wielu zwierząt. Latem można się tam schronić przed upałem.

Drzewa w parkach chronią przed wiatrem. Oczyszczają powietrze. Produkują tlen, potrzebny do oddychania.

Teraz z drzew już opadły liście. Mimo to Pola lubi jesienne spacery po parku z rodzicami i ze swoim psem Poldkiem.

3. Czy w twojej miejscowości jest park? Jeśli tak, to opowiedz, jak on wygląda.

4. Wymień nazwy kilku zwierząt mieszkających w parku.

 5. Porozmawiajcie w parach o tym, czym park różni się od lasu.



sł. i muz. Malina Sarnowska

Co tu robić w listopadzie?

DZIECKO:

1. Panie Listopadzie,
niech mi pan doradzi,
co tu robić, w co się bawić
w te jesienne, szare dni.
Przez sobotę całą
wiało i padało.
Teraz, w końcu, gdy przestało,
chętnie wytknę nos za drzwi.

PAN LISTOPAD:

- Ref.: Można skakać przez kałuże,
małe, średnie albo duże,
słuchać, o czym kraczą wrony,
i zgadywać, z której strony wieje wiatr,
zimny wiatr.

PAN LISTOPAD:

2. Czy ta moja rada
się do czegoś nada?
Wiedz, że aura listopada
też uroki swoje ma!
Chłodne dni przynoszę,
więc dziś załóż, proszę,
ciepłą kurtkę i kalosze,
by się bawić na sto dwa!

DZIECKO I PAN LISTOPAD:

- Ref.: Można skakać przez kałuże...



1. Posłuchaj nagrania piosenki. Co cię w niej zdziwiło lub zaskoczyło?
2. Znajdź w tekście piosenki słowa związane z przyrodą, które można zilustrować dźwiękami. Zaproponuj sposób wydobywania tych dźwięków.
3. Wykonajcie piosenkę z podziałem na role zgodnie z zapisem w tekście.

3. Jak zmienia się jesienna pogoda?

Urszula Kamińska

Kiedy jesienią świat w deszczu moknie,
mieć go nad głową będzie roztropnie.
Ja też swój dzisiaj z domu zabiorę.
Nie zmoknę, będąc pod ...

kap
kap
kap

W nich przez kałuże świetnie się skacze
i zawsze suche są stopy nasze.
Słotną jesienią często je noszę.
Dłuższe, gumowe, czyli ...

plusk
plusk
plusk

Nieprzemakalne wierzchnie okrycie.
Przed deszczem chroni nas należycie.
Dłuższy, z kapturem i kolorowy.
To właśnie mój ...

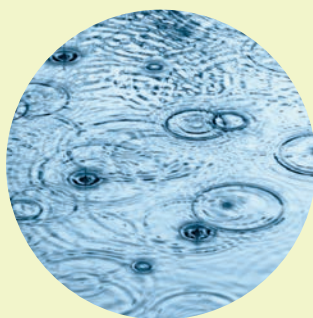
plum
plum
plum

1. Posłuchaj zagadek. Na końcu wierszyków podaj odpowiednie wyrazy, będące rozwiązaniami zagadek.
2. Naucz się wybranego wierszyka na pamięć.
3. Odczytaj wyrazy obok wierszyków. Naśladuj w dowolny sposób spadające krople deszczu.



Zmiany pogody

Pogoda bywa bardzo zmienna. W przygotowaniu się do wyjścia na zewnątrz jest pomocna **prognoza pogody**. To zapowiedź, jaka pogoda będzie w przyszłości. Prognoza jest podawana na podstawie obrazów satelitarnych i danych meteorologicznych.



Rośliny i zwierzęta reagują na zmianę pogody swoim zachowaniem i wyglądem. Kiedy jest słońce, łuski szyszki się rozchylają. Gdy jest wilgotno albo pada deszcz, zamykają się.



COŚ CIEKAWEGO

Alerty pogodowe to ostrzeżenia, które są wysyłane na telefony komórkowe.



Uwaga! W nocy i jutro porywisty wiatr i burze. Możliwe przerwy w dostawie prądu. Nie zatrzymuj się pod drzewami. Zostań w domu, jeśli możesz.

1. Obejrzyj zdjęcia i opowiedz, jak może się zmieniać pogoda jesienią.
2. Do czego jest nam potrzebna prognoza pogody?
3. W jaki sposób rośliny pokazują, że będzie słoneczna pogoda? Czy znasz jeszcze inne takie zachowania w świecie przyrody?
4. Porozmawiaj z rodzicami lub dziadkami, jaka dawniej była pogoda w różnych porach roku.





Jak wykonać własną stację pogodową?

Materiały:

blok techniczny

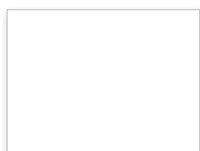
kredki

nożyczki

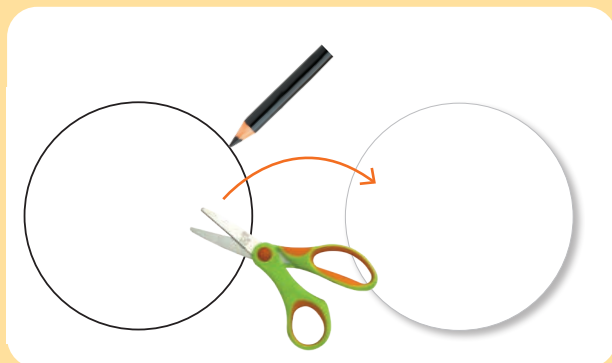
klej

pinezka

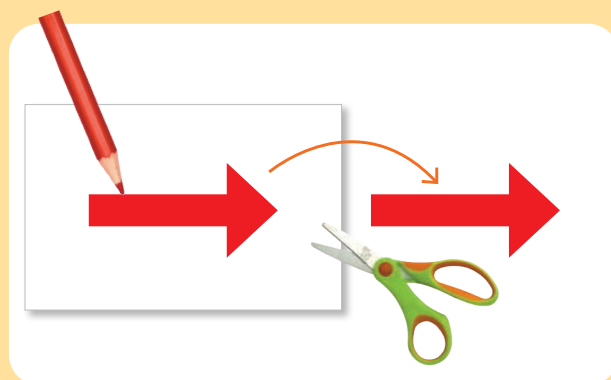
korek od butelki



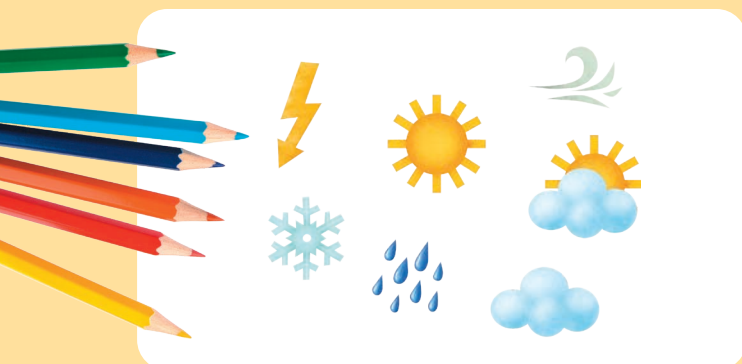
Wykonanie:



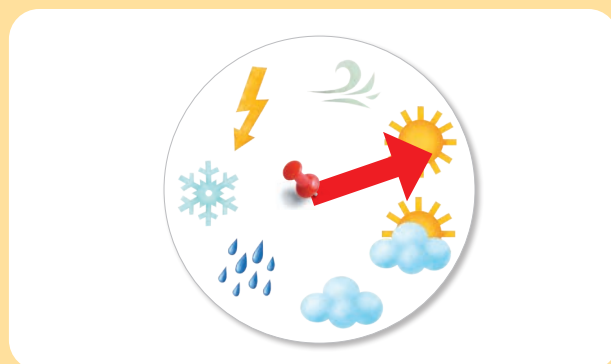
1. Za pomocą talerzyka odrysuj koło i je wytnij.



2. Narysuj i wytnij strzałkę, która będzie wskazywała pogodę.



3. Narysuj symbole pogody. Wytnij je i przyklej na brzegach koła.



4. Przymocuj strzałkę do koła: wbij pinezkę w środek koła, a od tyłu przyczep ją korkiem. Codziennie rano zaznaczaj, jaka jest pogoda.

4. Czy deszcz zawsze pada tak samo?

w W

w W



woda

wo da

w o d a



Wojtek



kawa mewa worek krowa
wujek wodospad Ewa Wiktor

Wieje wiatr. Pada. Ale mokro!
Tu i tam jest woda w .
Wojtek ma kolorowy parasol.

1. Obejrzyj ilustrację i opowiedz, co się na niej dzieje.
2. W których z podanych wyrazów głoska w występuje w środku: krowa, waga, podkowa, paw, wałek, ulewa?



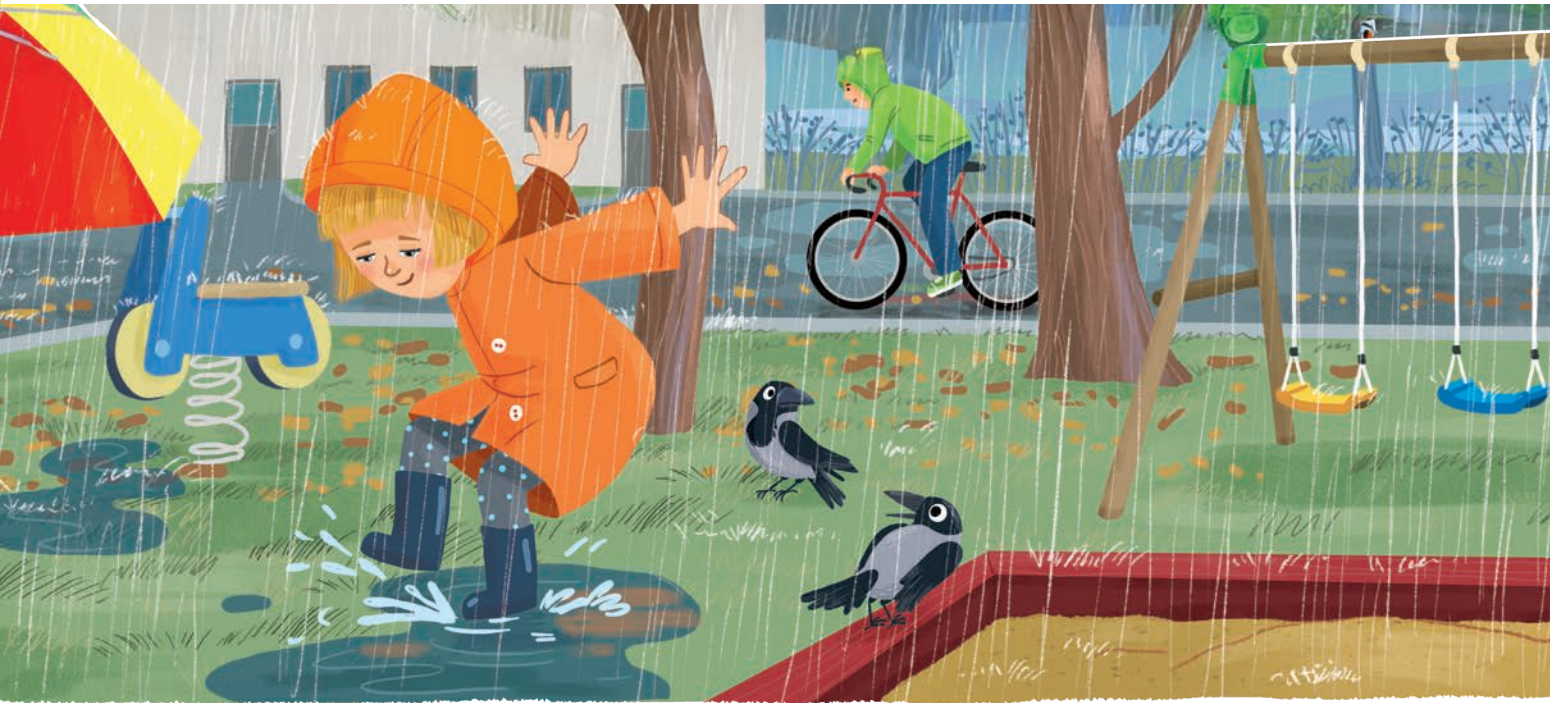
wilk



trawa



żółw

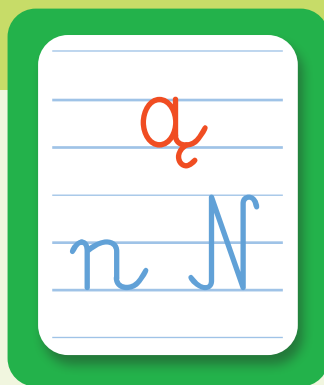


Właśnie zaczął padać drobny deszczyk. Taki deszcz to kapuśniaczek. Na niebie zebrały się czarne chmury. Padało coraz mocniej. Wojtek szybko pobiegł do domu. Po chwili z nieba lunęło jak z cebra. To była prawdziwa jesienna ulewa. Woda zalała ulice i chodniki. Zrobiły się ogromne kałuże. Na szczęście ulewa szybko minęła. Jesień to deszczowa pora roku.

3. Jakie znasz rodzaje deszczu? Wymień je w kolejności od padającego najłagodniej do padającego najmocniej.
4. Wyjaśnij, co oznacza słowo **kapuśniaczek**. Czy potrafisz podać inne znaczenie tego słowa? Znajdź przykłady innych wyrazów, które mają po kilka znaczeń.

PODOBNI, ALE NIE TACY SAMI

W tym tygodniu odpowiemy na pytania:



1.

Dlaczego nie
należy oceniać
po wyglądzie?



2.

Jak zmienić
wygląd nie
do poznania?

3.

Po co nam
zmysły?



4.

Czy można
stracić węch?



1. Jakie cechy wyglądu sprawiają, że każdy z nas jest inny?



2. Co to jest **charakteryzacja**? W jakich sytuacjach możemy zmieniać swój wygląd?

3. Jak rozumiesz powiedzenie: **nie szata zdoobi człowieka**?



Tymku, teraz ja przesyłam ci zdjęcie z klasowego przedstawienia. Zgadnij, jaką rolę dostałam!



Ale ekstra wyglądasz! Ledwie cię poznałem!

4. Poziomki są czerwone, chropowate, pachnące i smaczne. Za pomocą jakich zmysłów możemy to sprawdzić?

 5. Weź do ręki owoc i skup na nim całą swoją uwagę. Opowiedz o swoich odczuciach.



Melania Kapelusz

Straszny ktoś

Julek wiedział, że to będzie najgorszy dzień w jego życiu. A w każdym razie najgorsza sobota. Wszystko dlatego, że poprzedniego wieczoru spotkał tego okropnego pana Leona: zgarbionego, z długimi siwymi włosami i okularami jak denka od butelek. Mama Julka mówiła, że to stary profesor, ale dzieci nazywały go Drakulą. Bały się go i wierzyły, że jest zaczarowanym czarnym kotem, przynoszącym najstraszniejszego pecha.

I rzeczywiście. Sobota zaczęła się od tego, że...

– Zaspaliśmy! – Mama Julka wpadła do jego pokoju i równie szybko z niego wypadła.

Chłopiec wyskoczył z łóżka jak z procy. Przecież na dziesiątą miał iść do kina. Popędził do łazienki, zderzając się w drzwiach ze starszym bratem, który warknął na niego: „Jak leziesz?”. Potem Julek mył zęby w pośpiechu, równocześnie ubierając się, więc pobrudził pastą swoje ulubione spodnie. Kiedy próbował je wyczyścić, z małej plamy z pasty zrobiła się wielka plama z wody. No i musiał założyć te, których nie cierpiał.

Julek wiedział, że film rozpoczyna się gigantycznym samochodowym wyścigiem, ale w drodze do kina ugrzęźli z mamą w gigantycznym samochodowym korku. I wyścigu nie zobaczył.

Po południu miał pograć w piłkę z Artkiem, ale Artek zadzwonił, że ma gorączkę. Julek zamiast mu współczuć, był na niego wściekły. O tę gorączkę. I o to, że nie mógł pokazać mu nowiusieńkiej, fantastycznej piłki do nogi. I że będzie musiał grać sam.

– Weź starą piłkę, nie tę – powiedziała mama, gdy Julek wychodził na podwórko.

– Dlaczego?! – niemal krzyknął.

– Dziś jest kiepska pogoda. Wpadnie ci do błota i co będzie?

1. Posłuchaj tekstu i odpowiedz na pytania: Jak minął Julkowi dzień, który miał być **najgorszy w jego życiu**? Kim był Drakula? Dlaczego dzieci tak go nazywały?
2. Zastanówcie się w grupach, jak może się zakończyć ta historia. Przedstawcie swoje propozycje w formie scenek. Które zakończenie podobało wam się najbardziej?





– Nie wpadnie! – Rozzłościł się. – Przysięgam!

Grając w piłkę, Julek wyobrażał sobie, że jest Messim. Na grubą bluzę miał założoną biało-błękitną koszulkę z numerem 10, taką, jaką nosił jego ulubiony piłkarz. Wziął rozmach i kopnął piłkę w stronę bramki zrobionej z dwóch kamieni. Strzał był naprawdę piękny. Może nawet zbyt piękny. Piłka poszybowała wysoko, aż nad ogrodzeniem i... wpadła do kałuży na sąsiednim podwórku.

– O nie! – jęknął Julek. – Moja superpiłka... – I mało się nie rozplakał.

Wtedy stało się najgorsze. Zobaczył, że niedaleko piłki siedzi na ławce... Drakula. Chłopiec był załamany. Czy odważyłby się poprosić pana Leona, aby podał mu piłkę? Na samą myśl miał ciarki na plecach. Wiedział, że w domu nikt mu nie pomoże. Brat nocował u kolegi, a rodzice wyszli. Była tylko opiekunka, która zajmowała się jego matką siostrą. No i przysięgł, że piłce nic się nie stanie...

3. Czy nasz wygląd wpływa na to, jacy jesteśmy i jak się zachowujemy?

4. Posłuchaj dwóch możliwych zakończeń tej historii, które znajdują się na stronie 126. Czego mogą cię one nauczyć? Dlaczego nie należy oceniać nikogo po wyglądzie?

5. Codziennie porozmawiaj z inną osobą z klasy, żeby mieć możliwość lepiej ją poznać.

2. Jak zmienić wygląd nie do poznania?

q

q



wąsy

wq sy

w q s y



pqk kqt mqka wąski piqta
idq myjq majq lejq pijq

To jest teatr. Tam stoją Jurek
i Kamila. Są aktorami. Dostali
role. Jurek jest kotem. Kamila
ma wąsy?

1. Wyjaśnij, dlaczego Tymek nie rozpoznał Jurka i Kamili na scenie.



2. W jaki sposób możemy zmienić swój wygląd?



3. Kiedy przebieranie się jest zabawne, a kiedy może być dla nas zagrożeniem?



bąk



pająk



trąbka



Po południu dzieci razem z innymi aktorami grają w przedstawieniu pod tytułem „Kot w butach”.

Tymek jest na widowni. Patrzy na scenę i nie widzi na niej Jurka ani Kamili. Dlaczego? Bo Kamila ma doklejone wielkie czarne włosy. A Jurek jest w masce kota.

Tymek rozpoznał ich dopiero po głosie. Po spektaklu pogratulował im świetnej charakterystyki.

4. Podaj kilka wyrazów z literą ą w środku lub na końcu.

 5. Wyobraź sobie, jak będziesz wyglądać za 20 lat. Narysuj na kartce swój portret. Przygotujcie klasową wystawę waszych prac. Spróbujcie się na nich rozpoznać.

3. Po co nam zmysły?

Natalia Usenko

Zmysły

Poszedłem raz na spacer
i nagle, proszę was,
ujrzałem tuż przed sobą
jesienny, złoty las!

Nad głową **ustyszałem**
wysoko, pośród chmur,
gęganie dzikich gęsi –
odlatujący chór!

Z zarośli mi **zapachniał**
pożółkły, zwiędły liść,
zwęszyłem parę grzybów
i jarzębiny kiść.

Znalazłem kępę jeżyn
i zawołałem tak:
– Ach, nie ma nic lepszego
niż ten cudowny **smak**!

Objąłem gładką brzozę,
dotknąłem kępy mchu.
Już czas do domu wracać,
lecz jutro wrócę tu.

Każdym zmysłem raz po raz
czuję, że uwielbiam las!



1. Posłuchaj wiersza. Jak ci się on podoba? Jaki jest jego nastrój?
2. Dzięki jakim zmysłom osoba mówiąca w wierszu poznawała świat wokół siebie?
3. Przygotujcie worek i włóżcie do niego kilka przedmiotów. Z zawiązanymi oczami spróbujcie rozpoznać wyjmowane przedmioty tylko za pomocą dotyku.



Nasze ciało i zmysły

nos



węch



oko



wzrok



ucho



stuch



język



smak



palce
stopa



skóra



dłoń
palce

dotyk

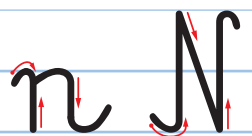


1. Posłuchaj opowiadania ze stron 130–131. Odpowiedz na zawarte w nim pytania.
2. Obejrzyj zdjęcia. Powiedz, co robią pokazane na nich dzieci. Jakich zmysłów używają?
3. Czy tylko dłonie i stopy są narządami zmysłu dotyku? Uzasadnij swoją odpowiedź.
4. Postaraj się dbać o swoje ciało. Jak możesz to zrobić? Dlaczego jest to ważne?



4. Czy można stracić węch?

n N



nos

nos

n o s



Nela



nam nuta notes panda nowy
namiot jasny kanarek Nadia

Nela jest smutna. Ona ma
okropny katar. Jest okryta
. Mama daje jej krople
do nosa.

1. Wymień kilka wyrazów, które zawierają głoskę **n** na początku, w środku lub na końcu.
2. Opowiedz, co przydarzyło się Neli. Dlaczego dziewczynka nie czuła zapachu?
3. Jakie są twoje ulubione zapachy?



narty



okno



kran



Przez katar Nela ma zatkany nos. Prawie nie czuje zapachu. Nie pomoże tacie w wyborze perfum dla mamy na jej urodziny. Musi zostać w domu.

Zapachy często wpływają na nasz nastrój. Mogą przywoływać różne wspomnienia.

Czasami zdarza się utrata węchu w trakcie choroby. Wtedy często też nie czuje się smaku. Na szczęście u Neli jest to zwykłe przeziębienie.



4. W pozbyciu się kataru może czasami pomóc wdychanie olejku zapachowego. Z pomocą osoby dorosłej spróbuj przygotować w domu własny olejek.
5. Zbierzcie w klasie rady, co można zrobić, żeby uniknąć jesiennego przeziębienia.

BUTY I BUCIKI

W tym tygodniu odpowiemy na pytania:



1.

Jak się
samodzielnie
ubrać?

2.

Dokąd
prowadzą
siedmiomilowe
buty?



3.

Co wspólnego
ma kopyto
z butem?



4.

Czy sznurówki
da się zawiązać
w węzeł?



Tadeusz Makowski „Szewc”

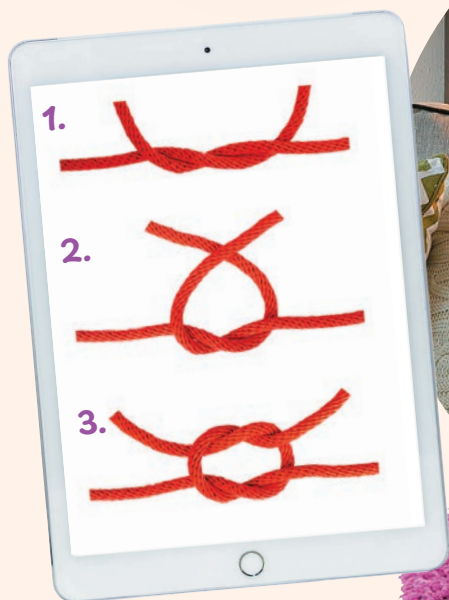


1. Wymień nazwy butów noszonych w różnych porach roku. Które buty są twoimi ulubionymi?
2. Obejrzyj obraz. Jak ci się on podoba? Czy byłeś / byłeś kiedyś u szewca? Czy tak wygląda współczesny zakład szewski?



Tymku, umiem już sama zawiązać sznurówki. Nawet na podwójną kokardkę, żeby się nie rozwiązywały.

A ja uczę się wiązania węzłów żeglarskich.



3. Dokąd chciałabyś / chciałbyś się wybrać, gdybyś miała / miał siedmiomilowe buty?
4. Jak myślisz, czy zwierzęta potrzebują butów? Dlaczego?
5. Zawiąż sznurówkę na podwójną kokardkę. Postaraj się zrobić to jak najstaranniej.



1. Jak się samodzielnie ubrać?

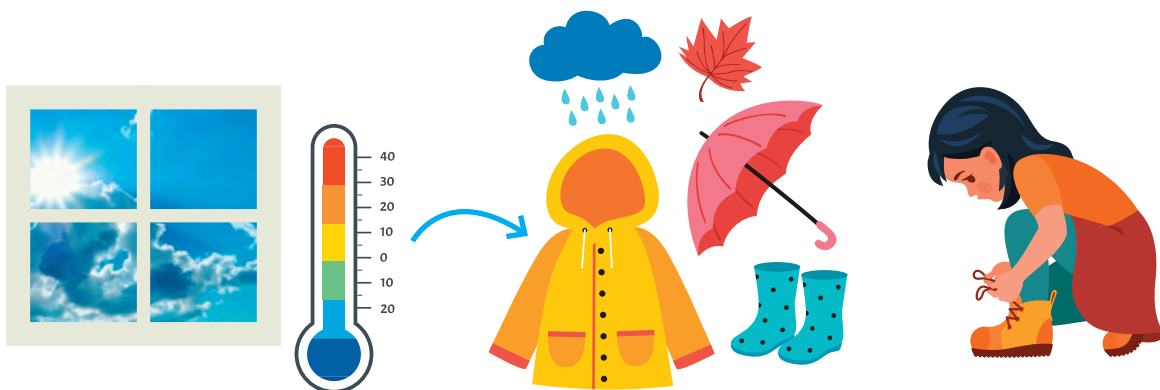


1. Przyjrzyj się zdjęciom. Jaką pogodę widać za oknem Leny, a jaką – za oknem Tymka?
Czy da się to jednoznacznie określić? Dlaczego?
2. Jakie ubrania powinny założyć dzieci, żeby były ubrane odpowiednio do pogody?

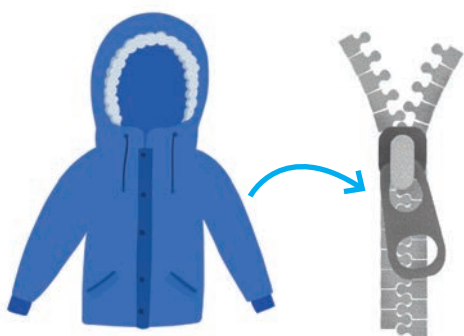


Samodzielni

Naucz się przygotowywać ubranie w zależności od pogody i samodzielnie je zakładać.



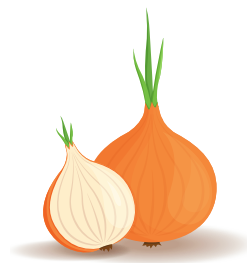
1. Sprawdź pogodę. Wybierz ubranie w zależności od temperatury. Jeśli trzeba, to przygotuj parasol.
2. Załóż odpowiednie buty. Zawiąż sznurowadła.



3. Załóż i zapnij kurtkę. Nie zapomnij o czapce, szaliku i rękawiczkach.
4. Jesteś gotowa / gotowy do wyjścia!



W chłodne dni pamiętaj o ubieraniu się na cebulkę, czyli o założeniu dwóch lub trzech cieńszych warstw ubrań zamiast jednej grubej. Będzie ci cieplej, a w razie potrzeby zdejmiesz jedną warstwę ubrań.



3. Jakie czynności związane z ubieraniem się potrafisz już wykonać samodzielnie?
4. Zorganizujcie w klasie wspólną naukę sznurowania butów.
5. Jak samodzielność przydaje się na co dzień? Wymyślcie w grupach przepis na bycie samodzielnym.

2. Dokąd prowadzą siedmiomilowe buty?

Jan Brzechwa

Siedmiomilowe buty

(fragment)

Pojechał Michał pod Częstochowę,
Tam kupił buty siedmiomilowe.

Co stąpnie nogą – siedem mil* trzaśnie,
Bo Michał takie buty miał właśnie. (...)

W piętnaście minut był już w Warszawie:
– Tutaj – powiada – dłużej zabawię! (...)

Dzieci go ciągle tramwajem gonią,
A on już w Kutnie, a on już w Błoniu.

Wybrał się Michał z żoną do kina,
Lecz zawędrował do Radzyna. (...)

Raz się umówił z teściem na rynku,
Zanim się spostrzegł – był w Ciechocinku.

Pobiegł z powrotem, myśląc, że zdąży,
I wnet się znalazł na rynku... w Łomży.



* mila – jednostka długości, w niektórych krajach mierzy się nią odległość między miejscowościami

** struty – zmartwiony

1. Posłuchaj uważnie wiersza i powiedz, gdzie Michał kupił siedmiomilowe buty. Ile czasu szedł w nich do Warszawy?
2. Czym dzieci goniły Michała?
3. Wymień miasta, które odwiedził Michał.



Chciał do Warszawy powrócić wreszcie.
Ale co chwila był w innym mieście:

W Kielcach, w Kaliszu, w Płocku, w Szczecinie
I w Skierniewicach, i w Koszalinie.

Nie mógł utrafić! Więc pod Opocznem
Jęknął żałośnie: – Tutaj odpocznę!

Usiadł i spojrzał ogromnie struty**
Na swoje siedmiomilowe buty,
Zdjął je ze złością, do wody wrzucił
I na bosaka do domu wrócił.

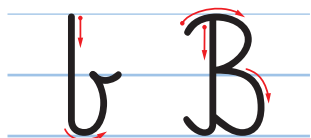
Nazwy miejscowości
zapisuje się wielką literą.



4. Opowiedz, jakie niezwykle właściwości miały siedmiomilowe buty z wiersza. Zastanówcie się wspólnie, w jakich codziennych sytuacjach takie buty byłyby przydatne.
5. Jak wyobrażasz sobie siedmiomilowe buty? Zaprojektuj takie buty na kartce z bloku.
6. Czy wiesz, na czym polega stepowanie? Obejrzyjcie w klasie odpowiedni filmik.

3. Co wspólnego ma kopyto z butem?

b B



buty

bu ty

b u t y
● ● ● ●



Bartek



robot borsuk banan bukiet
balon sobota Kuba Bolek

Mama kupuje buty dla Bartka.
Te buty mają jasny kolor.
Bartek dba o nowe buty.

1. Jakich narzędzi używa w pracy szewc? Wskaż je na ilustracji.
2. Jak myślisz, czym różni się kopyto szewskie od kopyta konia?
3. Podaj kilka imion, w których głoska **b** występuje na początku lub w środku.



bratek



ryba



zqb



Dziadek ma kłopot. Uwierają go nowe buty. Nie może w nich chodzić. Razem z Bartkiem wybiera się do szewca. Szewc ma mały zakład, a w nim dużo narzędzi. Są tu różne młotki i duża igła, czyli szydło. Szewc nawleka na nie grubą nić. Ta nić to dratwa. Jest też kopyto. Ono ma kształt stopy. Służy do rozciągania ciasnych butów. To właśnie na kopyto szewc nałoży buty dziadka.

4. Wymień tytuły bajek lub filmów, w których pojawiają się buty.

 5. Wymyślcie w parach pytania dotyczące butów, rozpoczynające się kolejno od słów: Kto? Co? Kiedy? Gdzie? Jak? Dlaczego?



CZAS NA PORADĘ



W swoim życiu człowiek przechodzi średnio dystans porównywalny nawet z trzema podróżami dookoła świata. To wszystko zawdzięcza stopom. Dlatego trzeba o nie dbać.



Tak jak całe ciało potrzebuje ruchu, tak stopy potrzebują ćwiczeń. W ciągu dnia kilkakrotnie wykonuj ruchy kostkami, poruszaj palcami i piętami.



1



2



3

Możesz też ćwiczyć z woreczkami: chwytać je stopami i podrzucać lub przenosić.



Kiedy tylko jest to możliwe, chodź boso po piasku i trawie – stopy to lubią.

Przy większych problemach ze stopami trzeba się udać do ortopedy. Lekarz może zalecić noszenie specjalnych wkładek do butów.

1. Posłuchaj tekstu i powiedz, jak należy dbać o stopy. Dlaczego jest to ważne?
2. Jakie ćwiczenia można wykonywać stopami? Wykonaj kilka z nich.



Kończyny zwierząt

Kończyny zwierząt są różne w zależności od podłoża, po którym te zwierzęta się poruszają, i środowiska, w którym żyją. Zwierzęta żyjące w wodzie wykształciły płetwy zamiast nóg.



człowiek – stopy



koń – kopyta



orzeł – szpony



pies – łapy



sarna – racice



foka – płetwy



COŚ CIEKAWEGO

U bobrów zakończenia przednich kończyn są inne niż tylnych. Przednie łapy z pazurami służą do kopania nor oraz do budowy tam i żeremi. Tyłne łapy mają formę płetw, co ułatwia tym zwierzętom pływanie.



Gdy jest zimno, ludzie zakładają skarpety i buty.

Ptaki stają na jednej nodze, a drugą ogrzewają sobie wśród piór na brzuchu.

1. Jak wyglądają kończyny zwierząt? Dlaczego są tak różne?
2. W czasie spaceru poobserwuj ptaki. Jak one się zachowują, gdy jest zimno? Czym różnią się pod tym względem od ludzi?
3. Z pomocą dorosłych i w rękawiczkach pozbieraj w parku puszki i potłuczone szkło, żeby zwierzęta nie zraniły sobie nimi kończyn.



4. Czy sznurówki da się zawiązać w węzeł?

ę

ę



węzeł

wę zeł

w ę z e ł



Jędreka



pęd lęk sęp sęk pręt idę
dęby pętla wędka męski

Jędreka ma linkę. Robi pętelkę
dwie ma rękami. Na pewno da
radę. Powstaje spory .

1. Powiedz, co robił Jędreka. Czego chciał się nauczyć?
2. Obejrzyj różne węzły pokazane na ilustracji. Jeśli potrafisz, to przeczytaj ich nazwy.
3. Podaj kilka wyrazów zakończonych na literę ę, na przykład: robię, idę.



bęben



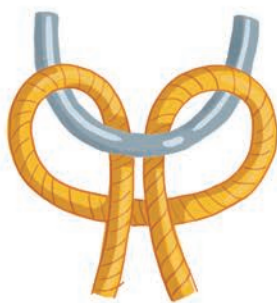
rękawice



gęś



węzły



wyblinka



płaski



ósemka



ratowniczy



Sznurowanie butów nie jest łatwe. Ale prawdziwą sztuką jest wiązanie węzłów! Dzięki nim można łączyć i mocować różne liny.

Jędrzek ogląda na tablecie filmiki z instrukcjami. Zainteresował go węzeł ratowniczy. Jest stosowany we wspinaczce, w żeglarskim oraz ratownictwie. Musi być zawiązany bezpiecznie. Może uratować komuś życie.



4. Spróbuj zawiązać węzeł ratowniczy według instrukcji obrazkowej.



GRY I ZABAWY Z PRZYJACIÓŁMI

W tym tygodniu odpowiemy na pytania:



1.

Co to
znaczy „być
prawdziwym
przyjacielem”?

2.

W co lubisz
grać?



3.

Jak się
zaprzyjaźnić
z kotem i psem?



4.

Jak wygląda
nowoczesny
cyrk?



1. Czy masz przyjaciela lub przyjaciółkę? Czym według ciebie różni się przyjaciel od kolegi?
2. Czy potrafisz być dobrym przyjacielem lub dobrą przyjaciółką? Co jest dla ciebie najważniejsze w przyjaźni? Jaka może być przyjaźń?

Tymku, we wtorek idziemy z rodzicami do cyrku.

Super! Słyszałem, że zamiast żywych zwierząt można tam zobaczyć ich obrazy w 3D.



Zagrajcie w gry planszowe

1. Podzielcie się na kilkuosobowe grupy i wybierzcie gry planszowe, w które chcielibyście zagrać.
2. Przeprowadźcie rozgrywki klasowe i zanotujcie wyniki. Po zakończeniu gry przeanalizujcie zastosowane strategie.



3. Czy tylko człowiek może być naszym przyjacielem?



4. Dobierzcie się w pary. Wykonajcie sobie nawzajem masaż pleców: przebierajcie szybko palcami od góry do dołu i z powrotem. Jak się czujecie?



Melania Kapelusz

Egzamin na przyjaciela

– Nareszcie! – powiedział do siebie Jaś w dniu urodzin. – Teraz już jestem naprawdę duży. Mam siedem lat.

Nie mógł się doczekać, aby oznajmić nowinę Tomkowi.

Chłopcy znali się od początku przedszkola i od zawsze się lubili. Często chodzili razem do parku. Jaś niczym mały kotek szybko wspinał się na mosty i drabinki, znajdujące się na placu zabaw. Tomek nie miał tyle odwagi, ale kiedy Jaś wołał do niego z góry: „Dasz radę! Dobrze ci idzie!” – od razu czuł się pewniej. Za to Tomek ogrywał Jasia w warcaby i młynek. Dlatego czasem zgadzał się, aby przyjaciel cofnął jakiś niekorzystny ruch.

– Zapraszam cię na moje urodziny w niedzielę o wpół do czwartej – powiedział Jaś, gdy chłopcy się spotkali. – Skończyłem siedem lat.

– Super! Dzięki za zaproszenie! – Tomek się ucieszył. – Kto będzie?

– Ela, Krysia oraz Franek. I oczywiście my.

Tomek zaczął rozmyślać nad prezentem dla przyjaciela. Chciał mu kupić puzzle.

– To chyba nie jest dobry pomysł – powiedziała mama Tomka.

– Dlaczego? Puzzle są świetne. A Jaś ma tylko jedno i nigdy się nimi nie bawi.

– Myślisz, że się ucieszy z takiego upominku?

– Czy ja wiem...? – Tomek wzruszył ramionami. – Ja byłbym zadowolony.

– A komu robimy frajdę prezentem: jemu czy tobie?

– No... niby jemu. – Tomek zgodził się niechętnie. – W takim razie – rozpromienił się – kupmy mu autka do jego kolekcji. To na pewno chciałby dostać.



1. Posłuchaj tekstu i odpowiedz na pytania: Kto jest bohaterem opowiadania? Od kiedy znają się chłopcy? Jak wygląda ich przyjaźń?
2. Co Tomek chciał podarować przyjacielowi na urodziny? Co ostatecznie wybrał i dlaczego?
3. Co zaproponowała Tomkowi ciocia? Jak według ciebie powinien postąpić chłopiec: spędzić czas z ciocią czy iść na urodziny swojego przyjaciela? Dlaczego tak uważasz?



W niedzielę na obiad przyjechała ukochana ciocia Tomka, z którą nie widział się od kilku miesięcy.

– Mam dla ciebie niespodziankę – powiedziała. – Jak zjemy, mogę cię zabrać do cyrku. Zarezerwowałam bilety. Dziś o czwartej jest ostatnie przedstawienie.

– Będą tygrysy i lwy? – Tomek spojrzał na ciocię z niepokojem. – Pani w szkole mówiła, że w cyrkach męczą zwierzęta. Każą im skakać... i w ogóle...

– Nie! – zapewniła ciocia. – Do takiego cyrku byśmy nie poszli. W tym występują różni akrobaci, magicy i klauni.

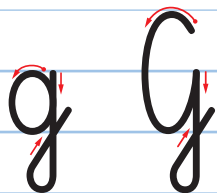
– Klauni! – wykrzyknął Tomek. – Ekstra. Tylko... – Głos mu się nagle załamał.

Przypomniał sobie o urodzinach Jasia, który tak się cieszył na przyjście przyjaciela. Tomek bardzo chciał do niego pójść, ale przedstawienie w cyrku to była prawdziwa okazja. A z Jasiem widuje się codziennie. I przecież będą inni goście. Więc może Jaś nie będzie na niego bardzo zły...

4. Posłuchaj dwóch możliwych zakończeń tej historii, które znajdują się na stronie 127. Czego mogą cię one nauczyć? Dlaczego przyjaciele są dla nas ważni?
5. Stwórzcie w klasie „Kodeks dobrego przyjaciela”.
6. Przez dwa tygodnie zachowuj się jak dobry przyjaciel. Postaraj się każdego dnia zrealizować jeden z punktów waszego „Kodeksu dobrego przyjaciela”.

2. W co lubisz grać?

g G



gra

gra

g r a
● ● ●



Gutek



gol gil noga guma waga
garnek globus uwaga Agata

Gutek i Gabriel grają
w memory. Ta gra interesuje
kolegów. Gutek pamięta
rysunki. Wygrywa tę grę.

1. W jakie gry lubi grać Gabrysia, a w jakie – Gutek?
2. Jakie są twoje ulubione gry? Poleć je koleżankom i kolegom.
3. Podaj kilka nazw przedmiotów, w których głoska **g** jest na początku lub w środku.



gitara



kogut



pług



W długie jesienne wieczory Gabrysia gra na komputerze. Gutek woli planszówki. Często zaprasza do domu znajomych z klasy. Wtedy grają razem.

Dzięki grom edukacyjnym chłopiec uczy się nowych rzeczy. Gry strategiczne rozwijają umiejętność planowania i przewidywania. Gutek lubi też warcaby i ściganki. Dziadek nauczy go jeszcze grać w szachy.

4. Porozmawiajcie w grupach o tym, jakie umiejętności rozwijają gry planszowe, a jakie – gry komputerowe.

 5. Podaj inne propozycje spędzenia wieczoru w gronie przyjaciół lub rodziny.



sł. i muz. Malina Sarnowska

Na poprawę humoru

1. Czasem takie chwile mam,
że chcę trochę побыć sam.
Od pokoju zamknąć drzwi,
by nikt nie przeszkadzał mi.
A jednak...

Wszystko to się zmienia,
gdy widzę przyjaciela,
i energia mnie rozpiera,
aż nie mogę w miejscu stać.
Razem nam się uda
zapomnieć, co to nuda.
Zbudujemy łódź piratów,
w różne gry będziemy grać.

2. Chociaż lubię wszystkich was,
czasem miewam gorszy czas.
Wtedy zostać sama chcę,
dźwięki, głosy męczą mnie.
A jednak...

Przyjaciółka sprawi,
że humor się poprawi.
Czy w rozmowie, czy w zabawie
dużo się będziemy śmiać.
Bierki i planszówki,
a może łamigłówki?
Szybko zleci popołudnie
i wnet przyjdzie pora spać.



1. Posłuchaj nagrania piosenki. Śpiewaj początek każdej zwrotki, a kiedy pojawi się skoczna część, z drugą osobą podskakuj w rytmie piosenki.
2. Pokaż ruchem, jak zachowuje się osoba, która chce побыć sama lub ma zły humor.
3. Udawaj, że się śmiesz. Zwróć uwagę, czy inne osoby robią to tak samo jak ty.

3. Jak zaprzyjaźnić się z kotem i psem?

Radosław Ragan

Łaciata przyjaźń

Zostaw, kocie, tę kanapkę!
I z akwarium wyjmij łapkę!
Coś ty zrobił, piesku drogi?
Trzeba zamieść ryż z podłogi...
Tyle z wami jest sprzątanina,
Prania, mycia, odkurzania...
Ogoniaste utrapienia!
Lecz przyjaźni to nie zmienia,
Bo wystarczy wasza mina...
Słodki kiciuś, słodka psina!

Dwie skarpetki, wełny motek,
Tak się bawią – pies i kotek.
Nasza para rozbrykana
Wnet nam wskoczy na kolana,
A po chwili już od nowa
Pies zaszczeka, kot się schowa.
Po zabawach czas na drzemkę
Oraz na głaszczącą rękę.
Cieszymy się z przyjaźni mocy,
Która grzeje nas jak kocyk.



1. Posłuchaj wiersza i powiedz, o jakich zwierzętach jest mowa w utworze.
2. Jak zachowywały się zwierzęta w domu? Dlaczego wybacza się zwierzętom ich psoty?
3. Jak myślisz, dlaczego warto mieć w domu zwierzęta?
4. Jak może wyglądać przyjaźń człowieka z kotem lub psem? Namaluj odpowiednią scenkę.





Przyjaźń ze zwierzętami

Żeby zaprzyjaźnić się z **kotem** lub **psem**, trzeba najpierw poznać ich zwyczaje.



Koty chodzą własnymi drogami.



Bawią się, kiedy chcą.



Dużo śpią.

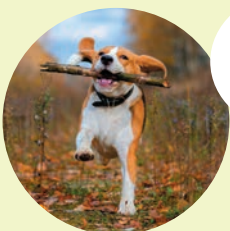
Miau!
Miau!



Miauczenie kota może oznaczać, że jest on głodny, prosi o zabawę, chce wyjść lub się boi.



Psy uwielbiają wychodzić na spacer.



Ich ulubiona zabawa to aportowanie.



Uu...

Pies wyje, gdy tęskni.

Pii...

Wrrr!

Hau!

Piszczy, gdy go coś boli lub gdy jest chory. Warczy, gdy ostrzega, że może zaatakować. Szczeka, gdy jest zadowolony.

Co mówi ogon?



radość



niepokój i gotowość do ataku



zadowolenie



skupienie, czujność



złość

1. Posłuchaj opowiadania ze stron 131–132. Odpowiedz na zawarte w nim pytania.
2. Czym różni się zachowanie psa i kota? Jak można rozpoznać, w jakim nastroju są te zwierzęta?



COŚ CIEKAWEGO

Oto prawdziwe historie przyjaźni człowieka ze zwierzętami, nie tylko domowymi.



Christian to lew, którego wychowali dwaj bracia. Gdy dorósł, mężczyźni wypuścili go na wolność. Po roku odnaleźli przyjaciela w dżungli. Lew lizał ich twarze i tarzał się z nimi po ziemi.



Kiedy Linda uratowała szympansy, opiekowała się nimi i uczyła je samodzielnego życia. Doll i Swing (czytaj: sling) rozpoznały ją po wielu latach rozłąki.



Zuzu to najmniejsza świnka w Polsce. Jej wzrost się zatrzymał. Mieszka z Norbertem w bloku. Jeździ z opiekunem samochodem i wychodzi na spacer.

Nurek postanowił zaprzyjaźnić się z ośmiornicą. Po wielu dniach cierpliwego poznawania się zwierzę pozwoliło mu udać się ze sobą na polowanie.



zdjęcia zwierząt – poglądowe



3. Czy przyjaźń z człowiekiem jest zawsze dobra dla zwierzęcia? Porozmawiajcie o tym w klasie.
4. Jak można pomagać dzikim zwierzętom, żeby nie uzależniły się one od człowieka?

4. Jak wygląda nowoczesny cyrk?

c C

c C



cyrk

cyrk

c y r k
● ● ● ●



Cela



plac **taca** **cena** **kucyk** **klocki**
cukier **cebula** **Kacper** **Celina**

Klasa **Celi** jest w **cyrku**.
Występy są **atrakcyjne**.
Tu **klaun**, a tam **akrobata**.
Cyrkowcy **dostają** **oklaski**.

1. Obejrzyj ilustrację. Jak wygląda nowoczesny cyrk? Jakie występy można w nim zobaczyć?
2. Czy byłaś / byłeś kiedyś w cyrku? Opowiedz o swoich wrażeniach lub o tym, jakie występy cyrkowe chciałabyś / chciałbyś zobaczyć.



cytryna



serce



zając



Namiot cyrkowy to magiczne miejsce. Wyjście do cyrku to ciekawa rozrywka dla dzieci i dorosłych.

W cyrku można zobaczyć iluzjonistów. Oni potrafią wyczarować królika z kapelusza. Można podziwiać popisy akrobatów chodzących po linie. Są też żonglerzy i klauni. Nie ma tu już tresowanych zwierząt. Zamiast nich pojawiły się hologramy, czyli trójwymiarowe obrazy.

3. Znajdźcie w parach jak najwięcej przedmiotów, które w nazwach mają głoskę c.

 4. Wykonaj cyrkowego klauna z kolorowego papieru. Wytnij odpowiednie elementy i przyklej je na kartkę z bloku. Ozdób klauna cekinami lub kolorowymi koralikami.

W CHACIE PRZY HERBACIE

W tym tygodniu odpowiemy na pytania:

h H
ch Ch

1.

Co to jest
„savoir-vivre”*?



2.

Gdzie rośnie
herbata?

3.

Jak wygląda
górska chata?



* savoir-vivre – czytaj: sawuar wiwr

4.

Co podać
do herbaty?



polska ceramika
z Bolesławca

1. Na czym polega kulturalne zachowanie w różnych sytuacjach?



2. Przeprowadźcie w klasie degustację herbaty. Z pomocą nauczyciela zaparście herbaty różnych rodzajów: czarną, zieloną, owocową. Spróbujcie, jak one smakują. Jaki mają zapach?



Ja już wiem!
Warto znać
jego zasady.

Dowiedziałem się dziś,
co to jest **savoir-vivre**.

3. Jaką głoską zaczynają się wyrazy: **hamak** i **chmura**? Zwróćcie uwagę, czy na początku tych wyrazów są takie same litery.
4. Powiedz, co kojarzy ci się z górami.

1. Co to jest „savoir-vivre”?

W restauracji

Adam, jego brat, mama i tata są w restauracji. Od kelnerki dostają menu. Wybierają potrawy. Decydują, co będą jedli. Mają apetyt na rybę i surówkę. Na stole jest kremowy obrus. Stoją kwiaty.

Adam potrafi kulturalnie zachować się przy stole. Sprawnie posługuje się nożem i widelcem. Pamięta o ważnych słowach: **proszę, dziękuję, przepraszam.**



1. Przeczytaj pierwszą część tekstu lub cały tekst, jeśli potrafisz.
2. Powiedz, co na fotografii nie jest zgodne z treścią tekstu.
3. Jakie znasz zasady kulturalnego zachowania się przy stole?



COŚ CIEKAWEGO

Savoir-vivre (czytaj: sawuar wiwr) to zbiór dobrych manier i zwyczajów, który jest inny w różnych krajach. Dotyczy kulturalnego zachowania przy stole, odpowiedniego nakrywania stołu, noszenia stroju dostosowanego do okoliczności, odnoszenia się do innych z szacunkiem. Jego znajomość świadczy o naszej kulturze osobistej.



Myj ręce przed każdym posiłkiem.



Nie baw się jedzeniem.



Jeśli kawałek jedzenia, łyżka lub widelec spadną ze stołu, podnieś je i odłóż na serwetkę.



Samodzielni

Naucz się samodzielnie nakrywać do stołu. Pamiętaj o właściwym ułożeniu naczyń i sztućców.



4. Wyjaśnij własnymi słowami, co to jest **savoir-vivre**.
5. Przyjrzyj się ilustracji i powiedz, jak powinno wyglądać właściwe nakrycie stołu.
6. Przenieście do klasy serwetki, papierowe talerze i sztućce. Poćwiczcie w parach właściwe nakrywanie do stołu.

2. Gdzie rośnie herbata?

h H

h H



herbata

her ba ta

h e r b a t a



Helenka



hak huk herb hit hala huta
humor hipopotam Honorata

Mama i Helenka są w sklepie.
Kupują herbatę na wagę.
Obie lubią herbatę owocową.
W domu posmakują napoju.

1. Jakie ciekawostki o herbacie są podane w tekście? Co jeszcze wiesz o herbacie?

2. Który z wyrazów nie pasuje do pozostałych: hiena, hipopotam, helikopter, homar?
Uzasadnij dlaczego.



hamak



bohater



druh

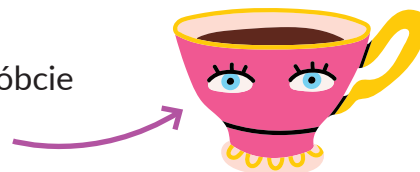


Herbata rośnie w Azji i w Ameryce Południowej. Żeby rosnąć, potrzebuje ciepła i wilgoci. W Polsce jest za zimno na uprawę herbaty. Ale Helenka spróbuje wyhodować ją w doniczce.

Wielkimi miłośnikami herbaty są Anglicy. Tradycyjnie o godzinie piątej po południu piją filiżankę herbaty. Robią to często w towarzystwie rodziny i znajomych. Zazwyczaj dodają do herbaty odrobinę mleka.



3. Czy lubisz pić herbatę? Jaką herbatę najczęściej pijesz?
4. Zaprojektuj swoją niepowtarzalną filiżankę do herbaty. Zróbcie w klasie wystawę prac i wybierzcie najciekawszy pomysł.





Dzień Herbaty



Zbieranie herbaty na plantacji

krzew herbaciany – kamelia chińska



Niektóre rodzaje herbaty łagodzą dolegliwości żołądkowe, bóle głowy i działają odkażająco.

Zielona herbata ma właściwości nawilżające i regenerujące, dlatego jest popularnym składnikiem kosmetyków do ciała.



Chińczycy zaparzają herbatę w czarce. Pierwsze parzenie wylewają. Gotową herbatę nalewają do kubeczków i piją małymi łykami. Dziękując za napój, trzykrotnie stukają ugiętymi palcami w stolik.



COŚ CIEKAWEGO

Wszystkie herbaty: czarna, zielona, czerwona i biała, pochodzą z takich samych krzewów. Różnią się od siebie sposobem przetwarzania liści.



1. Posłuchaj opowiadania ze stron 132–133. Odpowiedz na zawarte w nim pytania.
2. Jakie są rodzaje herbaty? Jakie właściwości lecznicze może mieć herbata?
3. Dowiedz się, czy nadmierne picie herbaty może mieć negatywne konsekwencje.
4. Zaparz z rodzicami herbatę liściastą. Zaobserwuj, jak ułożą się liście herbaty w szklance.



W balecie „Dziadek do orzechów” przedstawiono muzyką Krainę Słodocy. Jest tam też opisana dźwiękami... herbata!

Ten fragment nosi tytuł „Taniec chiński”.

Chiny to jeden z krajów Azji, gdzie uprawia się herbatę. Każdy gatunek chińskiej herbaty ma wyjątkowy smak, a każda chińska melodia – charakterystyczne brzmienie. Łatwo je rozpoznać, a nawet powtórzyć głosem!

Wyobraź sobie, że stoisz wśród wzgórz na plantacji herbaty. Posłuchaj chińskiej zagadki.



1. Połóż na wyciągniętej dłoni pusty, nietłukący się kubek i poruszaj się w rytmie „Tańca chińskiego” tak, żeby kubek nie spadł na podłogę.
2. Zaśpiewaj chińską zagadkę wraz z nagraniem. Podczas śpiewania wskazuj na kolejne krzewy i filiżanki widoczne na ilustracji.
3. Powiedz, czy melodia zagadki wznosi się, czy opada.

3. Jak wygląda góralska chata?

ch Ch

ch Ch



chata

cha ta

ch a t a



Lech



dach mech chleb ucho
echo chusta muchomor

Lech ogląda album
wakacyjny. Tu jest na tle
góralskiej chaty.
Ta chata ma wielkie bale.
Jej dach jest stromy.

1. Obejrzyj ilustrację. Powiedz, jak wygląda góralska chata. Czy byłeś / byłaś w takiej chacie?
2. Jak rozumiesz słowa z szyldu? Czy to dobre zaproszenie, żeby wejść do tej chaty?



chmura



mucha



fartuch



Pan Michał jest góralem. Wynajmuje turystom góralską chatę. W chacie jest bardzo przytulnie. Są tu drewniane łóżka, krzesła i stół. Nad drzwiami wisi szyld: **Czym chata bogata, tym rada**. Z okna widać szczyty gór.

Jest tu też kominek. Wieczorem można tu posiedzieć z kubkiem gorącej herbaty. Turyści mogą też posłuchać opowieści pana Michała o życiu górali. W takiej chacie można miło spędzić czas.

3. Co można robić w górach zimą, a co – latem?

4. Zapisz w zeszycie wyrazy: **ucho, chomik, mech, chata, Chiny**. Podkreśl w nich dwuznak **ch**.

4. Co podać do herbaty?



Urszula Kamińska

Herbacia rymowanka

Hania zaprasza dziś na herbatkę
Michała, Helę i Honoratkę.
Zapach herbatki czuć już z daleka.
Na chętnych ciasto z marchewki czeka,
krucho ciasteczka, chałwy kawałki,
stos herbatników i kromki chałki.

Ch

H

Tę samą głoskę możemy napisać za pomocą liter **h**, **H** lub **ch**, **Ch**, na przykład:

herbata herbatniki chałka chałwa



1. Posłuchaj rymowanki. Naucz się jej na pamięć. Zapamiętaj pisownię wyrazów z **h**, **ch**.
2. Posłuchaj informacji w ramce. Zwróć uwagę na różny zapis tej samej głoski.
3. Jaki jest twój ulubiony przysmak do herbaty?



Jak przygotować słodkie kuleczki do herbaty?

Potrzebne będą:

miska



łyżka
do ucierania



pół
kostki masła



2 łyżki
kakao



pół szklanki
cukru pudru



2-3 łyżki
rodzynek



2 paczki
herbatników



wiórki
kokosowe



Przygotowanie:



1. Za pomocą łyżki utrzyj w misce masło z cukrem pudrem.



2. Dodaj kakao, rodzynek i bardzo drobno pokruszone herbatniki.



3. Całość dokładnie wymieszaj.



4. Z masy uformuj niewielkie kuleczki i obtocz je w wiórkach kokosowych.

CZAS NA ZIMĘ

W tym tygodniu odpowiemy na pytania:

1.

W co można bawić się zimą?

2.

Co to jest „śnieżyisko”?



3.

Jak zwierzęta przygotowują się do zimy?

4.

Co dostanę pod choinkę?



Pieter Bruegel (starszy) (czytaj: piter brojgl)
„Zimowy pejzaż z tyżwiarzami i pułapką na ptaki”



1. Obejrzyj obraz. Jak spędzają czas pokazane na nim osoby? Wymień kilka innych zimowych aktywności na świeżym powietrzu.



2. Zamknij oczy i wyobraź sobie, że jesteś jednym z dzieci z obrazu. Co czujesz? Opowiedz o tym osobie z klasy.



**Co się dzieje ze śniegiem
w ciepłym pomieszczeniu,
a co – na balkonie?**

- Zastanów się, jaka może być odpowiedź na to pytanie.
- Sprawdź to – wykonaj doświadczenie.
- Porozmawiajcie o tym, czy wasze przypuszczenia się potwierdziły.

**I to jest prawdziwa
zima! Czy u was też
jest tak biało?**

**Hurra! Tymku!
Nareszcie spadł
pierwszy śnieg!**



3. Za co można lubić zimę, a za co – jej nie lubić? W grupach uzasadnijcie swoje zdanie.
4. Jak zwierzęta radzą sobie z zimą i brakiem pożywienia?
5. Porozmawiajcie o tym, czy dawanie prezentów może sprawiać radość. Dlaczego?

1. W co można bawić się zimą?



CZAS NA PORADĘ

1. Do zabaw na śniegu wybieraj bezpieczne miejsca, z dala od ruchliwych ulic.
2. Nie ślizgaj się na chodnikach i przejściach dla pieszych.
3. Podczas zabawy uważaj, żeby nie trafić innych dzieci śnieżkami w głowę.
4. Nigdy nie rzucaj śnieżkami w przechodniów, zwierzęta, przejeżdżające pojazdy.
5. Korzystaj tylko ze specjalnie przygotowanych lodowisk. Nie wchodź na lód na zamrzniętych zbiornikach wodnych – jeziorach, kanałach czy stawach.
6. Do jazdy na nartach zawsze zakładaj kask.

1. Obejrzyj ilustrację. Powiedz, które zachowania dzieci są bezpieczne, a które – niebezpieczne. Uzasadnij swój wybór.
2. W co najbardziej lubisz się bawić zimą? Co robisz, żeby zabawa była bezpieczna?
3. Wymyśl nową zimową zabawę. Opowiedz o niej w klasie.



Jak na złość!



1. O czym opowiada historyjka obrazkowa? Wyjaśnij, dlaczego chłopiec się zezłościł. Jak zareagował jego tata?
2. W jakich sytuacjach czułeś / czułaś złość? Czy było to przyjemne uczucie? Jak sobie z nim poradziłeś / poradziłaś?
3. Jak możemy wyrażać złość, żeby nie krzywdzić innych ludzi? Przygotujcie w grupach plakat pod tytułem „Poradnik dobrego złościć się”.
4.  Wsyp do słoiczka brokat i wlej wodę. Zakręć słoiczek. Kiedy poczujesz złość, potrząśnij nim i go odwróć. Obserwuj opadający brokat. Sprawdź, czy to pomogło ci się uspokoić.

2. Co to jest „śnieżysko”?

Danuta Wawiłow

Śnieżysko

Padło, padło
puszyste śnieżysko.
Na białą, na białą
zasypało wszystko.

Białe są huśtawki,
całe białe schody,
białe w parku ławki,
białe samochody.

Wysoko, wysoko
nad zielonym płotem
leci Biała Zima
białym samolotem.

Co tam teleferie*,
co tam teleranki**,
kiedy my wolimy
w śniegu przewracanki!

Wiwat, niech nam żyje
puszyste śnieżysko!
Ulepimy z niego
białe niedźwiedzisko!



* teleferie – dawny blok programów telewizyjnych dla dzieci, nadawany w czasie ferii szkolnych

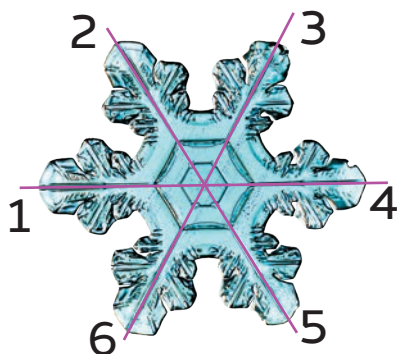
** teleranki – kiedyś poranne programy telewizyjne dla dzieci

1. Posłuchaj wiersza i powiedz, o czym on opowiada.
2. Jak myślisz, dlaczego śnieg w wierszu jest nazywany **śnieżyskiem**? Co zostało zasypane przez puszyste śnieżysko?
3. Czym leciała Biała Zima w wierszu? Czy mogła lecieć naprawdę?



COŚ CIEKAWEGO

Śnieg tworzą pojedyncze płatki śniegu, nazywane także śnieżynkami. Powstają z cząsteczek wody w chmurach, gdy jest niska temperatura powietrza. Spadające płatki śniegu przybierają różne kształty – najczęściej gwiazdek. Śnieżynki mają zawsze po sześć ramion, ale każda jest inna! Nie ma dwóch takich samych śnieżynek.



4. Czy lubisz, gdy pada śnieg? Dlaczego? Z czym kojarzy ci się padający śnieg?

 5. Narysujcie na kartkach z bloku wymyślone przez was śnieżynki. Wytnijcie swoje śnieżynki. Przyklejcie je na jeden duży karton i utwórzcie własne śnieżysko.

3. Jak zwierzęta przygotowują się do zimy?

Patrycja Zarawska

Dlaczego niektóre zwierzęta przesypiają zimę?

(fragment książki „Jak to działa? Świat zwierząt”) **tekst popularnonaukowy**

Zima to trudny czas, dlatego wiele zwierząt woli przeczekać w bezpiecznej, zacisznej kryjówce.

Nie da się jednak tak po prostu przespać kilku miesięcy. Sen zimowy, naukowo nazywany

hibernacją, to specjalny stan.

Zасыпianie na zimę przypomina

przełączenie urządzenia elektrycznego z włączonym oszczędnym zużywaniem energii. I właśnie o to chodzi u zwierząt. Podczas hibernacji wyraźnie spada temperatura ciała (staje się ono chłodne), zwierzę oddycha powoli, nie porusza się, jest odrętwiałe. Na przykład serce koszatki leśnej w śnie zimowym bije tylko kilka razy na minutę! Wszystko po to, aby oszczędzać cenną energię. Oprócz koszatki „wyłączają się” także świstaki, jeże, susły, orzesznice i inne drobne zwierzęta.

Ten, kto zamierza przespać zimę, musi się przed nią porządnie najeść. Dlatego jesienią hibernujące zimę zwierzęta uczują w najlepsze. Starają się w ten sposób zgromadzić w ciele jak najwięcej tłuszczu. W trakcie snu będzie on działał niczym ciepła bielizna oraz pozwoli przetrwać długi czas bez jedzenia.



1. Wyjaśnij własnymi słowami, dlaczego niektóre zwierzęta przesypiają zimę.
2. Jak naukowo jest nazywany **sen zimowy**? Czym się charakteryzuje?
3. Zastanówcie się w parach, jaki może być sen zimowy. Przedstawcie swoje pomysły w klasie. Która para stworzyła najbardziej zaskakujące określenia?





Przygotowania zwierząt do zimy

Przed nadejściem zimy zwierzęta dużo jedzą, żeby zgromadzić tłuszcz, który zabezpieczy je przed zimnem.

Niektóre zwierzęta pozostają zimą aktywne.



sarna



dzik



sójka

Inne zwierzęta zapadają w sen zimowy.



jeż



borsuk



niedźwiedź

Są też takie zwierzęta, które zbierają zapasy na zimę.



bóbr



wiewiórka



COŚ CIEKAWEGO

Zimą wiewiórka jest aktywna kilka godzin dziennie. Przesypia tylko czas dużych mrozów.

1. Posłuchaj opowiadania ze strony 134. Odpowiedz na zawarte w nim pytania.
2. Jak zwierzęta przygotowują się do zimy? Co jedzą? Spróbuj to zaobserwować w swoim otoczeniu.
3. Wyobraź sobie las ze zwierzętami pokazanymi na zdjęciach. Opowiedz o nim.



4. Co dostanę pod choinkę?



1. Opowiedz, jakie tradycje świąteczne pielęgnuje rodzina przedstawiona na ilustracji.
2. Jakie znasz inne tradycje bożonarodzeniowe?
3. Porozmawiajcie o tym, czy wszyscy obchodzą święta Bożego Narodzenia. Dlaczego?

Świąteczne podarki

Pod choinką są prezenty.
Każdy prezent jest zamknięty.
Każdy prezent na mnie zerka,
Bym rozwinął go z papierka.

Wyobraźnię już rysuję,
Co tam w środku się znajduje.
Może misiek, klocki może...
Ty prezencie! Ty potworze!

Złość już mnie za gardło ściska,
Chcę rozwinąć prezenciska!
Łypię na mnie pod choinką,
Kolorową kuszę minką!

To za wiele! Ponad siły!
Już nie będę dla nich miły!
Niech już idą z mego domu!
Ja je oddam byle komu!

Nawet łązka mi nie spłynie,
Gdy to wszystko w koszu zginie!
Ale... jeśli w tych paczuszkach
Dwa cukrowe są jabłuszka?!

Jeśli jest tam misio mały,
Co zielone ma sandały?
Może są tam cukiereczki
I orzeszki, i księżeczki...!

Trudno!
Choć się czas odwleka,
To ja na nie już poczekam...



CZAS NA PORADĘ

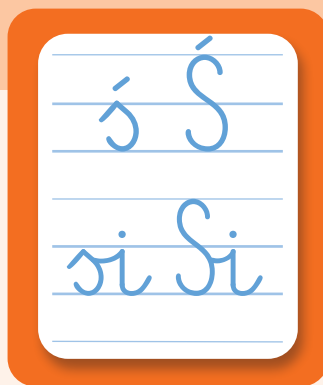
Zawsze podziękuj za każdy otrzymany prezent. Nawet jeśli jest on nietrafiony, to nie okazuj swojego niezadowolenia, żeby nie sprawić przykrości osobie, która ci go dała.



4. Posłuchaj wiersza i powiedz, jakie prezenty pod choinką wyobrażał sobie chłopiec.
5. Dlaczego chłopiec chciał oddać prezenty? Co ostatecznie postanowił zrobić?
6. Jakie emocje towarzyszą oczekiwaniu na prezenty? Porozmawiajcie o tym w klasie.
7. Jak należy się zachować w sytuacji, gdy otrzymany prezent nam się nie podoba?

WKRACZAMY W NOWY ROK

W tym tygodniu odpowiemy na pytania:



1.

Jakie mamy postanowienia noworoczne?



2.

Jakie marzenie może mieć ślimak?



3.

Po co zwierzęta mają muszle?



4.

Kiedy będę mieć już osiem lat?



1. Jak nazywamy noc, w czasie której kończy się stary, a zaczyna nowy rok?
2. Jak oceniasz miniony rok? Co dobrego cię w nim spotkało? Opowiedz o tym.
3. Czy robisz noworoczne postanowienia? Czy udaje ci się potem je zrealizować?



Szczęśliwego nowego roku! Masz jakieś noworoczne postanowienia?

Wzajemnie! Chciałbym, żebyśmy jak najczęściej się odwiedzali.

-  4. Wyobraź sobie, że w nowym roku możesz być, kim tylko zechcesz, i mieć jakąś supermoc. Poczuj tę moc w sobie i opowiedz, co robisz w swojej wyobraźni.

1. Jakie mamy postanowienia noworoczne?



1. Jakie postanowienia noworoczne mają osoby pokazane na fotografii?
2. Dlaczego ludzie robią postanowienia noworoczne? Czego mogą one dotyczyć?
3. Jak myślisz, dlaczego nowy rok sprzyja wyznaczaniu sobie nowych zadań do zrealizowania?



Często będę mówić mamie i tacie, że ich kocham.



Nie będę odkładać niczego na później.



Nie wyjdę z domu bez śniadania.



Postaram się zgodnie bawić z rodzeństwem.



Częściej będę spędzać czas na świeżym powietrzu.



Raz w miesiącu zorganizuję wieczór z planszówkami dla przyjaciół.



Samodzielni

Zastanów się nad swoim postanowieniem noworocznym. Narysuj je na kartce, a kartkę schowaj do koperty. Co jakiś czas zaglądaj do niej i sprawdzaj, czy udało ci się sprostać wyzwaniu.



-  4. Posłuchaj postanowień noworocznych zapisanych na karteczkach. Czy według ciebie są one możliwe do zrealizowania? Dlaczego? Od czego to zależy?
5. Nad czym chcesz popracować w tym roku? A jaki cel może sobie wyznaczyć twoja klasa?

2. Jakie marzenie może mieć ślimak?

ś Ś

ś Ś



ślimak

śli mak

ś l i m a k



Jaś



miś gęś ryś śpioch świat ślad
śliwka maślak Kaśka Gabryś

Jaś ogląda komiks o ślimaku.
Ślimak Staś lubi spacerować.
Ma jedną grubą i śliską nogę.
to jego dom.



1. Jakie marzenie miał ślimak Staś? Jak chciał się przygotować do jego zrealizowania?
2. Porozmawiajcie w parach, jakie przygody mogły spotkać ślimaka Stasia podczas podróży.
3. Podaj kilka imion zakończonych literą ś.



śruba



maślak



łoś



Ślimak Staś marzył o dalekiej podróży w nowym roku. Chciał się do niej dobrze przygotować.

Myślał: – Nie muszę płacić za hotel. Dom mam zawsze ze sobą. Ale przydałyby mi się porządne buty.

Ślimak Staś wybrał się więc do sklepu. Chciał przymierzyć buty. Jednak ani prawy, ani lewy but nie pasował na jego nogę. Staś będzie musiał iść boso!



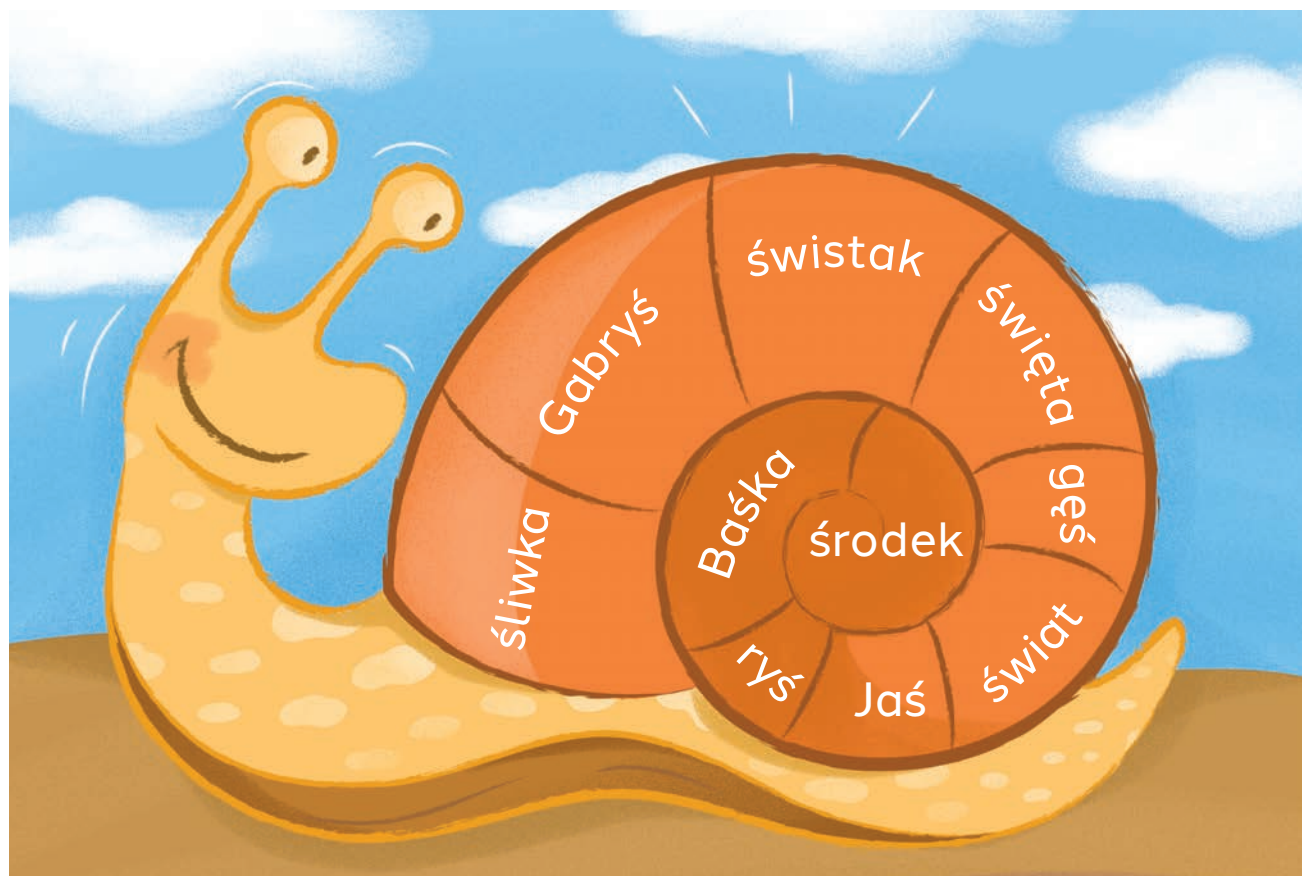
4. Znajdź w tekście na tej stronie wszystkie litery ś, Ś.

5. Narysuj na kartce z bloku kontur ślimaka. Wyklej go dokładnie wetną dowolnego koloru lub plasteliną.



3. Po co zwierzęta mają muszle?

Ślimak Roguś lubi trudne słowa. Zapisuje je na swojej muszli. Świetnie radzi sobie z ortografią. Ma też sposób na zapamiętanie różnych wyrazów.



DAMY RADĘ SIĘ NAUCZYĆ

Możesz lepiej zapamiętać różne słowa, jeśli wymyślisz zabawną historyjkę, w której one wszystkie się pojawią. Im bardziej nieprawdopodobna będzie ta historyjka, tym lepiej! Ważne, żeby zawierała szczegółowe opisy działające na wyobraźnię i pobudzała inne zmysły. Wtedy dobrze zapadnie w pamięć.

1. Odczytaj wyrazy zapisane na muszli ślimaka. Policz, ile ich jest.
2. Zapisz te wyrazy z pamięci w zeszycie. Skorzystaj z podanego sposobu z wymyślaniem historyjki.
3. Ułóż zdania z trzema wybranymi wyrazami z muszli ślimaka.



Zwierzęta z muszlami

Ciało niektórych zwierząt jest miękkie. Muszla zabezpiecza je przed uszkodzeniami i wyschnięciem. Zwierzęta z muszlami to **mięczaki**. Należą do nich ślimaki i małże.

ŚLIMAKI

lądowe



ślimak winniczek



wstężyk gajowy

wodne



skrzydelnik wielki



błotniarka stawowa

MAŁŻE



szczeżuja pospolita



sercówka bałtycka



omułek jadalny



COŚ CIEKAWEGO

Zimą ślimaki chowają się do swojej muszli i zapadają w sen zimowy. Ich muszla jest zawsze skierowana otworem do góry. Ślimaki zamykają wejście stwardniałym śluzem, który działa jak korek. Zostawiają tylko mały otwór do oddychania.

1. Jakie zwierzęta mają muszle? Do czego służy muszla?
2. Dowiedzcie się, czy wszystkie ślimaki mają muszle. Porozmawiajcie o tym w klasie.
3. Jak ślimaki spędzają zimę?
4. Jakie jeszcze zwierzę zawsze nosi swój dom ze sobą? Co o nim wiesz?

4. Kiedy będę mieć już osiem lat?

si Si

si Si

7

siedem

sie dem

si e d e m



Basia



się siad siatka kisiel misiek
osiem Kasia Stasio Marysia

Basia ma siedem lat, a jej
siostra Marysia – osiem lat.
Basia uśmiecha się,
kiedy myśli o swoim



1. Ile lat ma Basia, a ile – jej siostra Marysia? Kiedy Basia obchodzi urodziny?
2. Porozmawiajcie w klasie o tym, w których miesiącach macie urodziny. Kto z was jest najstarszy?



siano



siatka



osioł



Basia chce być już starsza. Czeka na swoje kolejne urodziny. Niestety, będą one dopiero w sierpniu. Wtedy dziewczynka zaprosi znajomych na wspólną zabawę.

W nowym roku kalendarzowym wszyscy będziemy o rok starsi. Wiek mierzy się liczbą lat i dni od momentu narodzin. Jednak czasami podaje się wiek rocznikowy. Basia skończyła siedem lat. Ale rocznikowo ma osiem.

3. Znajdź w tekście na tej stronie wszystkie połączenia liter si.

 4. Narysuj na kartce z bloku, jak wyobrażasz sobie swoje ósme urodziny. Jak chcesz je spędzić? Opowiedz o tym koleżankom i kolegom.

W tym tygodniu odpowiemy na pytania:

1.

Jak można
pomóc
innym?

2.

Co to jest
„pomocna
dłoń”?

3.

Jak pomagać
zwierzętom
zimą?

4.

Kim jest
„niania”?

ń

ni Ni



1. Jak myślisz, czy warto pomagać innym? Dlaczego? W jaki sposób można to robić?



2. Pomyśl, co możesz zrobić pomocnego i miłego dla drugiej osoby. Postaraj się to wykonać. Liczy się nawet mały gest. Poczuj, jak przyjemnie jest być życzliwą / życzliwym.

Leno, zobacz, jaki karmnik zbudowałem razem z dziadkiem.

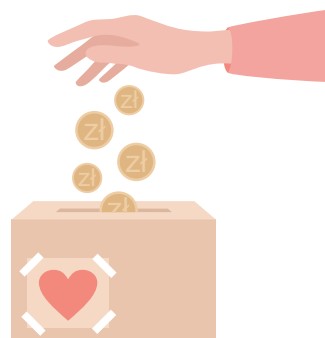


Piękny! A moja klasa organizuje w tym tygodniu zbiórkę koców i karmy dla psów ze schroniska.



Zorganizujcie kiermasz charytatywny

1. Zastanówcie się, dla kogo chcielibyście zorganizować kiermasz charytatywny.
2. Podzielcie się na grupy i zróbcie listę przedmiotów, które możecie sami wykonać i wystawić na kiermaszu.
3. Zorganizujcie kiermasz w szkole, a zebrane pieniądze przekażcie na wybrany cel.



3. Zastanówcie się w grupach, jak można pomóc zwierzętom przetrwać zimę.
4. W jaki sposób opiekujesz się ptakami lub innymi zwierzętami zimą?
5. Kto opiekuje się tobą, kiedy twoi rodzice są w pracy?



Melania Kapelusz

Korona z głowy nie spadnie

– Masz zielony? – Filip zaczął przeglądać pisaki Kuby.

– Eeeej! Kto ci pozwolił? – Kuba jednym ruchem zabrał swój piórnik. – Mam.

I co z tego?

– Pożycz, chcę dokończyć rysowanie kaktusa.

– A co mnie to obchodzi?

– No co ty? Pożycz.

– Mogłeś sobie przynieść. Ja jakoś nie potrzebuję twoich pisaków.

Filip wzruszył ramionami. Właściwie wszystko było jasne. Kuba taki był.

Kiedyś Karol spytał go, co było zadane, a ten odburknął, że trzeba było słuchać podczas lekcji. Gdy Hani zginęła rękawiczka, wszyscy jej szukali.

Wszyscy z wyjątkiem Kuby.

– Weź mój. – Łukasz podał Filipowi pisak. – A tobie – zwrócił się do Kuby – to, jak mówi moja babcia, chyba korona by z głowy spadła, jakbyś dla kogoś coś zrobił.

Dwa dni później Filip, wchodząc do klasy, zobaczył, że mama Kuby rozpakowuje mu plecak i układa rzeczy na ławce. Zwykle rodzice odprowadzali dzieci tylko do szatni. A Kuba mieszkał bardzo blisko i do szkoły przychodził sam.

– O jaaa! Co ci się stało?! – wykrzyknął Filip, widząc, że Kuba ma rękę w gipsie od łokcia aż po czubki palców.

– Poślizgnąłem się, i tyle. Złamana – dodał z dumą Kuba. – W dwóch miejscach. Na szczęście lewa.

– Czujesz coś? – spytał Filip, stukając w gips kolegi.

– No coś ty! Trochę mnie tylko swędzi ręka. Zdejmą mi go za parę tygodni.

– Fajnie byłoby coś na nim namalować... – Filip się rozmarzył.



1. Posłuchaj tekstu i odpowiedz na pytania: Jak zachowywał się Kuba wobec innych dzieci z klasy? Co mu się przytrafiło? Dlaczego potrzebował pomocy kolegów?

2. Jaką postawę prezentował Filip w stosunku do kolegi?



3. Czy Filip powinien pomóc Kubie w przeniesieniu talerza do stołu? Spróbujcie w klasie zebrać argumenty za i przeciw. Czy łatwo było je znaleźć?



– Hm, może to i niezły pomysł – zgodził się Kuba.

Podczas dużej przerwy dzieci pobiegły do stołówki. Kuba przyszedł ostatni, bo dużo czasu zajęło mu wyciąganie karty obiadowej z plecaka. Filip już dawno siedział przy stole i zajadał chrupiące placki ziemniaczane, gdy Kuba odebrał talerz z okienka. Ale jedną ręką nie dał rady zanieść go do stolika.

– Patrz na Kubę – powiedział Łukasz.

– Ciekawe, jak sobie poradzi – mruknął Filip.

– Niech zje tam.

– Moglibyśmy pomóc.

– Daj spokój. On by ci w życiu nie pomógł. Nawet głupiego pisaka nie chciał pożyczyć.

Początkowo Filip był zadowolony. W końcu Kuba dostał za swoje i przekonał się, jak to jest nie liczyć się z innymi. Ale kiedy kolejne osoby przechodziły obok Kuby, nawet na niego nie spojrzawszy, Filipowi zrobiło się żal kolegi...

4. Posłuchaj dwóch możliwych zakończeń tej historii, które znajdują się na stronie 128. Czego mogą cię one nauczyć?

5. Podejmij wyzwanie, żeby przez najbliższe dwa tygodnie komuś w czymś pomagać. Może pomożesz mamie, młodszemu rodzeństwu lub osobie z klasy?

2. Co to jest „pomocna dłoń”?

ń

ń



dłoń

dłoń

d t o ń



Mańka



koń leń jeleń bańka tańce
stopień promień kamień

Po tańcach brat Mańki ma
brudną . Oboje myją ręce.
Mydlane bańki wirują
nad pianą w umywalce.

1. Wyjaśnij swoimi słowami, co to znaczy **pomocna dłoń**.
2. Pomyśl, co możesz zrobić, żeby podać komuś pomocną dłoń.
3. Znajdź na ilustracji przedmioty, w których nazwach słyszysz głoskę **ń**.



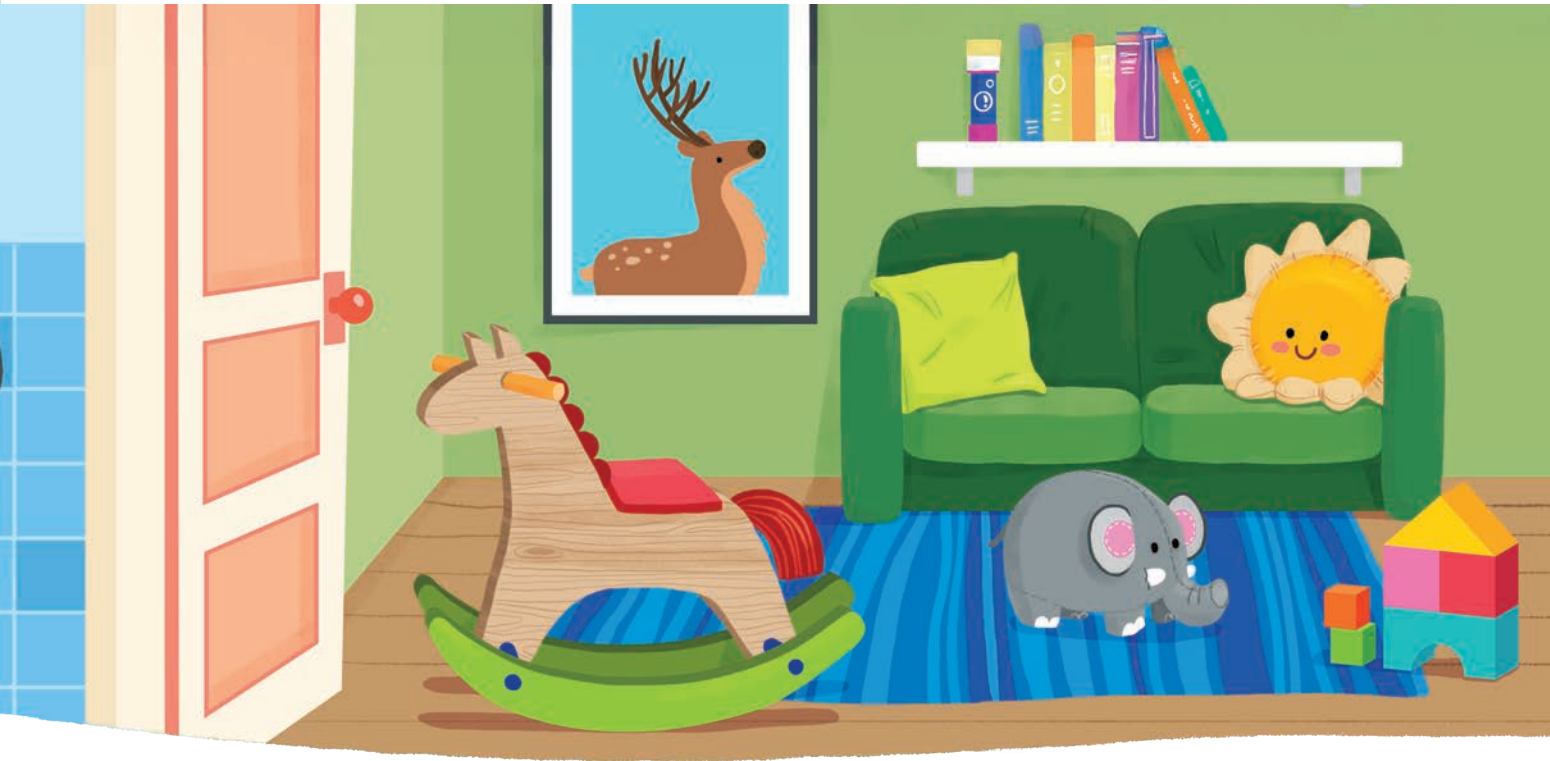
słońce



słoń



koń



Mańka usłyszała w telewizji o akcji „Pomocna dłoń”.

Wyrażenie **pomocna dłoń** łączy się bardziej z dobrym sercem niż z ręką. To bezinteresowna pomoc osobom w potrzebie. W czasie powodzi, katastrof, huraganów, wojen ludzie spieszą z pomocą pokrzywdzonym.

Mańka zawsze pomaga młodszemu bratu, babci czy koleżankom w szkole. Tak podaje pomocną dłoń.

4. Co oznacza, że jakaś akcja czy wydarzenie są **charytatywne**? Czy znasz to słowo?



5. Narysujcie plakat promujący wymyśloną przez was akcję „Pomocna dłoń”. Na czym by ta akcja polegała i jaki miałyby cel? Porozmawiajcie o tym w klasie.

3. Jak pomagać zwierzętom zimą?

Iwona Salach

Kto pamięta o zwierzętach?

Leśnik sarnom wyniósł siano
i sól do solniczki,
a wiewiórka chowa w dziupli
swoje smakołyczki.
Lis futerko kupił nowe,
wróble zaś zmieniły piórka.
W sen zapadły jeże, żaby,
śpi już nawet mała pszczołka.
Cisza w lesie coraz głębsza,
pochowały się zwierzęta.
Co też zimą będą jadły?
Czy też o nich ktoś pamięta?
Pan leśniczy dba o sarny
w swej leśnej zagrodzie.
My o ptaki dbać musimy,
lecz w naszym ogrodzie.



CZAS NA PORADĘ

Jak dokarmiać ptaki zimą?

1. Nie dawaj im pieczywa ani solonego jedzenia.
2. Wystawiaj pojemnik z wodą.
3. Syp do karmnika różne ziarna i zawieszaj słoninę. Rób to systematycznie, bo ptaki przyzwyczajają się do miejsc, w których mają pokarm, i do nich wracają.



1. Posłuchaj wiersza. Opowiedz, jak zwierzęta przygotowały się do zimy.
2. Kto i w jaki sposób dokarmia zwierzęta leśne?
3. Wymień nazwy zwierząt z wiersza. Ułóż i powiedz zdanie o każdym zwierzęciu.



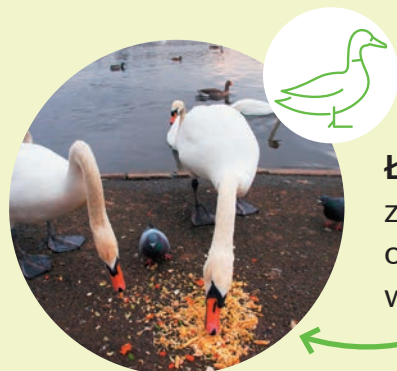
Pomaganie zwierzętom zimą



Kotom żyjącym na wolności należy zapewnić schronienie i zostawiać suchą karmę.



Psom trzeba dawać ciepłe jedzenie dwa razy dziennie. Należy też sprawdzać, czy ich buda jest dobrze ocieplona.



Łabędziom i kaczkom można zostawiać na brzegu suche otręby i płatki owsiane oraz warzywa gotowane bez soli.



Wiewiórkom można dawać orzechy, nasiona, rodzyunki i marchew.



Sarnom, dzikom, zającom i innym zwierzętom leśnym wykłada się w paśnikach ziarna zbóż, warzywa, siano, kasztany, żołądźcie. Przy paśnikach stawia się lizawki.



COŚ CIEKAWEGO

Lizawka to drewniany słupek z kostką soli, która jest źródłem minerałów. Pod wpływem wilgoci sól się rozpuszcza i spływa po słupku. Zwierzęta ją zlizują z ziemi i pnia.



1. Posłuchaj opowiadania ze strony 135. Odpowiedz na zawarte w nim pytania.
2. Opowiedz, w jaki sposób pomagamy zwierzętom zimą. Dlaczego trzeba to robić?
3. Zaplanujcie wspólnie w klasie jakieś działania na rzecz zwierząt zimą.



4. Kim jest „niania”?

ni Ni

ni Ni



niania

nia nia

ni a ni a



Muniek



nie sanie konie koniec niebo
kamienie niebieski Aniela

Muniek ma siostrę Hanię. Ona
ma osiem miesięcy. Opiekuje się
nią niania. Niania to obca osoba,
ale niekiedy staje się bliska.

1. Znajdź w tekście na stronie obok wszystkie litery ni.
2. Kim jest niania? Czy miałaś / miałeś nianię?
3. Jakie cechy powinien mieć dobry opiekun?



niebo



latarnia



pranie



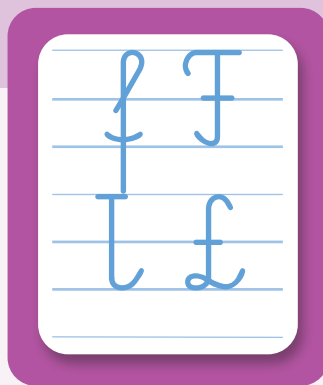
Niania opiekuje się małym dzieckiem w domu pod nieobecność jego rodziców. Zapewnia mu bezpieczeństwo. Bawi się z dzieckiem, wychodzi z nim na spacer, przygotowuje mu posiłki, kładzie je do snu. Z czasem niania może stać się członkiem rodziny. Murek bardzo lubi nianię Hani. A jego rodzice doceniają jej pracę, dobroć i zaangażowanie.

4. Zapisz w zeszycie imiona: **Ania, Sonia, Mania, Henio, Genio**. Podkreśl w nich połączenia liter **ni**.

5. Wykonaj z dowolnych materiałów zabawkę, którą mogą się bawić małe dzieci.

MOI DZIADKOWIE

W tym tygodniu odpowiemy na pytania:



1.

Jak sprawić
dziadkom
radość?



2.

Jakimi farbami
maluje się
obraz?



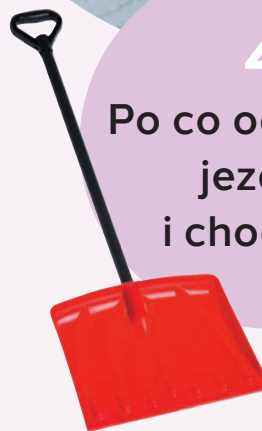
3.

Co się dzieje,
kiedy
jest mróz?



4.

Po co odśnieżać
jezdnie
i chodniki?



1. Kim są dla ciebie rodzice twoich rodziców? Podaj ich imiona.



2. Pomyśl przez chwilę o swoich dziadkach lub pradziadkach. Co czujesz, gdy o nich myślisz? Czy lubisz się z nimi spotykać? Dlaczego?



Julian Fałat „Pejzaż zimowy z rzeką”



Wiesz, Tymku,
przygotowałam
niespodziankę
dla babci i dziadka.

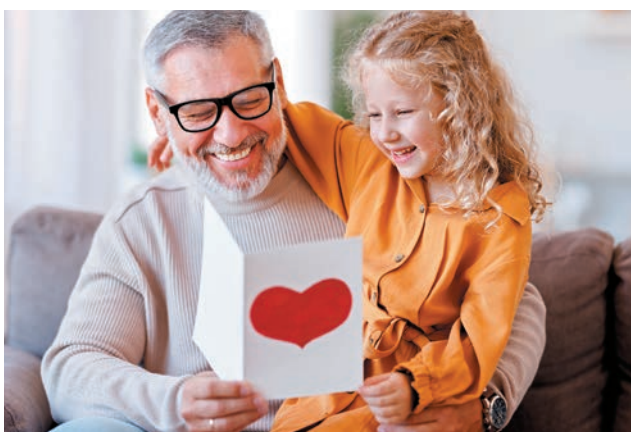


Ojej, a ja zapomniałem
o Dniu Babci i Dniu Dziadka...
Na szczęście jeszcze zdążę
coś dla nich wymyślić.



3. Obejrzyj zimowy obraz. Powiedz, czy ci się on podoba i dlaczego. Opisz krajobraz, który został przedstawiony na obrazie. Jakich kolorów użył malarz?
4. Czym może dokuczyć nam zima? Wymieńcie się swoimi obserwacjami w parach.

1. Jak sprawić dziadkom radość?



CZAS NA PORADĘ

Szacunek to grzeczność połączona z troską o uczucia i dobro drugiej osoby.

1. W czasie rozmowy używaj kulturalnego języka i zwrotów grzecznościowych.
2. Zachowuj się grzecznie w stosunku do osób starszych, chorych, kobiet w ciąży lub z małymi dziećmi.
3. Pomagaj innym w różny sposób, na przykład w odrobieniu pracy domowej, zrobieniu porządków lub przyniesieniu zakupów.
4. Okazuj szacunek nawet tym osobom, których nie lubisz.



przepuszczaj
w drzwiach



ustępuj
miejsca

1. Jak można sprawić dziadkom radość? Jak robią to dzieci pokazane na zdjęciach?
2. Jak ty obchodzisz Dzień Babci i Dzień Dziadka ze swoimi dziadkami?
3. W jaki sposób możemy okazywać szacunek innym, a zwłaszcza osobom starszym? Odegrajcie odpowiednie scenki.



sł. i muz. Malina Sarnowska

Mruczanka dla dziadka i babci

1. Dla wszystkich dziadków świata
niech wszędzie dzisiaj słońce.
Przypomni o wspólnych spacerach,
rowerach
i meczach piłkarskich na łące.
Po zmroku fotel już czeka na dziadka
i kot, co się w słońcu wygrzewał.
A obok stoi dziecięca gromadka
i kocią mruczankę tak śpiewa.

Ref.: Mmmmmmmmmmmmmmmmm...

2. Dla wszystkich babć na świecie
niech zabrzmie ta mruczanka.
Zaprośi wesoło do biegu po śniegu,
do jazdy na łyżwach i sankach.
Wieczorem babcia w szatowej fryzurze
usiądzie przy stole z farbami
i namaluje gerbery i róże,
co myśmy od serca jej dali.

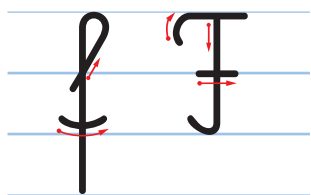
Ref.: Aaaaaaaaaaaaaaaaaa...



1. Posłuchaj nagrania piosenki. Powiedz, o czym ona opowiada.
2. Podczas słuchania zwrotki o dziadku kreśl na kartce dowolne linie i kształty flamastrem. Słuchając zwrotki o babci, zmień rękę i rysuj drugim flamastrem. Podczas refrenu tylko mrucz melodię razem z nagraniem.
3. Popatrz na swój rysunek. Przesuwaj palec wzdłuż linii i kształtów w jednym kolorze i wydawaj głosem pasujące do nich dźwięki.
4. Powtórzcie poprzednie ćwiczenie w parach, żeby powstał dwugłos.

2. Jakimi farbami maluje się obraz?

f F



farby

far by

f a r b y



Franek



flet fala fotel figura fartuch
agrafka fortepian Fryderyk

Franek lubi lekcje plastyki.
Ma nowe farby plakatowe.
Maluje fokę. Praca Franka
trafi na klasową wystawę.

1. Powiedz, jak spędza czas babcia Ania. Po kim Franek odziedziczył talent?
2. Znajdź jak najwięcej przedmiotów, które w nazwach mają głoskę f.



foka



wafelek



amstaf



Franek lubi spędzać czas z babcią Anią. Babcia jest już na emeryturze i robi dużo ciekawych rzeczy. Zapisła się na kurs malarstwa w domu kultury. Kupiła sztalugę, płótno, pędzle i farby. Ma akwarele i farby olejne.

Obrazy namalowane przez babcię zostały pokazane na wystawie w galerii. Cała rodzina była wtedy dumna. Wiadomo już, po kim Franek ma talent malarski.

3. Wypowiedz głośno wyrazy: **paw**, **staw**, **rów**. Ostatnia litera w tych wyrazach to **w**.
A jaką głoskę słyszysz na ich końcu?



4. Weź farby i namaluj to, co podpowiada ci wyobraźnia.

3. Co się dzieje, kiedy jest mróz na dworze?

Irena Suchorzewska

Zimowa piosenka

Lubię śnieżek,
Lubię śnieg,
Chociaż w oczy prószy.

Lubię mroźnik,
Lubię mróz,
Chociaż marzną uszy.

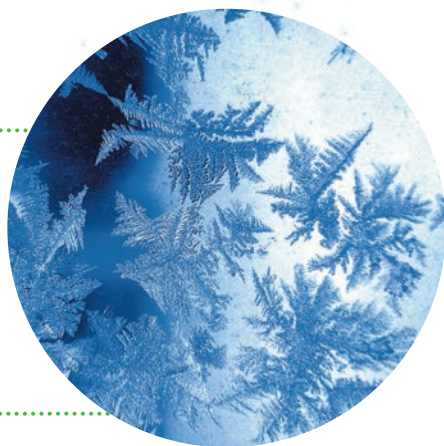
Lubię wicher,
Lubię wiatr,
Chociaż mnie przewiewa.

Lubię zimę,
Idę w świat
I wesóło śpiewam.



COŚ CIEKAWEGO

Mróz odczuwa się na dworze, kiedy temperatura powietrza spada poniżej zera. Mróz nie tylko szczypie w nos i uszy. Potrafi także malować na szybach piękne wzory. Gdy wilgotne powietrze styka się z zimną powierzchnią, wtedy tworzą się igiełki lodu.



1. Wysłuchaj wiersza lub go przeczytaj. Powiedz, kto i o czym w nim mówi. Czy zgadzasz się z osobą mówiącą w wierszu? Dlaczego?
2. Czy ilustracja pasuje do wiersza? Dlaczego tak uważasz? Porozmawiajcie w parach, jak inaczej można zilustrować ten utwór.
3. Czy udało ci się zobaczyć wzory wymalowane przez mróz? Jak one wyglądały?



Jak zrobić witraż ze śnieżynki?

Materiały:

kartka z bloku



niebieska bibuła



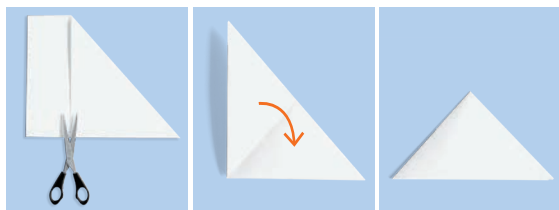
klej



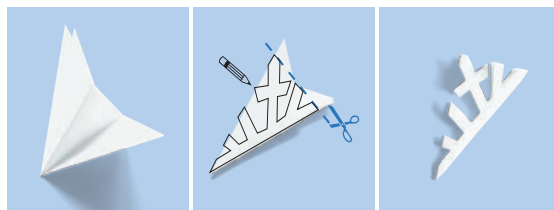
nożyczki



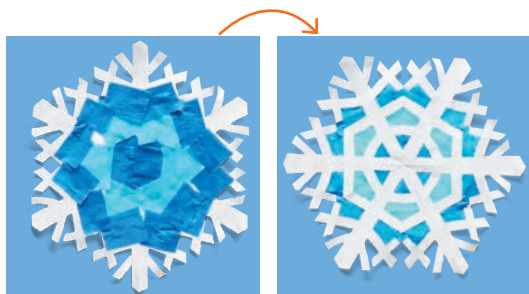
Wykonanie:



1. Przytnij i złoż kartkę z bloku według instrukcji obrazkowej.



2. Na złożonej kartce narysuj pokazany kształt i go wytnij. Po rozłożeniu kartki powstanie śnieżynka.



3. Potnij bibułę na kawałki i podklej nimi śnieżynkę z tyłu.



4. Twoja śnieżynka jest gotowa! Umieść ją na szybie.



Zimowe zjawiska przyrodnicze

sójka

wiewiórka

Śnieg to rodzaj opadów, a także pokrywa śnieżna tworząca się na powierzchni ziemi.

zając bielak

łasica

Szron to drobne lodowe kryształki, podobne do cukru, które skrzq się na roślinach.

1. Na podstawie ilustracji opowiedz, jak świat przyrody zmienia swoją szatę na zimę.
2. Wymień zimowe zjawiska przyrodnicze.
3. Jak można przedstawić mróz? Kreśląc rękami w powietrzu, wykonaj odpowiednie malowidła.





Sopel to lodowy szpikulec, który zwisa z gałęzi.

rudzik

Lód na rzece jest jak szyba, która przykrywa zimą wodę.

Kra to odłamane kawałki lodu, które płyną zimą po rzece.



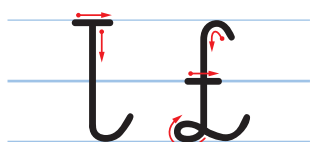
CZAS NA PORADĘ

Jeśli jest ślisko, to spróbuj poruszać się jak pingwin: chodź małymi kroczkami, lekko pochylając się do przodu.

4. Z pomocą osoby dorosłej sprawdź na termometrze wiszącym na zewnątrz, ile jest stopni ciepła. Dowiedz się, czy jest to temperatura, w której zamarza woda, czyli poniżej zera.
5. Czy w miejscu, w którym mieszkasz, da się zaobserwować wszystkie zjawiska pokazane na zdjęciu?

4. Po co odśnieżać jezdnie i chodniki?

Ł ł



łopata

ł o p a t a



Łucja



łyk tył słoń tąka łapa piła
głowa słońce Paweł Sławek

Wokół jest biało. Napadało
śniegu. Tata ma łopatę. Łucja
i Paweł bawią się na podwórku.
Łatek wesóło kopie śnieg.

1. Powiedz, co robią Łucja, Paweł i tata. A co robi pies Łatek?
2. Jak wygląda zima w twojej miejscowości? Czy pada śnieg? Kto odśnieża drogi i chodniki?



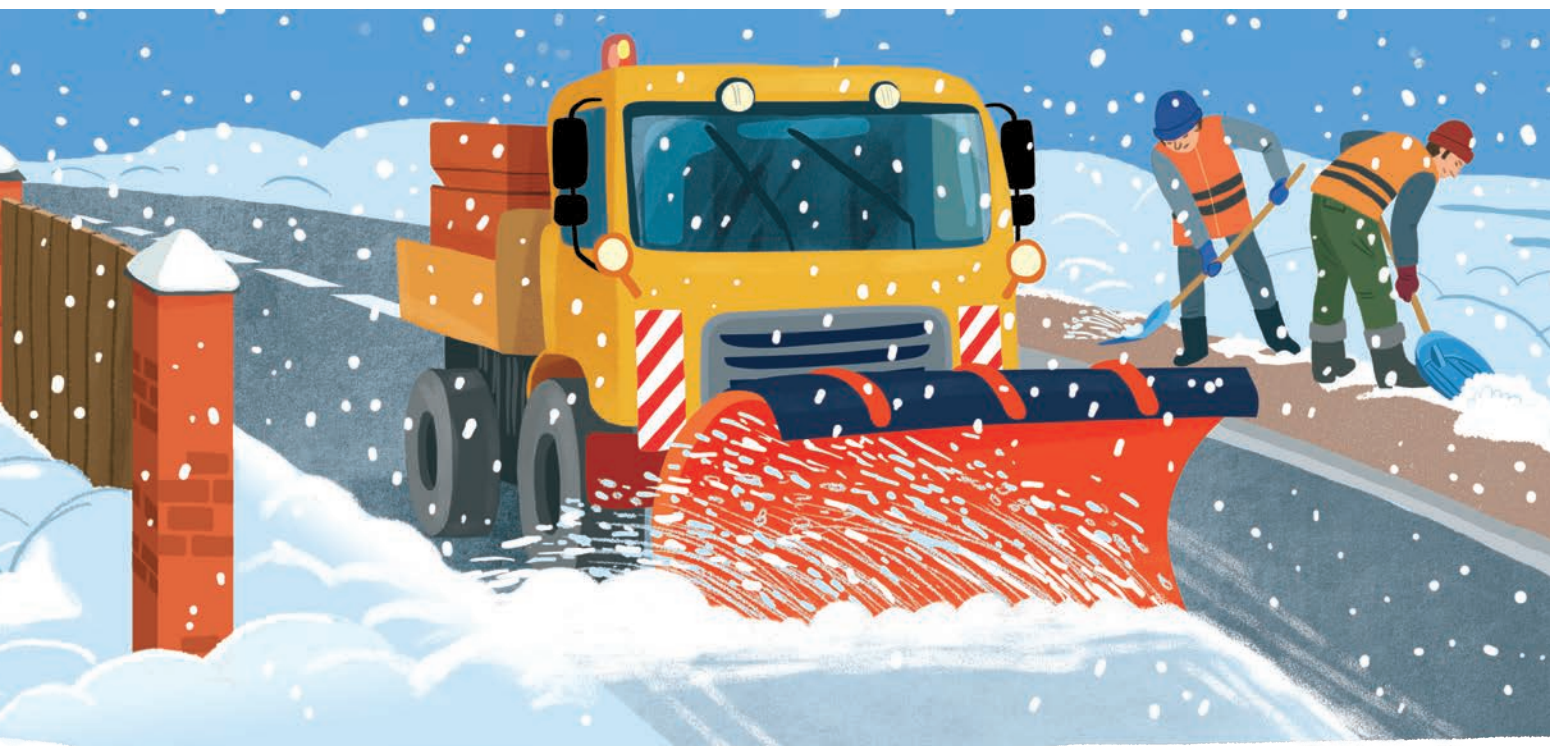
łuk



bałwan



anioł



Śnieg zasypał okolicę. Na jezdni i chodniku utworzyły się zasy. Pług odgarnia śnieg z drogi. Samochody mogą już po niej jechać. Trzeba również zapewnić bezpieczne przejście dla pieszych.

Właściciele domów odpowiadają za odśnieżanie chodników wzdłuż ogrodzenia. Paweł i Łucja pomogą tacie w odśnieżaniu łopatami podwórka.

3. Wytłumacz własnymi słowami, co to jest **pług śnieżny**.
4. Zapisz w zeszyte tylko te wyrazy, które są nazwami sprzętów służących do odśnieżania: **pług, widły, miotła, piła, łopata**.



Marcin Przewoźniak

Skarb z biblioteki

Odcinek 2. Co wskazuje zegar?

– Mamo, musimy rozwiązać zagadkę – szeptali Ula i Olek.
– Przecież śledztwo prowadzi detektyw Caps. – Mama kręciła głową.
– Chaps, nie Caps! Caps to jego pies! – odparła Ula, śmiejąc się.
– Macie rację! – Mama klepnęła się w czoło. – Chaps jest wysoki, a Caps kudłaty. W takim razie, moi mali detektywi, idziemy na lody, a wy mi powiecie, gdzie można obejrzeć wystawy w naszym mieście.

Lody bardzo pomagają w śledztwie. Bo gdy się myśli o lodach, to nie da się myśleć o niczym innym. Ale gdy już się dostanie te pyszności, można zająć się rozwiązywaniem zagadek!

- Wystawy są w bibliotece, w muzeum i w domu kultury – wyliczała Ula.
- Babcia Wandzia mówiła, że to napisało dziecko.
- Olek zastanawiał się głośno.
- Czyli gdzie ta wystawa może być? – Mama zmrużyła oko. Czy już wiedziała? – Kto zgadnie...?
- Wystawa plus babcia, plus dzieci – wyliczali Ula z Olkiem. – Tak!!! To szkoła! Biegniemy!

Szkoła wciąż była otwarta. Na korytarzu wisiły rysunki z wystawy „Legendy naszego miasta”. Przecież oglądali ją każdego dnia od ubiegłego wtorku! Piąte i szóste klasy narysowały różne legendy. Tę o królu Kazimierzu, który założył miasto. I o Syrence, która ukradła rybakom ryby z sieci. I o Neptunie, który podzielił się skarbami. I o skarbie ukrytym w mieście. Tu zastali detektywa Chapsa



1. Przypomnij sobie, jak zakończył się odcinek 1. opowiadania „Kto ukradł książkę?”.
2. Posłuchaj uważnie kolejnego odcinka opowiadania. W jakie miejsce dotarli dzieci z mamą i kogo tam spotkali?
3. Wytłumacz, jak rozumiesz hasło przepisane z zaginionej książki.

i psa Capsa. Chaps notował hasło, które autorka jednej pracy przepisała wcześniej z tej zaginionej książki, żeby ozdobić rysunek króla zakopującego skarb w ziemi: *Dzwonią trzy dzwony na trzy korony, o trzeciej cień doradzi, a wyciągnięta ręka zdradzi.*

– Skąd pan wiedział, że wystawa jest w szkole? – spytała Ula.

– Nie marnowałem czasu na lody. – Chaps się uśmiechnął. – Tylko że nadal wiemy niewiele. Gdzie mogą być korony w tym mieście?

– Na pomnikach! – zawołała Ula.

Natychmiast poszli na główną ulicę miasteczka. Już dawno nie jeździły tędy samochody. Ustąpiły miejsca ławeczkom, rowerom i spacerowiczom. Ustawiono tu w rzędzie trzy figury: jedna przedstawiała Syrenkę i pięć żab, druga – króla Kazimierza, a trzecia – Neptuna, króla mórz. Cała trójka miała na głowach korony.

– Gdy dzwonią dzwony, cień doradzi? Ale co doradzi? – zapytała Ula.

– Ja wiem! Trzy dzwony to godzina trzecia. Cień, który pokazuje godzinę, to zegar słoneczny! – krzyknął Olek.

– A gdzie jest ten zegar? – Zainteresował się Chaps.

– Na rynku! – zawołała mama. – Za mną, odkrywcy!

Biegli, ile sił. Caps, choć miał najkrótsze łapki, dobiegł do zegara pierwszy. Niestety, niczego nie odkryli. Zegar słoneczny stał tam, gdzie go postaviono pięćset lat temu, na rynku przed kościołem. Cień wskazówki nie pokazywał na żadne korony, tylko na zaparkowane auta.

– Eee tam. To jakaś bajka i już! – Olek się zasmucił.

– Sądzę, że kiedyś te figury mogły stać na rynku.

I wtedy pokazywał na nie zegar – powiedział Chaps, a Caps zaszczeakał i zatańczył na dwóch łapkach wokół swego pana.

– Tylko skąd się o tym dowiemy? – westchnęła mama.



4. Pomóż detektywowi Chapsowi w dalszym śledztwie i odpowiedz na pytania:

a. Skąd wiadomo, jak wyglądało miasto wiele lat temu?

b. Gdzie można sprawdzić ustawienie figur na rynku przed laty?

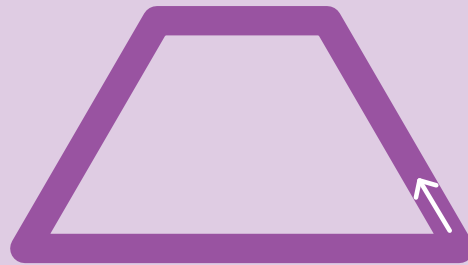
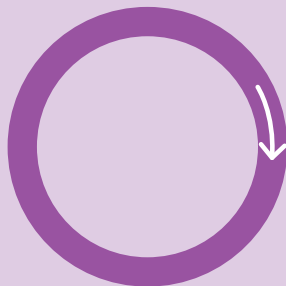
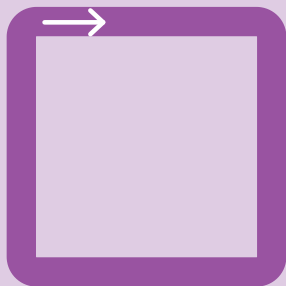
c. Kto ostatnio był widziany na wystawie z mapami i gdzie to było?

5. Dokąd powinni się udać bohaterowie opowiadania, żeby rozwiązać zagadkę?



SPOSÓB NA CZYTANIE

1. Przesuń kilka razy palec wzdłuż linii w kierunkach wskazanych przez strzałki. Następnie przesuвай powoli wzrok wzdłuż każdej linii. Głowę trzymaj nieruchomo. Postaraj się nie zbacać wzrokiem z linii.



2. Odszukaj i wskaż w każdym rzędzie sylabę zapisaną w ramce.

mu

mo ma me mi mó mu

wo

wi wó wo wa we wy

di

da du de di dy do

sa

sy si so su sa se

3. Popatrz na czarną kropkę. Spróbuj patrzeć tylko na nią. Jednocześnie bez poruszania oczami staraj się zobaczyć wszystkie litery wokół kropki.

a s
w m
r d
p

4. Weź ołówek. Najpierw wskazuj nim wyraz, a dopiero potem go czytaj.
Przeczytaj w ten sposób poniższe wyrazy i teksty. Nie musisz czytać od razu wszystkiego. Zacznij od jednej linijki i stopniowo wydłużaj czytanie.

rak rok krok mrok pas park wiatr
rama tarty karta pole pada pasta
pasek patyk prosto lawa mewa
kawa trawa prawo worek krowa
towar rower pawie sowy wyspa
papryka parasol potrawa wesele
wodospad wersalka Wiktorja

To ramka Marioli, a to rama Patryka.
Ramka Marioli jest pusta. A rama
Patryka to rama od roweru.

Tu jest pusty park. Pada i wieje wiatr.
Ale Wojtek ma kolorowy parasol.

Niektóre ptaki już pod koniec sierpnia odlatują
do ciepłych krajów. Jako pierwsze robią to bociany,
jaskółki, skowronki, jerzyki, słowiki i żurawie.

Są też takie ptaki, które przylatują do nas z miejsc,
gdzie zima jest bardziej mroźna. Spotkamy wtedy:
gile, sowy śnieżne, jemiołuszki czy grubodzioby.



1. Usiądź wygodnie. Popatrz przed siebie. Potem skieruj wzrok na swoją prawą stronę. I znowu popatrz przed siebie. Następnie skieruj wzrok na swoją lewą stronę. Potem ponownie spójrz na wprost. Powtórz to ćwiczenie dziesięć razy. Nie ruszaj głową. Powinny pracować tylko twoje oczy.
2. Przesuwaj najpierw wzrok wzdłuż linii od punktu oznaczonego **START** do punktu **META**, a potem odwrotnie: od punktu **META** do punktu **START**. Następnie przesuwaj palec wzdłuż linii w ten sam sposób co wzrok.



3. Popatrz na tekst. Bez czytania go odszukaj i wskaż w nim każdą sylabę **ma**. Sprawdź, czy jest ich tyle, ile wskazuje liczba w ramce. Jeśli potrafisz, to przeczytaj cały tekst.

Moja mama od maja umawia się z panią Dagmarą, mamą Adama, na warsztaty malarskie. Chce namalować tąkę pełną maków. Jednak wciąż ma mało czasu na malowanie obrazów.

13

4. Weź ołówek. Najpierw wskazuj nim wyraz, a dopiero potem go czytaj.
Przeczytaj w ten sposób poniższe wyrazy i teksty. Nie musisz czytać od razu wszystkiego. Zacznij od jednej linijki i stopniowo wydłużaj czytanie.

pąk bąk kąt dąb nos bok sęp pręt
pająk trąbka wąsy idą mają nuta
nora knedle burak robot buda bukiet
bajka robak borsuk ręka wędka stoję
kanarek pętela pękaty Barbara

Tata Bolek ma wąsy. Bolek ma wędkę
i robaki na ryby. Ta wędka ma pętelkę.
Bolek i tata idą po Kubę. O, Kuba ma
katar! Mama da mu krople do nosa.

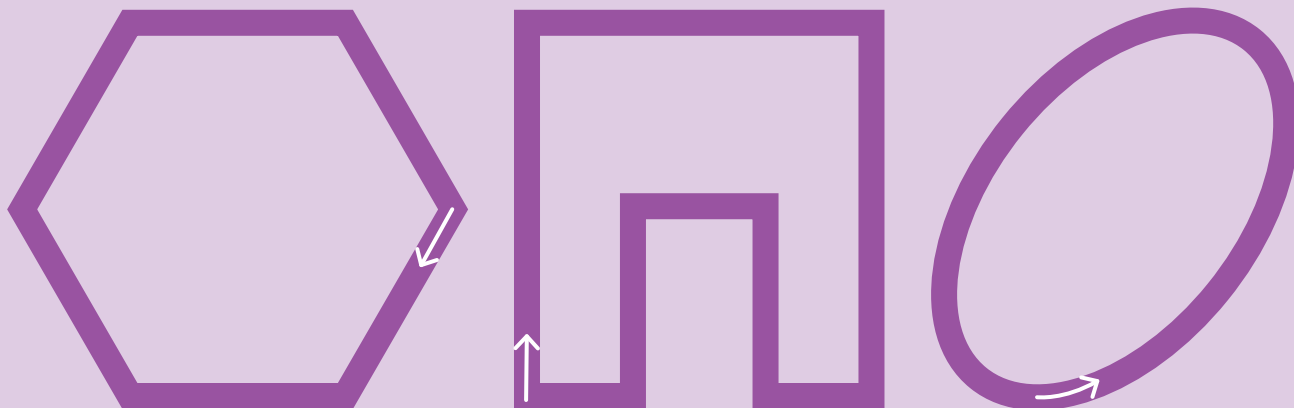
Mama Kuby robi knedle. Są naprawdę
dobre. Kuba i Bolek lubią tę potrawę.

Zimą robi się coraz chłodniej. Łatwo w tym czasie zachorować. Aby uniknąć choroby, trzeba szczególnie o siebie dbać. Oto kilka wskazówek.

- Codziennie jedz warzywa i owoce. To źródło witamin.
- Ubieraj się odpowiednio do temperatury i warunków pogodowych.
- Wysypiaj się i odpoczywaj.



1. Przesuń kilka razy palec wzdłuż linii w kierunkach wskazanych przez strzałki. Następnie przesuвай powoli wzrok wzdłuż linii. Głowę trzymaj nieruchomo. Postaraj się nie zbaczać wzrokiem z linii.



2. W każdym wyrazie wyszukaj i wskaż słowo **kot**. Następnie przeczytaj cały wyraz.

kotek spiekota kotlet terakota kotara

- A teraz w wyrazach poniżej, bez ich czytania i jak najszybciej, wskaż słowo **kot**.

markotny zakotwiczyć Szkot kotlina
kotłownia łoskot koturny stukoty

3. Popatrz na czarną kropkę. Spróbuj patrzeć tylko na nią. Jednocześnie bez poruszania oczami staraj się zobaczyć wszystkie sylaby wokół kropki.

ga
bo
hi
ce
pu
no
wę

4. Weź ołówek. Najpierw wskazuj nim wyraz, a dopiero potem go czytaj.
Przeczytaj w ten sposób poniższe wyrazy i teksty. Nie musisz czytać od razu wszystkiego. Zacznij od jednej linijki i stopniowo wydłużaj czytanie.

gol gra cyrk huk hak chleb mech
waga gama globus noga garnek
cukier klocki kucyk humor hokej
echo chata chusta chomik schody
uwaga cebula kolacja hipopotam
choinka muchomor marchewka

Helena i Celina piją herbatę. Hubert
woli sok marchewkowy. A Jacek
i Gutek? Obaj piją wodę.

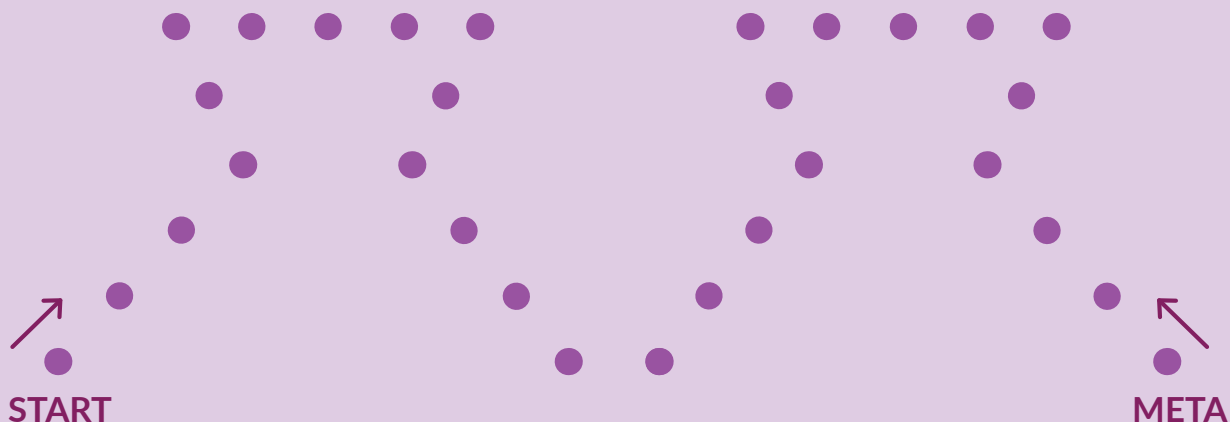
Na kolację są kanapki. Ale cuda! Mama
podaje je na tacy. Na chlebie są ser,
wędlina i pomidory. Do tego herbata
i cytryna. Na deser będą owoce.

Herbata to najpopularniejszy napój na świecie.
W niektórych krajach liście herbaty stosuje się jako
przyprawę, a nawet gotuje się na nich zupę. Herbata
wpływa bardzo dobrze na zdrowie. Kiedyś była bardzo
droga. Podawano ją tylko na specjalne okazje.



SPOSÓB NA CZYTANIE

1. Przesuwaj najpierw wzrok wzdłuż kropkowanej linii od punktu oznaczonego **START** do punktu **META**, a potem odwrotnie: od punktu **META** do punktu **START**. Następnie wykonaj ćwiczenie jeszcze raz, ale teraz zatrzymuj na chwilę wzrok na każdej kropce.



2. Odszukaj i wskaż pary tych samych wyrazów.

chleb
gąsior
noga
ślimak
bochen

bochen
waga
córka
chleb
siano

mech
waga
siano
gąsior
mech

córka
noga
pąki
pąki
ślimak

3. Popatrz krótko na parę wyrazów zapisanych w pierwszej ramce. Następnie zasłoń ją dłonią i powiedz, jakie to były wyrazy. Postępuj tak z każdą ramką.

kotek

groch

wąsy

chata

banan

hak

notes

hotel

1.

2.

3.

4.

4. Weź ołówek. Najpierw wskazuj nim wyraz, a dopiero potem go czytaj.
Przeczytaj w ten sposób poniższe wyrazy i teksty. Nie musisz czytać od razu wszystkiego. Zacznij od jednej linijki i stopniowo wydłużaj czytanie.

ryś gęś miś świat śpi śpiew Staś Jaś

ślimak świeca świstak śliwka środa

środek święta śruba tatuś uśmiech

kisiel siedem siostra osiem siatka

siano Kaśka Baśka Krysia Stasiek

roślina owsianka kosiarka Marysia

śmietana osiemset oświeśla osiedle

Jaś ma siedem ślimaków i osiem roślin
w pokoju. Tata Kasi kosi trawę. Kasia
ma sianko dla swojej świnki morskiej.

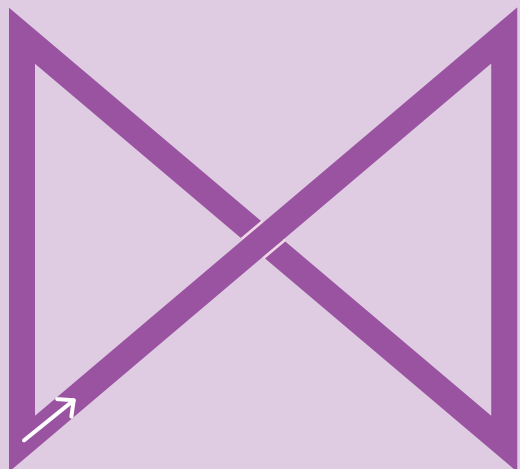
Krysia to siostra Stasia. Lubi kisiel
i owsiankę śliwkową. To dobre potrawy.

Ślimaki zamieszkują całą naszą planetę. Większość
z nich żyje na lądzie. Ich wzrok jest bardzo słaby.
Ślimaki nie mają uszu. Wydzielają bezbarwny śluz.
Pomaga im on przemieszczać się z miejsca na
miejsce. W niektórych krajach ślimaki są popularnym
prysmakiem. Przygotowuje się z nich potrawy.



SPOSÓB NA CZYTANIE

1. Przesuń kilka razy palec wzdłuż linii w kierunkach wskazanych przez strzałki. Następnie przesuwaj powoli wzrok wzdłuż linii. Głowę trzymaj nieruchomo. Postaraj się nie zbaczać wzrokiem z linii.



2. Odszukaj i wskaż w każdym rzędzie cyfrę zapisaną w ramce.

7

536373839302823364209221

5

193209572936282980422278

2

878795167489233567108534

4

557879366283839411098672

3. W każdym wyrazie zamień literę s na r. Jakie wyrazy powstaną?

kasa – ka?a

sok – ?ok

mus – mu?

susy – ?u?y

sama – ?ama

nosy – no?y

4. Weź ołówek. Najpierw wskazuj nim wyraz, a dopiero potem go czytaj.
Przeczytaj w ten sposób poniższe wyrazy i teksty. Nie musisz czytać od razu wszystkiego. Zacznij od jednej linijki i stopniowo wydłużaj czytanie.

dłoń koń słoń pień niech flet łyk

jeleń bańka słońce sierpień promień
kania niania sanie wieniec fala farby
frytki filet fotel łapa łąka głowa

kamienie niebieski firanka agrafka
fasola łopata ortografia pocatunek

Paweł lubi ryby, a Frycek woli frytki.

Niania Mańki jest miła. Jej ulubiony
fotel jest niebieski. Niania lubi figi.

Mańka stoi na pniu. O, tam spada
bańka! Wylądowała na dłoniach Mańki.

Nie trzeba być artystą, żeby namalować obraz.
Wystarczy tylko chcieć! Najpierw zastanów się,
co chcesz namalować. Potem przygotuj materiały:
blok rysunkowy, pędzle, farby, kubek z wodą. Zacznij
od zrobienia szkicu ołówkiem. Następnie chwyć
pędzel, zamocz go w farbie i maluj obraz!



PIERWSZE ZAKOŃCZENIE

Julek spuścił głowę i wolno poszedł w stronę domu.

Rodzice wrócili, kiedy już spał.

– Gdzie jest twoja nowa piłka? – zapytała mama na drugi dzień.

Wtedy Julek wybuchnął płaczem i wszystko mamie opowiedział.

– A mówiłam, żeby jej nie brać? – Mama pokiwała głową. – I co to za bajki z tym panem Leonem? Dlaczego go nie poprosiłeś o pomoc?

– Żadne bajki. On naprawdę przynosi pecha. I jest straszny. Wszyscy tak uważają.

– Ech, te wasze wymysły! – westchnęła mama. – No chodź, poszukamy twojej piłki.

Ale kiedy Julek z mamą przyszli na sąsiednie podwórko, piłki już tam nie było. Sprawdzali wszędzie. Bez skutku.

DRUGIE ZAKOŃCZENIE

Julek stał i chciało mu się płakać. Piłka leżała w kałuży. Nagle zobaczył, że Drakula podnosi się z ławki i odwraca.

– Proszę pana – wyjąkał Julek – czy... czy mógłby pan...

– Messi? – Usłyszał w odpowiedzi głos Drakuli. – Wiesz, że to też mój ulubiony piłkarz?

– Pan ogląda mecze? – wyrwało się Julkowi.

– No pewnie – odparł pan Leon. – Kiedyś nawet trochę kopąłem w szkolnej reprezentacji. Ale... – Drakula przyjrzał się chłopcu – jesteś w stroju do gry, a nie masz piłki.

– Jest tam! – Julek pokazał w stronę kałuży. – Poda mi ją pan?

– Oczywiście – zgodził się pan Leon. – To musiał być świetny strzał – pogratulował chłopcu. – Optuczę ją, tu jest kran.

Pan Leon umył piłkę i przerzucił ją nad ogrodzeniem. Julek złapał piłkę i przycisnął ją mocno.

– Dziękuję! – powiedział.

Pan Leon uśmiechnął się. I wcale nie wyglądał już strasznie. Był naprawdę miły. A Julek pomyślał, że ta sobota jednak bardzo dobrze się skończyła. Nie tylko odzyskał piłkę, lecz także odczarował Drakulę!

Egzamin na przyjaciela

1

PIERWSZE ZAKOŃCZENIE

- To jak? – spytała ciocia. – Idziemy?
- Idziemy! – zawołał wesóło Tomek.

W cyrku było fantastycznie. A najzabawniejszy był klaun. Jednak kiedy Tomek śmiał się, od czasu do czasu przypominał sobie Jasia i zastanawiał się, jak wytłumaczy przyjacielowi swoją nieobecność.

O wpół do czwartej Jaś nie mógł się już doczekać gości. Zadzwoił telefon. Franek zakaszłał do słuchawki. Był chory, więc mama nie chciała go puścić na przyjęcie.

- Ojej... – zmartwił się Jaś – szkoda, że nie przyjdiesz.

Ela z Krysią przyszły pół godziny spóźnione. A Tomka wciąż nie było...

Tort czekoladowo-truskawkowy okazał się pyszny. Potem Jaś ograł koleżanki w grzybobranie. Jednak wciąż czekał na Tomka. Kiedy o siódmej wieczór dziewczynki poszły do domu, Jaś nie miał już wątpliwości: Tomek nie przyjdzie.

– Nawet nie zadzwonił! – Przycisnął piąstki do oczu, aby się nie rozpłakać. – Nie jest już moim przyjacielem. Nie chcę go znać!

DRUGIE ZAKOŃCZENIE

2

– Ciociu... – jęknął Tomek. – Nie mogę iść do cyrku.
– Nie możesz? A to czemu?
– Są urodziny Jasia. Gdybym nie przyszedł, to chyba... by się załamał – odparł poważnie chłopiec.

U Jasia Tomek dowiedział się, że nie będzie Eli i Krysi. Potem zadzwonił Franek, że jest chory. Jasiowi zrobiło się trochę smutno. Dopiero kiedy rozpakował wspaniałe samochodziki od przyjaciela, poprawił mu się humor.

- Rewelacyjne! – wykrzyknął. – Ścigamy się? Który chcesz?
- Wybieraj – powiedział Tomek wspaniałomyślnie. – Dziś są twoje urodziny.
- Biorę zieloną terenówkę! – zawołał Jaś.

Po wyścigach był tort czekoladowo-truskawkowy. Jaś jednym dmuchnięciem zgasił wszystkie świece.

– Dzięki tobie – zwrócił się poważnie do Tomka – mam naprawdę fajne urodziny. Jesteś moim najlepszym przyjacielem.

Tomek rozpromienił się.

- Ty moim też.

Korona z głowy nie spadnie

PIERWSZE ZAKOŃCZENIE

Aby nie myśleć więcej o Kubie, Filip opowiedział Łukaszowi o kółku plastycznym, na które chodził. Po lekcjach nie widział Kuby w szatni. Zastanawiał się, jak on daje sobie radę z włożeniem kurtki i butów, skoro z głupim talerzem miał problem.

- Ciekawe, czy on zjadł ten obiad – powiedział do Łukasza, gdy szli razem do domu.
- Co mnie to obchodzi?! – wykrzyknął Łukasz.
- Przestań, Kuba tak mówi. – Filip się rozżłóścił.
- No i co?
- To, że strasznie mnie to denerwuje. I że nie chcę się zachowywać tak jak on.
- Nie zachowujemy się tak jak on.
- Jesteś pewien? Przecież mu nie pomogliśmy. – Filip zawahał się. – Jutro chyba spytam go, czy czegoś nie potrzebuje.
- I myślisz, że on zacznie pożyczać ci pisaki? Czy coś robi dla ciebie?
- Nie wiem. Ale... jak mówi twoja babcia... korona mi z głowy nie spadnie...

DRUGIE ZAKOŃCZENIE

Filip zerwał się od stolika, nie zważając na Łukasza.

- Chodź, łamago – powiedział, szturchając lekko Kubę. – Widzę, że trzeba ci pomóc.
- Dam sobie radę – fuknął Kuba.
- Taaa... – parsknął Filip. – Na pewno. A mnie wyrośnie kaktus na ręce – dodał, biorąc talerz. Kuba przestał protestować i poszedł za kolegą.
- Jak ty się z tą ręką ubierasz? – zapytał Filip po chwili.
- Nooo... – Kuba zawahał się. – Rodzice mi trochę pomagają.
- Aha! – Filip pokiwał głową. – To jak pójdziesz do domu?
- Muszę zostać w świetlicy godzinę, aż mama po mnie przyjdzie. Beznadzieja.
- Beznadzieja – przytaknął Filip. – Chyba że ktoś by ci pomógł z kurtką... Kuba popatrzył na Filipa, ale nic nie powiedział.
- Pomogę ci, chcesz?
- Poważnie? – zdziwił się Kuba.
- Pewnie! I z butami też. Korona mi z głowy nie spadnie.
- Zielony pisak... – zaczął Kuba z wahaniem. – W ogóle moje pisaki... – wymamrotał – możesz sobie brać... no wiesz, bez pytania.
- Super! – ucieszył się Filip. – To namaluję ci pięknego kaktusa na gipsie!



Lena i Tymek poznają świat

CYKL OPOWIADAŃ PRZYRODNICZYCH



Małgorzata Szczęsna

Dlaczego niektóre ptaki odlatują na zimę, a inne – nie?

To ja – Tymek. Pojechałem z rodzicami do dziadków do ich domku w lesie. Był słoneczny, ale chłodny listopadowy dzień.

– Tymku, chodźmy na spacer do lasu, wezmę lornetkę! – zaproponował dziadek.

– Świetnie! A ja wezmę aparat. Porobimy zdjęcia – powiedziałem.

Szliśmy cicho przez las. Nagle usłyszeliśmy dziwne dźwięki.

– Co to za trąbienie?! – zawołałem. Podniosłem do oczu lornetkę i zacząłem obserwować duże ptaki sunące po niebie, a dziadek Karolek wyjaśnił:

– To nie trąbienie, tylko klangor. W taki sposób odzywają się żurawie. Właśnie widzimy, jak ostatnie stada odlatują do Afryki lub ciepłych regionów Azji.

– A bociany, kukułki i gęsi? – zapytałem.

– Bociany i kukułki już dawno odleciały. Gęsi, podobnie jak żurawie, też już kończą swoje przeloty. Te ptaki muszą odlecieć, bo u nas nie miałyby zimą wystarczającej ilości jedzenia – wyjaśnił dziadek, przedzierając się przez krzewy w kierunku polany. **Jakie ptaki odlatują na zimę do ciepłych krajów?**

Na jej środku zobaczyliśmy dwoje ludzi w zielonych ubraniach. Mężczyzna patrzył przez lornetkę, a kobieta zapisywała coś w notesie.

– Dzień dobry, pani Ado i panie Jacku! Czym się państwo dziś zajmują? – zapytał dziadek Karolek. **Kim mogli być ludzie spotkani na polanie? Co robili?**

– Obserwujemy ostatnie odloty żurawi i gęsi, które wcześniej zaobraczkowaliśmy – powiedziała pani Ada i pokazała mi zdjęcia, które dziś zrobiła.

Okazało się, że spotkaliśmy znajomych ornitologów. Opowiedzieli nam o swojej pracy. Dzięki niej poznają zwyczaje ptaków i trasy ich przelotów. W notesie prowadzą dokładne zapisy swoich obserwacji. **Czym zajmuje się ornitolog?**

– Popatrzcie! Z dziupli wychodzi kowalik. Jako jedyny porusza się po pniu głową w dół – powiedział pan Jacek i położył palec na ustach. – Kowaliki,

dzięcioły i wróble możemy obserwować cały rok. One nie odlatują, bo potrafią zimą znaleźć ziarna, owoce. To pozwala im przetrwać.

Zrobiło się bardzo chłodno, więc dziadek Karolek zaprosił wszystkich na gorącą czekoladę i ciasto. W leśnym domku długo rozmawialiśmy o ptakach i oglądaliśmy zdjęcia zrobione w lesie. Zadzwońtem do Leny. Postanowiliśmy, że ona będzie obserwowała ptaki przylatujące do jej karmnika, czyli gile, sikory i wróble. Ja będę podglądał zwyczajnie kowalików, dzięciołów i sójek, które mieszkają wokół domku dziadków. Ciekawe, co nam się uda zobaczyć.

Co postanowili Lena i Tymek? Dlaczego niektóre ptaki odlatują z Polski na zimę, a inne – nie?



Małgorzata Szczęsna

Co mam zrobić, żeby wyzdrowieć?

To ja – Lena. Dziś w nocy nie mogłam spać. Miałam złe sny i bolała mnie głowa.

– Lenko, jesteś cała rozpalona, zmierzymy temperaturę! – Mama przyłożyła mi rano termometr do głowy. – Ojej, masz 39 stopni! Dam ci syrop na zabicie gorączki i zadzwonię do lekarza.

Wszystko mnie bolało: ręce, nogi, plecy. Nie miałam siły. Było mi bardzo zimno, to chyba od tej gorączki. Prosiłam, żeby tata nie odsłaniał okna, bo raziło mnie światło. **Jakie objawy miała Lena? Co mogło się stać, że tak się czuła?**

– Dzwoniłam do pediatry. Powiedział, że teleporada nie wystarczy. Pan doktor musi cię zobaczyć i zbadać – wyjaśniła mama.

Rodzice pomogli mi się ubrać i pojechaliśmy do przychodni. W gabinecie lekarskim znajdowała się kozetka, a obok – szafka z lekarstwami oraz opatrunkami. Na stole leżały stetoskop i ciśnieniomierz, w kubeczku stały szpatułki. Przy wejściu była waga lekarska. **Jakie sprzęty znajdują się w gabinecie lekarskim? Do czego służą?**

– Dzień dobry, Leno! Widzę, że przyprowadziłaś rodziców do lekarza! Zaraz ich zbadam. – Pan doktor jak zwykle żartował, więc od razu lepiej się poczułam. – Otwórz buzię... Gardło trochę zaczerwienione. Połóż się na kozetce... Brzuszek miękki. Dotknij brodę do klatki piersiowej... Dobrze. Usiądź, zbadam cię... Oddychaj głęboko... Nie słychać żadnych szmerów.

Co robił lekarz, żeby postawić diagnozę?

– Co mi jest, panie doktorze? – zapytałam. – Jestem słaba, wszystko mnie boli.

– Pierwszego dnia choroby to trudno powiedzieć. Może to grypa. Przepiszę ci syrop na gorączkę i ból oraz tabletki do ssania. Pamiętaj, dużo pij! Może

to być woda z miodem i cytryną, z sokiem malinowym lub napar z lipy. Dużo odpoczywaj i śpij. Pokaż się u mnie za trzy dni. **Co zalecił Lenie pediatra?**

Wróciliśmy do domu. Wykąpałam się. Założyłam piżamę i położyłam się w łóżku. Czułam, że gorączka rośnie, a głowa mi pęka.

– Martynko, poczytaj Lence, a ja przygotuję mleko z miodem i bułkę z masłem i czosnkiem – powiedział tata do mamy, otulając mnie kocem.

Gdy tata przyniósł mi te „smakołyki”, odwróciłam się i udawałam, że śpię.

– Lenko, spróbuj! To pomoże ci szybciej pokonać chorobę! – nalegał tata.

– Mleko wypiję, ale nie zjem kanapki! Nie lubię czosnku! – Usiadłam na łóżku i zaczęłam pić. – Nie czuję smaku! Ani zapachu! – powiedziałam, wachając bułkę.

– Tym bardziej zjedz, bo nie poczujesz czosnku – dodał tata.

Przez trzy dni dużo spałam, brałam lekarstwa i trzymając się za nos, piłam syrop z cebuli. W czasie kontrolnej wizyty pan doktor powiedział, że mam zostać jeszcze kilka dni w domu.

Wreszcie miałam siłę, żeby zadzwonić do Tymka. Opowiedziałam mu, jak to jest dziwnie nie czuć smaku i zapachu.

Co robiła Lena, żeby szybciej wyzdrowieć?



Małgorzata Szczesna

Czy mój piesek jest chory?

To ja – Lena. Od niedawna mamy Fuksa, jamnika. Piesek śpi u mnie w pokoju w swoim legowisku. Sypię mu karmę i dolewam wodę. Fuks bardzo lubi chodzić na spacer. Radośnie mnie wita, gdy wracam ze szkoły. Ale dziś zachowywał się inaczej.

– Leno, Fuks jest jakiś dziwny! – zawołał tata. – Nie pije, nie je, nie chce iść na spacer...

– Ma bardzo ciepły nos, chyba ma gorączkę. Pamiętasz, Mateuszu, jakiś czas temu wyjąłeś mu kleszcza? – przypomniała mama. **Jak zachowywał się Fuks? Co mogło mu się stać?**

– Martynko, to chyba niemożliwe, żeby był chory przez kleszcza. Przecież ma specjalną obrozę – powiedział zdenerwowany tata.

– Musimy natychmiast iść do weterynarza! Boję się o niego! – krzyknęłam.

Pani weterynarz zbadała Fuksa, zmierzyła mu temperaturę, pobrała krew do analizy. **Co zrobiła pani weterynarz, żeby postawić diagnozę?**

– Lenko, teraz zaniesiemy go do drugiego pokoju, gdzie dostanie kroplówkę. Nie chce pić, a musimy go jakoś nawodnić. Dam mu też zastrzyk z lekarstwem. Zobaczmy, jak sobie poradzi – powiedziała pani weterynarz. **Jakie leczenie zastosowała pani weterynarz, żeby pomóc Fuksowi?**

Siedziałam z Funiem, głaskałam go i płakałam. Czy da sobie radę? Czy wyzdrowieje? Mój piesek leżał i ze spokojem znosił kroplówkę.

– Mam już wyniki. To babeszjoza, choroba przenoszona przez kleszcze. Na szczęście to dopiero początek choroby. Zrobię jeszcze jeden zastrzyk.

– Pani weterynarz przytrzymała chwilę drżącego Fuksa. **Na jaką chorobę zachorował pies?**

Gdy skończyła się kroplówka, wróciliśmy do domu. Podaliśmy naszemu pupilowi lekarstwa przepisane przez panią weterynarz. Fuks zasnął, a ja położyłam się koło niego i też zasnęłam. Rano obudziło mnie łaskotanie w policzek.

– Mamo, tato! Funio chyba czuje się lepiej. Merda ogonem i tak na mnie patrzy!

– Bardzo dobrze się nim opiekujesz. Ubieraj się, idziemy z nim na zastrzyk – zdecydował tata i wziął Fuksa na ręce.

Pod blokiem tata postawił psa, żeby się załatwił. Fuks był jeszcze bardzo słaby, chwiał się, ale się nie przewrócił. Do lecznicy pojechaliśmy samochodem.

Pani weterynarz dokładnie zbadała Fuksa, zrobiła mu zastrzyk i spojrzała na mnie.

– Młoda damo! Twój piesek pokona chorobę! To tobie zawdzięcza życie, bo go szybko do mnie przyprowadziłaś i mogliśmy podjąć leczenie!

Płakałam z radości i mocno przytulałam Fuksa. Nie wypuszczałam go z ramion aż do domu. Zadzwoiłam do Tymka. A on powiedział, że poprosi rodziców, żeby go do mnie przywieźli w weekend. Wtedy razem będziemy opiekować się pieskiem.

Co trzeba zrobić, gdy nasze zwierzę dziwnie się zachowuje? Dlaczego to takie ważne, żeby jak najszybciej jechać do weterynarza?



Małgorzata Szczęsna

Dlaczego pijemy herbatę?

To ja – Tymek. W sobotę odwiedziliśmy z Leną moich dziadków w ich domku w lesie. Gdy bawiliśmy się na poddaszu, poczuliśmy przyjemny zapach dochodzący z dołu. **Co to mógł być za zapach?**

– Zapraszamy na podwieczorek! Zejdźcie do nas! – zawołała babcia Gosia.

– Szarlotka dziadka Karolka! Pycha! – krzyknęłam z radością, gdy już byliśmy w salonie, i nałożyłam Lenie ciasta.

– Co jest w tym dzbanku? – zapytała Lena. – Ma taki ładny kolor.

– To biała herbata. Rzeczywiście w szkle wspaniale wygląda – powiedziała babcia.

- Dziadku, opowiedz nam o herbacie! Ty wszystko wiesz! – poprosiłem.
- Opowiem wam legendę o chińskim cesarzu Shennongu (czytaj: szenongu). Wędrował on po świecie i próbował różnych roślin, żeby się dowiedzieć, które z nich są pożyteczne. Cesarz był nieśmiertelny, ale gdy zjadł coś trującego, źle się czuł. Wtedy odpoczywał i pił przegotowaną wodę. Pewnego dnia, gdy zjadł trującą roślinę, położył się pod krzewem i gotował wodę w kociołku. Nagle zerwał się wiatr i wrzucił mu kilka listków do wody. Cesarz poczuł przyjemny zapach i zauważył, że woda się zabarwiła. Gdy spróbował tego naparu, nagle ozdrowiał i trucizna opuściła jego ciało. Od tej pory cesarz wszędzie nosił wysuszone liście tego krzewu, który okazał się herbacianym. Ludziom przekazał wieść o cudownych właściwościach herbaty i teraz pije się ją na całym świecie.
- Oj, Tymku, nalej mi szybko tej wspaniałej herbaty, bo bardzo boli mnie brzuch! – zawołała Lena.
- Przejadłaś się ciastem! Kto słyszał, żeby zjeść aż cztery kawałki! Leno, pij teraz małymi łyчками gorzką herbatę! Zaraz poczujesz się lepiej! – pocieszała ją babcia.
- Dlaczego wszyscy piją herbatę? – dopytywała Lena.
- Dlatego, żeby można było sobie przy niej porozmawiać. Tak jak teraz – odpowiedziałem.
- Jeśli dodamy miodu i cytryny, to łatwo się nią rozgrzać – wyjaśniła babcia.
- A latem, żeby się ochłodzić, możemy pić mrożoną herbatę – dodał dziadek.
- Ja piję ją zawsze rano. Orzeźwia mnie, dodaje siły i energii – powiedziała babcia.
- Czy możemy tę roślinę posadzić w ogródku? – Wpadłem na pomysł.
- Krzew herbaciany, czyli kamelia chińska, jest teraz uprawiany w różnych miejscach na świecie. Ale u nas w ogródku ta roślina by się nie przyjęła – wytłumaczył dziadek. – Potrzebuje gorąca i wilgoci. Lubi ziemię kwaśną, żyzną, przepuszczalną. Rośnie tam, gdzie dzień jest długi. Ale posiejemy ją w doniczce. **Dlaczego w naszym kraju nie uprawiamy herbaty? Jakich warunków do wzrostu potrzebuje krzew herbaciany?**
- Dziadek wyjął doniczki. Wsypaliśmy do nich ziemię i nasiona.
- Ile będziemy czekać, żeby zaparzyć swoją herbatę? – dopytywała Lena.
- Trzy lata! – powiedziała babcia.
- Spojrzelśmy na nią. Leżała na kanapie z okładami nasączonymi naparem herbaty na oczach. **Dlaczego babcia robiła sobie okłady z naparu herbacianego?**
- Dlaczego ludzie piją herbatę? Opowiedz legendę o chińskim cesarzu i odkryciu herbaty. Jak nazywa się krzew herbaciany?**



Małgorzata Szczesna

Dlaczego one tyle jedzą?

To ja – Tymek. Ostatnio znowu byliśmy z Leną w domku w lesie. Dziadek zaproponował, żebyśmy wzięli swoje lornetki i wybrali się podglądać zwierzęta.

Szliśmy przez las, przedzierając się przez gęsto rosnące krzewy.

– Teraz cichutko... Staniemy za tym pniem i będziemy czekać – wyszeptał dziadek.

Nagle usłyszeliśmy szelest suchych liści i trzask łamanych gałązek.

Co mogło być przyczyną tych dźwięków?

Staliśmy cicho. Najpierw zobaczyliśmy sarny, które cały czas skubały pędy i łodygi roślin. Po naszej drugiej stronie dwa zające jadły liście i korzonki. Poryta polana była dowodem na żerowanie dzików.

– Dlaczego one tyle jedzą? – spytała Lena.

Dlaczego zwierzęta na zimę tyle jedzą?

– W ten sposób gromadzą tłuszcz pod skórą i w szpiku kostnym, żeby móc przetrwać zimę. Wiewiórki robią zapasy i zakopują orzechy – wyjaśnił dziadek.

– A sójki? Łykają żołędzie jeden za drugim! – zauważyłem.

– Tak robią. W odgałęzieniu przetyku, czyli wolu, przenoszą połknięte żołędzie w wybrane miejsce w lesie. Wiercą w ziemi dziurki i do każdej z nich wypływają po kolei żołędzie, żeby je ukryć. **Jak sójki robią zapasy na zimę?**

Zatrzymaliśmy się na polanie. Lena rozglądała się niepewnie.

– Czy w tym lesie mogą być niedźwiedzie? – zapytała.

– Coś ty! Przecież pan leśniczy nam o tym mówił. Teraz gdzieś tam w górach zajadają się, żeby przetrwać zimę podczas snu – wytłumaczyłem.

– Aua! Coś mnie ukłuło w nogę! – zawołała nagle Lena, bo potknęła się i przewróciła na kupkę liści. **Co mogło ukłuć Lenę?**

Pod liśćmi leżała kolczasta kulka wielkości pięści. Powoli z kulki wysunął się pyszczek. Spojrzeliśmy na nas zaspane i przestraszone oczka.

– Biedak, obudziliśmy go. Przykryjmy go liśćmi, żeby w cieple mógł przespać zimę. – Wziąłem w ręce dużą kopę liści i położyłem je na jeża.

Gdy wracaliśmy do domu przez błotnisty teren, dziadek przystanął.

– Tu, w mule, żaby w stanie odrętwienia przetrwają zimę, a żółwie błotne prześpią nawet pięć miesięcy. Obudzą się dopiero wiosną – powiedział.

Do domu wracaliśmy ostrożnie, żeby nie nadepnąć żadnego śpiącego zwierzaka.

Jakie zwierzęta dzieci spotkały w czasie wyprawy? Co robiły zwierzęta przed nadejściem zimy? Jakimi liśćmi mógł być przykryty jeż?



Małgorzata Szczęsna

Kiedy trzeba dokarmiać zwierzęta?

To ja – Tymek. Ferie zimowe spędziliśmy z Leną u moich dziadków w domku w lesie. Pewnego dnia zauważyliśmy przez okno, że ktoś przedziera się przez ośnieżone gałęzie w kierunku domu.

Kto to mógł być? Dlaczego szedł w stronę domu?

– To pan leśniczy! – zawołaliśmy jednocześnie, biegnąc do drzwi.

– Dzień dobry! Mam kłopot. Gajowy się rozchorował, więc nie mam pomocnika do rozwiezienia pokarmu dla leśnych zwierząt. W nocy padał śnieg i przysypał wszystko, co mogłyby zjeść – powiedział leśniczy.

Szybko się ubraliśmy. Pan leśniczy jechał traktorem z przyczepką, a my z dziadkiem – za nim samochodem. Z daleka zobaczyliśmy paśnik – to taka stołówka dla zwierząt. Nie mogliśmy jednak tam bliżej podejść, więc zatrzymaliśmy się na skraju lasu.

Wkrótce wydeptaliśmy w śniegu ścieżkę z paśnika do pojazdów. Uprzątnęliśmy resztki karmy i położyliśmy świeże jedzenie. Nosiliśmy słomę, siano i suche gałązki z liśćmi. Wysypaliśmy z worków żołądzie i kasztany – przysmaki dla saren, dzików i jeleni. Pan leśniczy z dziadkiem dźwigali ziemniaki i owies. Ułożyliśmy rozłupane dynie i inne warzywa. **Co zostało wysypane do paśnika?**

– Po co przy paśniku stoi ten drewniany słupek? – zapytałem.

– Położymy na nim bryłę soli, którą będą zlizywały zwierzęta. W ten sposób wzbogacą swoją dietę w potrzebne składniki – wyjaśnił leśniczy.

– Ja wiem, to lizawka. Tak się nazywa, bo liżą ją zwierzęta – dodała Lena.

Patrzyliśmy, jak dziadek pomaga umieścić sól na słupku. **Do czego służy lizawka?**

– A co jest w tych mniejszych workach? – zapytałem, wydając je z przyczepy.

– To karma dla ptaków, mieszanka różnych nasion. Są tam nasiona słonecznika, konopi, prosa, pszenicy i płatki owsiane. Mamy też pokrojone owoce i niesoloną słoninę. Zaniesiemy to wszystko do karmników.

Jaki pokarm znalazł się w karmnikach?

– Ale zmarzłam! Palce mam lodowate! – krzyknęła Lena, chuchając w dłonie.

– Właśnie w taką pogodę, gdy leży śnieg i jest mróz, musimy dokarmiać zwierzęta. Trzeba robić to regularnie przez całą zimę – wyjaśnił leśniczy.

Dziadek zaprosił pana leśniczego do domu. Babcia podała rozgrzewającą herbatę z imbirem, cytryną i miodem. Leśniczy opowiadał nam swoje leśne przygody.

Kiedy należy dokarmiać zwierzęta? Dlaczego?



Praktyczny pan

Z kotem wszystko jest:

spontaniczne

ciepłe

Bez kota wszystko było:

praktyczne

potrzebne

szczęśliwe

konieczne

radosne

pożyteczne

ważne

czułe

Na tych stronach znajdziecie propozycje książek, które możecie wspólnie wybrać do omówienia jako lektury.

AUTORKA: Roksana Jędrzejewska-Wróbel

TYTUŁ: „Praktyczny pan”

BOHATEROWIE:



Praktyczny Pan



kot



weterynarz

Książka opowiada o panu, który robi tylko rzeczy ważne i pożyteczne. Po zakupie kota bohater odkrywa, że dzięki niepraktycznym czynnościom może być szczęśliwy.

Czy warto mieć plany, a nie marzenia?

Po czym można poznać, że jesteśmy szczęśliwi?

RANO

- seria przysiadów i skłonów
- zdrowe, choć niezbyt smaczne śniadanie
- ważna i potrzebna praca

PO POŁUDNIU

- ~~tykanie tabletki na rozluźnienie~~ głaskanie kota



1. Przyjrzyj się zdjęciom. Czy pokazane na nich czynności są według ciebie stratą czasu?
2. Porozmawiajcie w klasie o tym, na co najczęściej tracicie czas.
3. Podzielcie się na dwie grupy: przeciwników i zwolenników **tracenia czasu na głupoty**. Przedstawcie jak najwięcej argumentów na poparcie swojego stanowiska.

KOCIE ZMYŚŁY

Koty najłatwiej widzą kolor czerwony, a najlepiej – niebieski. Bardzo dobrze widzą w ciemności.

Koty mają doskonały węch. Komunikują się zapachami.

Koci słuch jest dużo bardziej czuły niż słuch człowieka. Kot porusza uszami, przekręcając je w stronę dźwięku.

Koty są bardzo wrażliwe na dotyk. Wąsy kota potrafią wychwycić ruch powietrza.

Koty nie czują smaku słodkiego. Wybierając jedzenie, kierują się węchem.



kot birmański – rasa kota Praktycznego Pana



4. Posłuchaj informacji o kocich zmysłach lub je przeczytaj. Czy koty posługują się tymi samymi zmysłami co ludzie? Czym to się różni?
5. Dobierzcie się w pary. Zaplanujcie dzień z kotem. Przedstawcie w formie scenek wasze zabawy i opiekę nad zwierzęciem.





PSIE TROSKI, CZYLI O WIELKIEJ PRZYJAŹNI NA CZTERY ŁAPY I DWA SERCA



„Człowieka można
ocenić poprzez jego
stosunek do zwierząt”.

Święty Franciszek

Wzruszająca opowieść o pięknej
przyjaźni człowieka z psem.



To książka dla tych, którzy lubią zwierzęta
i nie są obojętni na ich krzywdę.

AUTOR: Tom Justyniarski

TYTUŁ: „Psie troski, czyli o wielkiej przyjaźni na cztery łapy i dwa serca”

BOHATEROWIE:



mama

Adam

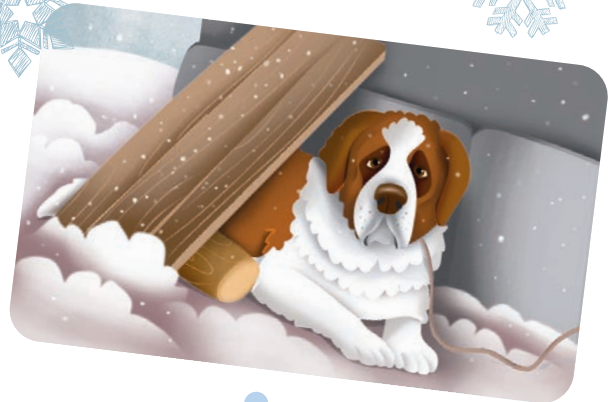
Betty

tata

Książka opowiada o Adasiu i suczce Betty wziętej ze schroniska. Dzięki opiece i cierpliwości chłopca bohaterowie stają się najlepszymi przyjaciółmi.

Co jest potrzebne do opieki nad psem?





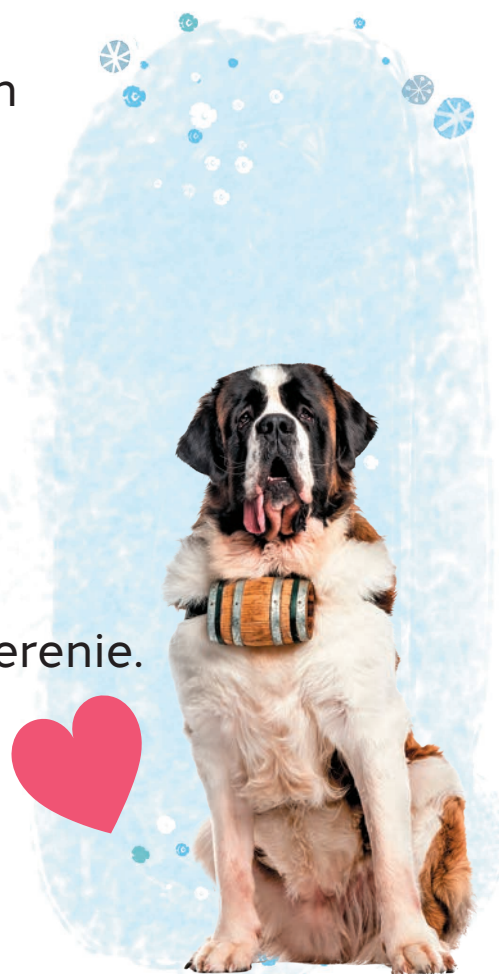
1. Złe warunki do życia.
2. Betty zabrana ze schroniska.
3. Kryjówka Betty.
4. Poszukiwania Adasia.
5. Odnalezienie ранego chłopca.
6. Pobyt w szpitalu.

1. Wysłuchaj podpisów lub je przeczytaj. Dobierz podpisy do ilustracji. Opowiedz historię Betty według kolejności wydarzeń.
2. Podzielcie się na grupy. Przedstawcie wybrane wydarzenia w formie scenek.
3. Jakie troski może mieć pies? Jak człowiek może mu pomóc?



CIEKAWOSTKI O BERNARDYNACH

- 🐾 Bernardyn to szwajcarska rasa psów.
- 🐾 Nazwa rasy pochodzi od klasztoru Świętego Bernarda, w którym te psy były hodowane.
- 🐾 Bernardyny ratują ludzi zasypanych lawinami w Alpach.
- 🐾 Najstynniejszy bernardyn, Barry, uratował około 40 osób.
- 🐾 Bernardyny są symbolem odwagi, poświęcenia i niesienia pomocy.
- 🐾 Mają świetny węch i orientację w terenie.
- 🐾 Są czujne i nieufne wobec obcych.
- 🐾 To dobre psy stróżujące.
- 🐾 Są łagodne, cierpliwe i przywiązane do rodziny.



4. Wysłuchaj ciekawostek lub je przeczytaj. Która z nich najbardziej cię zaskoczyła?
5. Na podstawie informacji o usposobieniu bernardynów powiedz, w jaki inny sposób psy tej rasy mogą służyć człowiekowi.
6. Przygotujcie w parach plakaty dotyczące bernardynów.

Źródła ilustracji i fotografii

Okładka: s. I (fot. dzieci – Leny i Tymka) Piotr Ratajski/INTO THE LIGHT/WSiP, (dorysowane ubrania i inne rysunkowe elementy) Emilia Pryško, (pingwin) YuliaR/Shutterstock.com; s. IV (smartfon, laptop) Carkhe/iStockphoto/Getty Images

Tekst główny:

Ilustracje: s. 3, 4, 5, 15, 26, 27, 37, 48, 49, 60, 61, 62, 72, 82, 83, 84, 93, 102, 103 (dorysowane ubrania i inne rysunkowe elementy na zdjęciach) Emilia Pryško; s. 3 (tło zdjęć) Wojciech Chełchowski; s. 4 (Brzydkie Kaczątka) Marta Kitka, (krasnal, postacie z bajek) Daniel de Latour; s. 6–7 (ilustracje do baśni) Agnieszka Surma; s. 8 (ilustracja z postaciami z bajek) Karolina Kucharska; s. 10 (ptaki) Natalia Tilszner-Mazurczyk; s. 12–13, 18–19, 24–25, 30–31, 34–35, 42–43, 46–47, 52–53, 58–59, 64–65, 68–69, 86–87, 90–91, 96–97, 100–101, 106–107, 112–113 (ilustracje do wprowadzanych liter) Agnieszka Surma; s. 20 (ilustracja do piosenki) Wojciech Stachyra; s. 21 (deszcz, kałuża) Wojciech Stachyra; s. 23 (symbole pogody) Elżbieta Śmietanka-Combik; s. 29, 50, 51, 94, 95 (ilustracje do opowiadań wychowawczych) Monika Pollak; s. 32 (ilustracja do wiersza) Marta Szudyga; s. 33 (ikonki) Joanna Plakiewicz; s. 39 (kurtka) Aleksandra Woldańska-Płocińska, (suwak) Natalia Tilszner-Mazurczyk; s. 40–41 (ilustracja do wiersza) Wojciech Stachyra; s. 49 (kłaun) Natalia Tilszner-Mazurczyk; s. 52 (gra – pudełko) Joanna Plakiewicz, (obrazki na pudełku) Wojciech Pawliński; s. 54 (ilustracja do piosenki) Wojciech Stachyra; s. 55 (ilustracja do wiersza) Wojciech Stachyra; s. 63 (zasady savoir-vivre) Natalia Tilszner-Mazurczyk; s. 67 (plantacja herbaty) Wojciech Stachyra; s. 74 (zabawy zimowe) Wojciech Stachyra; s. 75 (historyjka obrazkowa) Marcin Franczak; s. 76–77 (ilustracja do wiersza) Monika Pollak; s. 78 (ilustracja do tekstu) Maciej Maćkowiak; s. 80 (Wigilia) Małgorzata Detner; s. 81 (ilustracja do wiersza) Małgorzata Detner; s. 82 (gwiazdki) Aleksandra Woldańska-Płocińska; s. 88 (ślimak) Natalia Tilszner-Mazurczyk; s. 97 (słońce) WEB-DESIGN; s. 98 (ilustracja do wiersza) Monika Pollak; s. 102 (serduszko, prezent, gwiazdka) Agnieszka Żelewska; s. 105 (ilustracja do piosenki) Wojciech Stachyra; s. 108 (ilustracja do wiersza) Marta Krzywicka; s. 109 (śnieżynka) Joanna Purzycka; s. 110–111 (montaż zdjęć) Wojciech Chełchowski; s. 114–115 (ilustracja do opowiadania) Wojciech Stachyra; s. 136, 137 (ilustracje do lektury „Praktyczny pan”) Wojciech Stachyra; s. 140 (łapa) Elżbieta Śmietanka-Combik; s. 140, 143 (serca) Joanna Plakiewicz; s. 141, 142 (ilustracje do lektury „Psie troski, czyli o wielkiej przyjaźni na cztery łapy i dwa serca”) Ewelina Garbula; s. 142 (serduszka) Krzysztof Płuciennik, (śnieżynki) Marta Krzywicka; s. 143 (tło zimowe) Anna Trzpił

Fotografie:

INTO THE LIGHT/WSiP: s. 3, 5, 15, 27, 37, 38, 49, 61, 73, 83, 93, 103, 129, 132, 134, 135 (chłopiec – Tymek) Piotr Ratajski; s. 5, 15, 27, 37, 38, 49, 61, 73, 83, 93, 103, 129, 130, 131 (dziewczynka – Lena) Piotr Ratajski

overline/WSiP: s. 86 (chłopiec Jaś) Piotr Ratajski

fotoputto.com/WSiP: s. 44 (gimnastyka stóp – dziewczynka z woreczkiem) P. Kubat i W. Wójtowicz

WSiP: s. 13 (ramka na zdjęcia) Joanna Purzycka; s. 23, 109 (klej) Grażyna Bryk; s. 71 (instrukcja przygotowania słodkich kuleczek do herbaty) Joanna Purzycka; s. 99 (lizawka) Natalia Marszałek; s. 109 (kartka z bloku, niebieska bibuła, instrukcja wykonania śnieżynki) Joanna Purzycka

Getty Images: s. 12 (łabędzie) Vladimirs; s. 71 (kokos) Adam Smigielski; s. 89 (wstężyk gajowy) SteveByland, (błotniarka stawowa) VitalisG; s. 137 (notatnik) sanchesnet1; s. 138 (taskotanie, skakanie na jednej nodze) fizkes, (kręcenie się w kółko) bluecinema, (strojenie min przed lustrem) Halfpoint, (puszczanie latawca) pixelfit; s. 141 (obroża) koya79

Wojciech Jaruszewski: s. 23, 109 (nożyczki)

Muzeum Narodowe w Warszawie: s. 36 (Tadeusz Makowski „Szwec”) Piotr Ligier

Zakłady Ceramiczne „BOLEŚLAWIEC”: s. 60 (serwis do herbaty)

BE&W: s. 67 („Dziadek do orzechów” w wykonaniu chińskiego baletu) Antony Nettle

Theta: s. 43 (ryba) Ingram Publishing

Shutterstock.com: s. 3 (dziewczynka) Africa Studio, (szachy, gry planszowe) Ballda; s. 4 (ramki) Maaik Boot, (sikora) Balazs Justin, (odlatujące żurawie) Kenneth Keifer; s. 5 (rama) janniwet; s. 9 (ślady) Rhea Khoiri; s. 10 (dudek) cowboy54, (kos) Ziga Camernik, (lelek) CezaryKorkosz; s. 11 (bocian) Fercast, (żuraw) Ondrej Prosimsky, (gęsi) imageBROKER.com, (kukułka) Digital Wildlife Scotland, (dzieciot) June Molloy, (sójka) StockPhotoAstur, (sikory) Bachkova Natalia, (gil) Wildlife World, (wróble) Daykiney; s. 12 (ramka na zdjęcia) Evgeniya L, (chłopiec Radek) DenisProduction.com, (zdjęcia) Vadim Georgiev, (kot) andrewpotter4, (kaczka) Luka Hercigonja, (lis) Ondrej Prosimsky, (sikory) EtiAmmos, (wiewiórka) Indigo Fish, (zimorodek) Sumruay Rattanaitapob, (papugi) KarepaStock, (pies) Plotitsyna NiNa, (dzieciot) Nature Bird Photography, (sarna) pfaltztv; s. 13 (rekin) Alexius Sutandio, (wróbel) Gallinago_media, (tor) Jaroslav Pachy sr, (zdjęcie dzieci w ramce) Monkey Business Images; s. 14 (kubek z szalikiem) Rustle, (dzieci bawiące się liśćmi) Syda Productions, (chodzenie po kałużach) Tanya49, (krople) piccaninny, (kaszty) oriori; s. 15 (parasol leżący na liściach) LedyX; s. 16 (dzieci na basenie) BRG.photography, (zabawa z rodzicami w domu) Olesia Bilkei, (rodzice czytający dzieciom bajkę) Pressmaster, (dziewczynka z babcią w kuchni) fizkes, (zajęcia taneczne) Master1305, (zajęcia plastyczne) Lordn; s. 17 (sikora) aBachkova Natalia, (jesienna szaruga) Daniel Munch, (ikonki – emotki) VikiVector; s. 18 (park) MarKord, (dziewczynka Pola z psem) Tatyana Vyc; s. 19 (palma) Lev Kropotov, (mapa) AridOcean, (mop) mihalec; s. 22 (słońce) djgis, (kałuża) Mr Twister, (drzewo) Albert Yarullin, (śnieg na gałęziach) Kichigin, (szyszki) Anna Kucherova, (chmurka – ikonka) Sarmena, (smartfon) Fetullah Mercan; s. 23 (kredki) Nattika, (pinezka) Yuri Samsonov, (korek) Zhukov Oleg, (kredka) NDT; s. 24 (kropla) ifong, (chłopiec Wojtek) Volurol, (kałuża – rysunek) Arcady; s. 25 (wilk) Iakov Filimonov, (trawa) PRANEE JIRAKITDACHAKUN, (żółw) Studio Empreinte; s. 26 (dzieci) Rawpixel.com, (muchomor) Evlakhov Valeriy, (stopa) Napat Chaichanasiri; s. 27 (szkolne przedstawienie) T.TATSU; s. 30 (wąsy) yukihipo, (dziewczynka z wąsami) Yuliya D'yakova; s. 31 (bąk) Smirnova Elena, (pająk) pets in frames, (trąbka) OZaiachin; s. 32 (gęsi) Steve Oehlenschlaeger, (grzyby w lesie) Serrgey75, (jeżyny) Nitr, (ręka na mchu) MrSorbias; s. 33 (dziewczynka wążająca kwiatek) Sergei Kolesnikov, (chłopiec z lupą) Julia Kuznetsova, (chłopiec ze słuchawkami) Luis Molinero, (dziewczynka z jabłkiem) wong sze yuen, (biegnący chłopiec) sandsun, (dziewczynka przy drzewie) MJTH; s. 34 (nos) studio on line, (dziewczynka Nela) Africa Studio, (koc) Maria Jeffs; s. 35 (narty) Billion Photos, (okno) kontur-vid, (kran) ifong; s. 36 (nogi konia) Olga_i, (kopyto szewskie) Magdalena photographer, (trampek – rysunek) Sylfida, (rama) ESB Professional; s. 37 (pokój dziewczynki) Followtheflow, (telefon dziewczynki) Jojje, (węzły) Jannarong, (pokój chłopca) Africa Studio, (dywan) New Africa; s. 38 (zielone zasłony) 24Novembers, (okno) d1sk, (widok z okna dziewczynki) PaulSat, (zasłony ze wzorem) Dima Moroz, (śnieg za oknem) Ravindra37, (zimowe drzewo) Katarzyna Mazurowska; s. 39 (okno) djgis, (termometr) HP, (ubrania dziecięce – rysunek) nataka, (dziewczynka wiążąca buty – rysunek, dziewczynka w czapce – rysunek) Kastoluzza, (cebula – rysunek) Inna Kharlamova; s. 42 (buty) ANURAK PONGPATIMET, (chłopiec Bartek) Veronica Louro; s. 43 (bratki) haraldmuc, (zab) montego; s. 44 (Ziemia) vivat, (samolot) SashaShuArt, (ćwiczenia stóp – rysunek) ann131313.s, (stopy na trawie) Olga Danylenko, (ślady na piasku) Andrey_Popov, (ćwiczenia) Microgen; s. 45 (stopy) Purple Clouds, (kopyta) Alexia Khruscheva, (szpony) Gallinago_media, (łapy) Eric Isselee, (racice) red-feniks, (płetwy) PeskyMonkey, (bóbr) benny337, (czapla) battybatrick;

s. 46 (węzeł) Jannarong, (chłopiec Jędrzek) Danylo Kamianskoi; s. 47 (bęben) Boris Medvedev, (rękawice) Africa Studio, (gęś) DenisNata, (węzły) Lars Poyansky, (wiązanie węzła ratowniczego – rysunek) Kwaczek; s. 48 (figury szachowe) bitt24, (kostka do gry) Tomislav Forgo, (chłopiec z psem) Africa Studio, (cyrk) Ankor Light; s. 49 (pokój – tło) In Green, (pionki, kostka do gry, warcaby) OFC Pictures; s. 52 (chłopiec Gutek) iconogenic; s. 53 (gitara) AlexMaster, (kogut) Pokdang, (ptug) smspsy; s. 56 (koty) Rita_Kochmarjova, (kot z piłeczką) Onishchenko Natalya, (śpiący kot) antibydni, (koty – rysunki) evellade, (pies) BIGANDT.COM, (pies z patykami) Alexey Androssov, (wyjący pies) Igor Normann, (pies biało-rudy) GPPets, (zły pies) alexei_tm, (bawiący się kot) Andrey_Kuzmin; s. 57 (lew) PHOTOCREO Michal Bednarek, (szympansy) Ari Wid, (świnka domowa) Joe Herlong, (ośmiornica) Boris Pamikov; s. 58 (cyrk) abramsdesign, (dziewczynka Cela) Tatyana Bakul; s. 59 (cytryna) Maks Narodenko, (serce) tatevrika, (zając) Colin Edwards Wildside; s. 60 (liście herbaty) artphotoclub, (dom w górach) Val Shevchenko, (dzbanek z herbatą i ciastką) Giancarlo Polacchini; s. 61 (pokój – tło) New Africa; s. 62 (rodzina w restauracji) BearFotos; s. 63 (sztuće) exopixel, (talerz, serwetka) Seregam, (szklanka) koosen; s. 64 (herbata) Valentyn Volkov, (dziewczynka Helenka) Pixel-Shot; s. 65 (hamak) Sanit Fuangnakhon, (bohater) varuna, (druh) SergiyN, (filiżanka – rysunek) Bibadash; s. 66 (pole herbaciane) Top Photo Corporation, (krzew herbaty) lamTK, (zielona herbata w filiżance) NataliTerr, (krem do twarzy) Dssart studio, (chiński rytuał zaparzania herbaty) fuyu liu; s. 68 (chata) Maciej Czekajewski, (chłopiec Lech) Mark Nazh; s. 69 (chmura) ESB Professional, (muchy) Anteromite, (fartuch) Dmitry Zimin; s. 70 (serwis do herbaty) petereleven, (herbatniki) Angorius, (ciastka z czekoladą) Anton Starikov, (chałka) Neta Livne, (chałwa) akita2011, (ciasto marchewkowe) New Africa; s. 71 (miska) anaken2012, (łyżka) phana sitti, (masło) Robyn Mackenzie, (cukier) bigacis, (herbatnik) wk1003mike, (kakao) Soho A Studio, (rodzynki) Wealthylady; s. 72 (rama) Evgeniyqw, (prezent) GCapture; s. 73 (zimowy krajobraz) Adam Vilimek, (bałwan) Max Topchii; s. 77 (śnieżynki) Kichigin, (śnieżynka) Alexey Kijatov; s. 79 (słoma) xpixel, (sarny) Szymon Bartosz, (żołędzie) New Africa, (dzik) kyslynskahal, (orzechy włoskie) Yeti studio, (sójka) WildMedia, (ślimak) Eric Isselee, (jeź) Coatesy, (dżdżownica) ppl, (borsuk) Milan Zygmunt, (jagody) Valentyn Volkov, (niedźwiedź) Volodymyr Burdiak, (patyki) xpixel, (bóbr) Jody Ann, (szyszka) Anna Kucherova, (wiewiórka) Yuriy Balagula; s. 82 (kartka z kalendarza) MisterStock, (ślimak) Aleksandar Dickov, (muszle) zcw, (dziecko na rowerze) Pavel Kobys, (siostry) Petrenko Andriy; s. 82, 84 (fajerwerki – rysunek) memej; s. 83 (pokój – tło) New Africa, (balony) M. Dykstra, (konfetti) maximmmum; s. 84 (przyjęcie) Syda Productions; s. 85 (budzik) Photoonlife, (owsianka) Olga Miltsova, (pionki do gry) Konstantin Faraktinov, (serduszką) Studio Barcelona, (koperta) Alex Staroseltsev; s. 86 (ślimak) Aleksandar Dickov, (muszla) Adam Zoltan; s. 87 (śruba) dgcampillo, (maślak) Beautiful landscape, (hoś) Wesley Aston, (ślimak – rysunek) Yevgen Glukhov; s. 89 (ślimak winniczek) Ihor Hvozdetyskiy, (skrzydelnik wielki) Shane Gross, (szczęzują pospolita) Johenus, (sercówka bałtycka) ABS Natural History, (omutek jadalny) barmalini; s. 90 (balon – cyfra 7) Dmitry Zimin, (dziewczynka Basia) Pressmaster, (tort) Gokcen cukadar; s. 91 (siano) photomaster, (siatka) Nerthuz, (osioł) Rosa Jay; s. 92 (dzieci stojące w kole) New Africa, (zimowy las – rysunek) Rustic, (jelenie – rysunek) Juliana Brykova, (dziecko z babcią) fizkes; s. 93 (pokój Tymka) In Green, (karmnik) Vitalii Bashkatov, (pokój Leny) Africa Studio, (puszki) Claude Beaubien, (kot) oksana2010, (kot – rysunek) Okuneva, (pies – rysunek) GardenProject, (ślady łapy na puszczy) VectorPlotnikoff, (dłoń wrzucająca pieniądze do pudełka) Oksana Tkachova; s. 96 (dłoń) Picsfive, (dziewczynka Mańka) Satyrenko; s. 97 (stoń) Jakub Krechowicz, (koń) Svetlislava Olena; s. 98 (ikonka – chleb) myupoo, (ikonka – solniczka) Martial Red, (karmnik) Kichigin; s. 99 (ikonka – pies) Artco, (ikonki – zwierzęta) ProfiTrollka, (pies w budzie) NAR studio, (miska) photka, (koty) Zanna Pesnina, (karmnik dla wiewiórek) Miroslav Hlavko, (orzechy laskowe) Tim UR, (orzechy włoskie) Lepas, (łabędzie) papucka, (jelenie przy paśniku) Michalichenko; s. 100 (niania) Valua Vitaly, (chłopiec Muniek) Sergiy Bykhunenko; s. 101 (niebo) Pakhnyushchy, (latarnia) Kondor32, (pranie) Brian A Jackson; s. 102 (paleta z pędzlami) Africa Studio, (szron na szybie) Elena Grigorieva, (ptug śnieżny) Hakan Eliacik, (łopata) Hurst Photo; s. 103 (pokój Leny) Africa Studio, (pokój Tymka) In Green; s. 104 (dziadek grający z wnuczką w szachy) VGstockstudio, (wideo rozmowa z babcią) Maria Symchych, (dziadkowie z wnukami) hedgehog94, (dziewczynka dająca dziadkowi laurkę) Evgeny Atamanenko, (ikonka – drzwi) notbad, (ikonka – miejsce siedzące) Om Yos; s. 106 (farby) Africa Studio, (chłopiec Franek) LightField Studios; s. 107 (foka) Eric Isselee, (wafelek) Garsya, (amstaf) Adam Puschhaus; s. 108 (mróz na szybie) elen_studio; s. 109 (termometr) Guas; s. 110 (zające bielaki) Chanonry, (wiewiórki) Mr Twister, (sójka) Martin Grossman, (łasicą) Vaclav Sebek, (drzewo) Wolfgang Kruck, (liście pokryte śniegiem) kzwv; s. 110–111 (szron na trawie) kadetfoto, (szron) Olga Timofeyeva, (zima – tło) Vitalii Mamchuk, (zima – tło) pavant; s. 111 (gałąź z soplem) Kenneth Keifer, (rudzik) Menno Schaefer, (łasicą) Standa Michalek, (kra na rzece) Kuttelvaserova Stuchelova, (rzeka) graja; s. 112 (łopata) abramsdesign, (dziewczynka łucja) Jaroslav Pawlak; s. 113 (łuk) Dja65, (bałwan) Christopher Elwell, (anioł) NinaM; s. 137 (długopis) Vastram, (podkreślenie wyrazów w notatniku) samui; s. 138 (chmurki) solarus, (przytulanie się do drzewa) Andrey Yurlov; s. 139 (kot) cynoclub, (mysz) Yellow Cat; s. 140 (dziewczynka z psem) blessings, (zwierzęta) Susan Schmitz; s. 140, 143 (ślady psiej łapy) Chinch; s. 141 (smycz) Jenov Jenovallen, (piłka) Antonio Gravante, (kość) Jiri Hera, (miski) Fotieva, (woreczki) Birgit Reitz-Hofmann, (legowisko) gilotyna4, (kość – gryzak, kość) Richard Peterson, (szczotka do czesania psa) VI Studio, (buda) Iurii Osadchi; s. 142 (smaczki dla psa) Aleksey Patsyuk; s. 143 (bernardyn) GPPets

Reprodukcje: s. 5 (Józef Chełmoński „Świt. Królestwo ptaków”); s. 72 (Pieter Bruegel Starszy „Zimowy pejzaż z żywymi zwierzętami i pułapką na ptaki”); s. 103 (Julian Fałat „Pejzaż zimowy z rzeką”)

Edycja ilustracji ze wsparciem AI.

Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne oświadczają, że podjęły starania mające na celu dotarcie do właścicieli i dysponentów praw autorskich wszystkich zamieszczonych utworów. Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, przytaczając w celach dydaktycznych utwory lub fragmenty, postępują zgodnie z art. 27¹ ustawy o prawie autorskim. Jednocześnie Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne oświadczają, że są jedynym podmiotem właściwym do kontaktu autorów tych utworów lub innych podmiotów uprawnionych w wypadkach, w których twórcy przysługuje prawo do wynagrodzenia.

Autorki: **Danuta Kręcis, Beata Lewandowska, Katarzyna Nowacka;**
Małgorzata Szczęsna (treści przyrodnicze); **Malina Sarnowska** (treści muzyczne);
Bożena Drzycimska (zestaw ćwiczeń do bloku „Sposób na czytanie”);
Julita Wiktorska-Zapała (historyjki o emocjach)

Opieka merytoryczno-dydaktyczna: **prof. UKEN dr hab. Iwona Czaja-Chudyba,**
prof. UW dr hab. Małgorzata Żytka (cykl „Szkola na TAK!”),
dr Monika Just (myślenie twórcze)

Podręcznik dopuszczony do użytku szkolnego przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania i wpisany do wykazu podręczników przeznaczonych do kształcenia ogólnego do edukacji wczesnoszkolnej, na podstawie opinii rzeczoznawców: dr Ewy Arciszewskiej, mgr Anny Skwarki, dr. hab. Jarosława Pacuły.

Etap edukacyjny: I
Typ szkoły: szkoła podstawowa
Rok dopuszczenia: 2026

Numer ewidencyjny w wykazie: 1262/1/2026

Podręcznik wpisany do wykazu podręczników MEN dopuszczonych do użytku szkolnego, uwzględniających podstawę programową kształcenia ogólnego określoną w rozporządzeniu z dnia 11 marca 2026 r. (Dz.U. poz. 378).

Niniejszy podręcznik podlega ochronie na podstawie prawa autorskiego. Zabrania się jakiegokolwiek wykorzystywania, w tym analizowania i kopiowania tego podręcznika, przy użyciu systemów sztucznej inteligencji.

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne
Warszawa 2026

Wydanie I, 1/2026

ISBN 978-83-02-23879-6 (część 2.) – podręcznik w wersji elektronicznej
ISBN 978-83-02-23284-8 (część 2.) – podręcznik w wersji drukowanej
ISBN 978-83-02-23287-9 (całość)

Opracowanie merytoryczne i redakcyjne: **Bożena Drzycimska, Agnieszka Więckowska, Marta Guzowska**
Konsultacje merytoryczne: **Sylwia Mroczek-Poniatowska**
Korekta językowa: **Anna Sikorska-Michalak**
Redakcja techniczna: **Małgorzata Chmielewska**
Projekt I strony okładki i projekt graficzny: **About Ad**
Opracowanie graficzne: **Joanna Plakiewicz**
Fotoedycja: **Joanna Bańka**
Skład i łamanie: **Illustris-Fotoserwis Barbara Górak**

Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne Spółka Akcyjna
00-807 Warszawa, Aleje Jerozolimskie 96
KRS: 0000595068
Infolinia: 801 220 555
www.wsip.pl
Wyprodukowano w Polsce